Landsarkivet for Sjælland m.m.

EA-001

Sjællands Stifts Bispeembede

1617 - 1820

Indkomne sager

1724 Bornholm - 1741

B.3-417

1739

Fortsættelse

Augustinus & St. Clemens Dage, som 6 var og skreven

	Gaard eller Tilnavne.	Alder.	Om gaaet til Skrifte-bord.	Hvorvidt Læsebog.	Catechismum uden ad.	Meer end Catechismum.	Stand og Forhold.
Anne Catharine Jørgs Datter	Skrubbe	6	–	–	–	–	–
Anders Hansen	Skrubbe	14	– – –	Læser tydelig	Hele Catechism. med Forklaringen	–	Forholder sig vel og lever stille- og huslig
Anders Hansen	Skrubbe	18	Conferm: 1738	vel og tydelig	Hele Catech.	Rostochs Forklaring	stilfærdig
Anne Pedersd.	Knude-gaarden	14	– –	noget ulæser	den 1ste part	– – – –	gott nummer
Anneken Jørgensd.	Knudegaarden	17	Conf. 1738	tydelig	Hele Catech.	Rostochs Forklaring	Lovvilligt
Anne Jacobsd.	Torpe	9	– – –	A. b. c.	– – –	– – –	– – –
Anders Hansen	Bülbij	7	– – –	begynder at læse i Bog	– – –	– – –	– – –
Anders Berthen	ibd. Præstegaard	9	– – –	A. b. c.	Morgen- aftenbønner og Bøds Læsning	– – – –	gott nummer
Anne Haagensd.	Lille Crashave	12	Conf. 1737	noget ulæser	Hele Catech.	– – –	stiver stilfærdig
Anne Mogensd.	Lille Crashave grund	14	– –	Vel	den 3die part	– – – –	stille- og vel
Anne Pedersd.	Lille Crashave grund	10	– – –	Ret	den 1ste part	– – – –	Lovvilligt
Anders Johansen	Spliidsgaards grund	12	– –	– – –	– – –	– – –	Dum og lader noget forstaa
Anders Pedersen	26 Pæl Præstegaard	11	– – –	noget ulæser	den 4de første Deel	– – – –	villigt tocat lever
Anders Jensen	27 Pæl Præstegaard	18	Conf. 1738	tydelig	Hele Catech.	Rostochs Forklaring	stilfærdig
Anders Nielsen	31 Pæl Præstegaard	6	– – –	Læser Bog	Morgen- aftenbønner og Bøds Læsning	– – –	– – –
Anne Jørgensd. Kildsdatter	32 Pæl Præstegaard	13	– – –	tydelig	Hele Catech.	– – –	tiener tro.
Anders Jensen	100	30	anl. 1722	noget ulæser	Hele Catech.	– – –	stilfærdig
Absolon Larsen	Kiøllergaard	20	Conferm. 1738	– – – – –	Hele Catechism.	– – – – –	Ofte som Holder ikke stille
Anders Pedersen	100	15	– – –	– – – –	Morgen- og aftenbønner	– – –	Ung, villig, holder stille
Anders Jensen	100	18	– – –	Læser Bogstav.	Morgen- og aftenbønner	– – –	Ung, villig, holder stille
Adolph Hansen	46 Pæl Præstegaard	6	– – –	– – –	– – –	– – –	– – –
Anne Larsdatter	Kirkegaard	11	– – – –	tydelig	den 1ste part	– – – –	gott nummer

	Gaard eller Tilnavne.	Alder.	Om gaaet til Alters Bord.	Om Kand Læse i Bog.	Catechismum vidende ad.	Meer end Catechismum	Stand og Forhold.
Anneken Ingers Daatter	Skinne mere	16	Confir. 1758	Vel	Hvide Catech.	96 Pa. vid. Psalme	Forsoger sig vel i sin Gang
Anne Ingersdatter	Skinne mej he gaard	37	ant. 1736	ungrunder	Forglemt		
Abraham	Skarpe Gaard	9					
Anne Kirstine Andersdaatter	Kiempe-gaard	16			Forglemt		
Anders Andersen	Aaben	9		A.b.c.			
Anne Larsd.	Ørgaard	20	Conf. 1757	ikke tydelig	Hvide Catech.		Riigtig
Anne Olsdaatter	Risebÿ	8		begynder			Forsømmer og forsaldner
Anders Larsen	Risebÿ	11		tydelig			gaar ud og ind forsolder
Anders Jensen	Risebÿ	20	Conf. 1738		Forglemt		Lystig Dreng Forsømmer og forsaldner
							Som Drengene kommer hiemfra med Forsømmelse
Anders Kiesen	Marve	12		Grunding	de 5 første		Forholder sig vel dog for hi. Gaster ofte forsømmer
Anne Hansdatter	Øverste Ørgaard	22	ant. 1737	Vel	Hvide Catech.		Riigtig
Anne Marie Larsd.	Siegaard	22	ant. 1735	Vel	Hvide Catech.		Forsoger sig vel i sin Gang
Anneken Frederichsdaatter	Siegaards Gaard	19	ant. 1735	Vel	Hvide Catech:		Riigtig
Anders Jørgensen	den 14de Vorre gaard	8		Grunding	Forglemt		do.
Anne Albrechtsd.	Aaben	23	ant. 1737		de 5 første		Taltrig Ungpige
Anders Hansen	11te Vorue gaard	18		Vel	de 5 første		Fattig og Forladt Lod
Anders Larsen	3die Vorue gaard	9		ungrunder	de 8 første Bud		gaar ud og ind
Anne Jacobs Daatter	Ladegaarden	11		ikke tydelig	de 5 første Bud		gaar ud og ind

	Gaard eller Tilnavn.	Alder.	Omgagen til Guds Bord.	Kand Læse i Bog.	Catechismus reder ad.	Meer end Catechismum	Stand og Forhold.
Anne Nielsd.	Aagaarden	11			Morgen og aftenbønner		Ligeuvant
Anne Nielsd.	4de Vor-ormegaard	15		Temmelig	d 4re Deel		Skikkelig
Anne Jørgensd.	Bøndergaard	37	anno 1724	nogenleder	godt		Ikke tro
Anne Jørgensd.	Øster Vogtergaard	14		Ligeud. at læse	d 4re Deel		Lidet
Anders Larsen	Sandsgaard	38	antaget ao 1724 Jørgen Sand	Vel	Forh. Catech.		Forholder sig vel
Anne Jensdatter	Møllegaard	7		Begynt at læse			
Bente Hansd.	Skrubbe	14		nogenlunde			Lidet tiltrængende
Barbra Hansd.	Skrubbe gaard	12		Vel	d 5 Deele		Skikkelig
Bool Jensdatter	3die Vester	6		Lidet bog			
Bool Clemensd.	7 Vester gaard	8			Fuldkommen Morgen og aftenbønner		
Bente Jacobsd.	Torpe	13		Heldig	d 5 Deele		godt ingen
Barbra Hansd.	14de Vester gaard	10		nogenlunde	Forh. Catech.		Lovmeldig
Bool Kirstine	17de Vestergaard	9		A. b. c.			
Haagen Knudsen							
Bool Bendtsdatter	19de Vester Enkegaard	6		A. b. c.	Morgen og aftenbønner og Fuldkommen		
Bool Hansd.	Skibs-gaards gaard	9		Heldig	den 1ste Deel		godt ingen
Bente Johansd.	[illegible]	9		Heldig			
Bente Andersd.	26 gaards grund	11		Temmelig	d 2 Deele		
Bool Jørgensd.	Bierge gaard	13		nogenlunde	d 4re Deele		
Bente Olsdatter	31 gaards grund	15		Vel	d 4re Deele		Skikkelig

Navn	Gaard eller Tilliggelse	Alder	Om gaaet til Alters Bord.	Kand Læsi Bog	Catechismum uden ad:	Meer end Catechismum	Stand og Forhold.
Bente Pedersd.	33 gaards grund	16	Conf: 1739	Vel	Herlr Cat:		
Bool Poulsdatter	asballe-gaards grund	28	ant. 1728	Vel	d 5 poster	- - - -	Tienestepige.
Bente Christensd.	42 Drev Ejergood	21	ant. 1734	noget lidet	Herlr Catech.	- - - -	Tienestepige
Berite Christens.	100 m	16	Conf. 1739	Temmelig	Herlr Catech. og Forklaring	- - - -	Tienestepige
Bool Jensdatter	49 gaards grund	10	- - - - -	Temmelig me	d 4de parten	- - - -	Tienestepige
Bool Abrahamsd.							
Bente Nielsd.	Kiempegaard	34	ant. 1725	- - - - -	den 1ste part Spørgsmaalene og Christ Børnene	- - - -	Gift hiemme
Barbra Clausd.	Simalegaard	18	Conf: af Hr Pastor Scholen 1737	Vel	- - - - -	- - - - -	Tienestepige
Barbara Nielsd.	Riselig	22	ant. 1735	Vel	Herlr Catech.	den 6te Pa vids Psalme	Tienestepige og til Nadveren
Bool Larsdatter	1/13de Vorrendgaard	22	ant. 1733	- - - - -	Herlr Catech.	- - - - -	Tienestepige
Bente Rasmusd.	1/13de Vorrendgaard	20	Conf: 1738	Vel	Herlr Catech.	- - - - -	Tienestepige
Bente Nielsd.	Aagaard	17	Conf: 1739	Temmelig me	Forglemt	- - - - -	Tienestepige
Bool Madsd.	Bulbye-grund	21	Conf: 1737	noget lidet	Herlr Catech:	- - - - -	Tienestepige
Bool Rasmusd.	6te gaards grund	17	Conf: 1739	Vel og Vel.	Herlr Catech.	- - - - -	Gift hiemme
Bent Bentsen	62 Drev Ejergood	25	ant. i G: Hr. Elias tid	Temmelig	d 5 poster	- - - - -	Hiemme for Fraadrar som stor sig
Bente Pedersd.	Mollegaard	41	ant. i G: Hr. Jørgen Sandby	Temmelig	Herlr Catech.	Dr 7 Poeni tentes Psalmer	Gift hos sin Forældre
Claus Jacobsen	Knudegaard	21	ant. 1735	noget lidet	Jer Lindt	- - - - -	Tienestekarl hos sine Forældre
Christian Hansen	14de Drev Ejergood	13	- - - - -	Temmelig	Herlr Catech.	- - - - -	Hiemme hos sine Forældre
Claus Pedersen	Boesgaard	9	- - - - -	A. b. c.	- - - - -	- - - - -	- - - - -
Christen Rasmus.	Skarpe-stade	16	- - - - -	Vel	d 3 poster	- - - - -	Gift hos sine Forældre

Navn	Gaard Sted og Skibrede	Alder	Om gaaet til Gud. Bord.	Om Lærd Læse Bog.	Catechismum læden ad.	Kiær ends Catechismum	Stand og Forhold.
Christen Andersen	Kiempegaard	11.	- - -	- - -	- - -	- - - -	Hiemme for Forældrene,
Claus Pedersen	Poulsberg	17.	Conf: 1738	Vel	Forglemt	- - - -	Skiødsløs Tiener for Forældrene.
Christopher Jacobsen	Liegaard	16.	Conf: 1739	Tiemmelig	Ikke Catech.	- - - -	Tiener
Christen Larsen	Borregaard Grund	18.	Conf: 1739	Tiemmelig	Ikke Catech.	- - - -	Skiøtsig
Charlotte Catharine Christens.	Poulsberg	9		Vel	Morgen og Aftenbøn	- - - -	Lydig og Lydelig.
Cicele Bendts.	62de Ørts Ingaard	27	aud: ved Hr. Pastor.	noget lidet	el 5 poster	- - - -	Hiemme for Forældrene Som brave og gode Børn
Christen Larsen	64de Ørts Ingaard	16	- - -	- - -	- - -	- - - -	Tiener

Navn	Gaard Sted og Skibrede	Alder	Om gaaet til Gud. Bord.	Om Lærd Læse Bog.	Catechismum læden ad.	Kiær ends Catechismum	Stand og Forhold.
Cicele Mogens.	4de gaard gaarnd	8	- - -	- - -	- - -	- - -	Hiemme for Forældrene for Fiesk i Skiem Cicele Gud Ruche i Fælleskabet Ikke Børn til at Lære. Hører for Forældrene.
Cicele Peders.	Boesgaard	22	aud: 1733	noget lidet	Ikke Catech.	- - - -	
Cicele Hans.	44de Ørts Ingaard	7	- - -	Kiender Bogstaverne	Morgen og Aftenbøn	- - - -	
Cicele Mogens.	Skimmenipe	8	- - -	noget lidet	den 1ste Part	- - - -	Lydig
Cicele Jørgens.	Risebye	25	aud: 1732	Vel	Ikke Catech.	- - - -	Hiemme for Forældrene
Cicele Hans.	Risen	24	aud: 1733	Vel	Ikke Catech.	- - - -	Hiemme for Forældrene Skiødsløs.
Diderich Michelsen	Bedegaard	10	Conf: 1737	noget lidet	Ikke Cat.	- - - -	Tiener hos Forældrene
Dorethe Torres daatter	Knudegaard	11	- - -	noget lidet	el 5 poster	- - - -	Lydelig
Diderich Jacobsen	Splidsgaards grund	9	- - -	ikke Tilleig	Bordsalmig	- - - -	Hiemme for Forældrene, som er Mosers.

Navn	Gaard	Alder	Om gaaet til Gud. Bord.	Om Læst i Bog.	Catechismum uden ad.	Meer end Catechismum	Hvad om Forfed.
Diderich Diderichsen	39de Brev Gaard	10		Lover	du 1/2 part		Gienne for Fadder
Diderich Diderichsen	Skiegaards gaard	15	Conf: 1739	Vel	Hele Cateh:		Skiftelig
Elene Lars Doatter	Skrubbe	16	Conf: 1739	Vel	Hele Cat:	7 Boniteste Psalmer	Communic. Gienne for Fadder
Elene Hans d:	3die Brev Gaard	14		Qvinder bog Psalmer	Forklaring		For Lobl Lære sin for alder.
Elene Lars d:	4de Brev Gaard	8		A. b. c.			
Elene Jørg d.	Knudegaard	24	ant: 1735	Fiidelig	Hele Catech		For Lobl Lære sin Lese
Erich Hans	Ober Dammegaards gaard	10		noget videre	5 Sporter		Communic.
Elene Jens d.	27de gaard	23	ant: 1733	Fiidelig	Hele Catech		Skiftelig
Elene Jens d.	47de gaard	20	Conf: 1737	Vel	Hele Catech:	6 Dobbelte Psalme	Skiftelig Gienne for Fadder
Elene Hans Doatter	44de Brev Gaard	11		Jo Begynder	Mangler og Forbedring		Gienne for Forældrene
Elsebe Hans d.	100.	10		Vel over Maade	Mangler og Forbedring		Gienne
Elene Peders d.	Vester gaarde	gamme		Lovlig			Lovlig og Forstandig
Elene	69de gaard	22	ant: 1734	Vel	Hele Catech		Gienne for Fadder
Elsebe Hans d.	Bagegaard	14		Lidet			Gienne
Elene Hans d.	Skrape gaard	26	ant: 1728	noget videre	Hele Cat:		Gienne for Forældrene
Elsebe Niels d.	Aagaard	14		Vel Fiidig	du 1/2 part		Communic. og Forældrene
Erich Mortensen	Mølle gaards gaard	20	Conf: 1737	Temmelig	Hele Catech		Skiftelig
Elene Bohne	Jørgens gaard	14					Saftig for Fadr. Modr. Cor.
Elene Hans d.	65te Brev Gaard	19	Conf: 1738	Temmelig	Hele Cat		Gienne Aftelig
Else Jens Datter	64de Brev Gaard	16		Vel	Hele Cat.		Gienne &c.

	Gaard Enke- Tilnavne	Alder	Om gaaet til Guds Bord.	Om Børns Læsebog.	Catechismum læren ad	Meer end Catechismum	Stand og Forhold.
Hans Larsen	Skrubbe	26	aud. 1731	tydelig og Landstrim	hele Cath.	- - - -	skriver for Forældrene
Hans Hansen	Skrubbe	21	aud. 1736	-arie-	hele Cat.	- - - -	Tiener
Hans Hansen	Bredega-	59	- - -	begynd	Morgen, af Aftenbønnen og Confirm.	- - -	
Hans Jørgensen	Knæde- gaardeger.	19	Conf. 1738	tydelig	hele Cat.	- - - -	Tiener
Hans Pedersen	Tofte gaard Gaard	16	- - -	Stavrer	- - -	- - -	Fattig
Hans Nielsen	Stourkiær haveger.	22	Conf. 1739	ikke tydelig	hele Cat. endogsaa Sententserne	d. 7 Poe- nitentses Psalmer	Skriver hos
Hans Erichsen	Splidsgaard	8	- - - -	noget	Morgen og Aftenbønn	- - - -	
Hans Hansen	Biergegaard	27	autog. 1730	Landtlig	d. 5 porter	- - - -	Skriver Tiener
Herman Pedersen	Ibd.	16	- - - -	nogenlunder	d. 5 porter	- - - -	Fattig

Hans Jørgensen	Biergegaards ger.	10	- - - -	nogenlunder	d. 3 porter	- - - -	Fattig
Hans Hansen	Tynnegaard	18	Conf. 1739	Vel	hele Cat. Sententserne og noget af	- - - -	Skriver for Forældre ne; som dri ver Jorden med Fæ-
		20					
	Sin- dig gaard	20	- - -		- - -	- - -	Horsegan
Helle Jørgen			- - -		- - -	- - -	
Hans Hansen	4de- gaard	14	- - -	Vel	- - -	- - -	for Skriver
Hans Børgesen	Asballe gaardger.	19	Conf. 1738	nogenlunder	hele Cat.	- - - -	for Forældre ne Skriver for Forældre ne
Hans Larsen	Tønnegaard	13	- - - -	A. b. c.	- - -	- - -	
Hans Nielsen	Ibd.	19	Conf. 1737	Landtlig	Hele Cat. og Læsning	- - - -	Skriver
Hans Jørgen	Ibd.	18	- - -	Vel	d. 7 Poe- nitentses Bud	- - - -	Fattig nogen Barn
sen Hiarted Hansdatter	Hundegaard	14	- - - -	Vel	d. 5 Poe- nitentses Bud	- - - -	Fattig
Hiarted Lars d.	45de gaard	23	Conf. 1739	- - - -	Hele Cath. d. 5 porter og Børnene lærer Christi Børnelære	- - - -	Fattig tienstpige

	Gaard. Gaardnr.	Meer.	Com. gaaet til Skole Bord.	Om Læsd i Bog.	Catechismus Lucerag.	Meer end Catechismum	Stand og Forhold.
Hiarted Jensd.	Kirkegaards grund	13	- - - -	Dørk	Nr 5 parter	- - - - -	Fattig
Hans Christensen	Romer	19	Conf. 1739	Lemmelig	Hvor Cat.	Roskilds Forordning	Forhuldig
Hans Johansen	[illegible]	18	Conf. 1738	ikke tilstrækkelig	Hvor Catech.	- - - -	Fattig
Hans Christensen	Skarpe-skadergaard	36	- - - -	Dørk.	Hvor Catech.	- - - -	Fattig
Hans Jansen	Ny gaard	6	[illegible]	Daarlig	[illegible]	- - - -	Forarmet Forældre
Hans Jørgensen	Timlegaards gr.	27	- - - -	Dørk	- - -	- - - -	[illegible]
Hans Hansen	Risebÿ gr.	7	- - - -	Kiender bog Læser Dørlig dog	- - -	- - - -	[illegible]
Hans Jørgensen	Risebÿ	39	Conf. 1721	Dørlig dog	Hvor Cat.	d 7 Poenit. Psalmer	Fattig Forældre
Hans Pedersen	[illegible]	10	[illegible]	A. b. c	- - -	- - -	- - -
Hans Mortsen	Dorlbergs grund	7	- - -	A. b. c.	Morgen og aftenbøner	- - - -	
Hans Hansen	66te gaard	17	Conf. 1738	Dørk	Hvor Cat.	Roskilds Ord.	Fattig
Hans Jørgensen	Siegaard	30	Conf. 1725	Dørlig dog	Hvor Cat.	- - -	Fattig
Hans Jensen	Baggegaards grund	17	Conf. 1739	Dørk	Hvor Catech.	- - - - -	Fattig Forældre
Hiarted Jensd.	Møllegaards grund	15	Conf. 1739	noget dørlig	Hvor Catech	- - - -	Fattig Pige Fattig Familie
Hiarted Hansd.	11te Vorund gaards gr.						
Hans Rasmussen	15te Vorund	15	[illegible]	ikke tilstrækkelig	Nr 5 parter	- - - - -	Fattig
Hans Larsen	8de Vorund	6	- - -	- - - -	Morgen og aftenbøner	- - -	- -
Helvig Pedersd.	Kyrkegaards grund	17	- - -	noget dørlig	d 5 parter	- - - - -	Fattig
Hans Jacobsen	Lodegaard	14	- - - -	Taamelig vel	d 4te parter	- - - - -	Fattig Forældre Forældre Forældre
Hans Hansen	3die Vorund	11	- - -	- - -	- - -	- - -	Forældre Forældre Forældre
Hans Hansen	6te Vorund	9	- - -	noget dørlig	Nr 1ste parter	- - -	-

	Gaard eller Tilnavne	Alder.	Om gaaet til Gudsbord.	Om Lærd Læsi Bog.	Catechismum uden ad.	Meer end Catechismum	Stand og Omgang:
Henric Olsen	25 gaard	37	ant. 1725	Lidet	Lidet Cat.		Taaleligt
Helvig Margrete	Biørnegaards grund	6					Lydelig
Hans Mortensen	25 gaard	9		ikke vel			vel stand
Hans Pedersen	Biørnegaard	15		Vel	Lidet Cat. 5 Sporter ugleunt.		godt vandel
Hans Pedersen	Biørnegaards grund	8		Begyndt at læse	Morgen og aftenbøn		
Hans Andersen	Lamsings gaard	12		noget lidet			Fiin vel
Hans Jensen	25 gaard	19	Conf: 1739	Meget vel	Lidet Cat.		Taget Maadelig
Hans Hansen	Hugleberg	15		Taalelig	2 Sporter		Fiin vel
Jens Larsen	Skrubbe	19	Conf: 1738	Lydelig	Lidet Cat:	Rosborg Forbedring	Taalelig
Jørgen Hansen	Skrubbe grund	12		vel	5 Sporter		Maadelig
Jens Bentsen	25 gaard	12					Lydelig
Jens Pedersen	Knudegaard	8		A. B. C.			
Jens Larsen	Knudegaard	8		Slaver	Lidet Cat. Morgen og aftenbøn		
Jens Hansen	Sønnekilde	30	ant. 1727	vel	Lidet Cat.		Begaaet Lær vandel
Jens Jørgensen	Bellby	16		noget lidet	2 Sporter		Umelig at læse
Ingebor Hans D.	18 gaard	18	Conf: 1738	Vel	Lidet Cat.		Maadelig
Jens Hansen	Ibid.	14		taalelig	2 Sporter		Dug uvist
Ingebor Sørs D.	½ gaard grund	7		Begyndt	2 Sporter		Lydelig, Forældre
Inger Hans D.	19 gaard grund	10					for ofte Moder forsømt
Jens Jacobsen	Lille Crosshave	14		Vel			Fader og moder lær.

	Gaard	Alder.	Om gaaet til Skrifte Bord.	Om Lærd Læst i Bog.	Catechismum lært ao.	Meer end Catechismum	Stand og Forhold.
Inger Lars d.	Spliidsg.	22	aar 1733	- - - -	d 5 poster	den 6te Davids Psalme	Ugift Pleiebg
Jens Jensen	Ibd.	12	- - - -	Lyder bog flydende	Morgen og aftenbøn	- - - -	Ugift
Jørgen Pedersen	26de gaard	28	aar 1727	Temmelig	Forh. Cat.	- - - -	Gift Huusf. for Hr. Oldenburg
Joseph Pedersen	Ibd	11	- - - -	nogenlunde	Forh. Cat.	- - - -	Ugift
Jens Jensen	27de gaard	20	aar 1736	Temmelig me	Forh. Cat.	- - - -	Ugift Pleiebg
Jørgen Hansen	Kiennegaard	13	- - - -	Vel	d 1ste part.	- - - -	
Johanne Madsdatter	Kiennegaards grund	8	- - - -	A. b. c.	- - - -	- - - -	Ugift
Jens Madsen	Kiergaard	7	- - - -	Dotter	Morgen og aftenbøn	- - - -	
Jørgen Jensen	Kiergaards grund	16	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	Gift ungen Skomagt
Jørgen Pedersen	32de gaard	16	- - - -	nogenlunde	d 5 poster	- - - -	Ugift Tiener Dreng
Jacob Hansen	36te gaard	11	- - - -	Vel	d 3 første bind	- - - -	
Jacob Bertelsen	38te gaard	14	- - - -	Vel	- - - -	- - - -	Gift Husmand og Snedker
Jørgen Bertelsen	Ibd.	10	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	Ugift Pleiebg
Jørgen Pedersen	39de gaard	16	- - - -	Vel	forh Catech.	- - - -	Ugift Tiener
Jørgen Poulsen	Asballe gaardsgrund	13	- - - -	nogenlunde	- - - -	- - - -	Ugift Pleiedreng
Jens Jensen	42de gaard	18	Conf. 1739	Vel og flydende	forh Catech.	Reformeret for Regning	Gift Husmand
Ingebor Rasmusd.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Temmelig me	d 5 poster	- - - -	Gift Moder og Madmoder
Jens Andersen	Kiergaard	14	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	Ugift Tiener hos Gaardmand
Jørgen Andersen	Ibd	12	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	Ugift Tiener hos Forældre
Jens Rasmussen	Linbygaard	13	- - - -	Vel	- - - -	- - - -	Ugift Tiener hos Forældre
Jørgen Hansen	Ibd	7	- - - -	nogenlunde	Morgen og aftenbøn	- - - -	
Jens Jensen	Linbygaards grund	11	- - - -	A. b. c.	- - - -	- - - -	Ugift Pleiedreng hos Enken Dorthe Jensdatter
Jens Nielsen	Linbygaards grund	11	- - - -	Vel	d 2 poster	- - - -	
Jens Jørgensen	Risebye	21	aar 1735	Vel	forh Catech.	- - - -	Ugift Pleiebg

Gaard Navne Eiernavne.	Alder.	Om gaaet nie Gider Bord.	Om Land Læsi Bog.	Catechismum uden ad.	Meer end Catechismum.	Stand og Forhold.
Jeppe Jonsen Doubberg	12	— — —	Leggedt	— — —	— — —	Boder og Søstre
Jens Jensen Baggegaards	7	— — —	Lær Læsning	— — —	— — —	
Jens Hansen 66. gaard	9	— — —	Lydelig	Ikke Forhørt	— — —	gaar ommer
Jens Hansen Risen	22	ant. 1755	Vel	Godt Cat.	— — —	Forsømt for sin Moder
Jens Jonsen Ibo	16	— — —	Vel	— — —	— — —	Lydelig
Jørgen Jørgensen Bagge gaard	ant. 1731 26	ant. 1731	Temmelig	d 5 Sporter	— — —	Gjemt vel
Jørgen Haagen sen Ibo	17	— — —	Vel	den 1ste Part	— — —	Lydelig Forsømt Gang
Johan Gisselsen Ibo	14	— — —	Vel	— — —	— — —	Vel ofte Lær
Jens Jensen Baggegaards grund	8	— — —	A.B.C.	— — —	— — —	

Jørgen Nielsen	Baggegaards grund	17	— — —	— — —	— — —	— — —	Har den Foraarsag/ger over Dem.
Jørgen Jørgensen	14de Vorrud gaard	6	— — —	— — —	— — —	— — —	For vel Forældre Fraelder
Jeppe Andersen	13de Vorrud gaard	8	— — —	Noget	— — —	— — —	
Jens Nielsen	Kirkegaards grund	15	— — —	Vel	den Part Catechisation	— — —	
Jens Olsen	7de Vorrud gaard	14	— — —	nogenlunde	d 5 Sporter og Forhør	— — —	Lydelig Lær vel
Jørgen Jensen	Aagaard	11	— — —	Vel	d 5 Forskrivt	— — —	Lydelig Agter Lær
Jens Pedersen	1ste Vorrud gaard	19	— — —	nogenlunde	Forhørt	d 6 Dages Psalme	Lærer
Jens Larsen	2den Vorrud gaard	8	— — —	Noget	Morgen og Aftenbøn Forhørt	— — —	
Johan Bendsen	Præstegaards grund	10	Leggedt	Leggedt	— — —	— — —	Lydelig
Jørgen Hansen	Ege gaard	16	do	nogenlunde	d 5 Sporter	— — —	Agter Lær og Læser

	Gaar	Alder	Om gaaet til Alters Bord.	Om Lærd Læse-Bog.	Catechismum lucerne.	Meer end Catechismum	Stryd og Skrivels.
Ingebor Bonds.	Huusfolkning	13	- - -	Lydelig	4de Deel	- - -	Liuur me
Jens Jensen	12te Vesur gaard	20	Cont. 1738	- - -	d 5 parter		Liuur tre
Kirstine Pedersd.	Skrubbe gaard	19	Cont. 1738	Vel	d 5 parter	- - -	Liuur
Karene Larsd.	Smiure	11	- - -	Lydelig	- - -	- - -	Forladelig
Karene Andersd.	5te gaard	7	- - -	Lydelig	Forklaring	- - -	Forladelig
Karene Andersd.	Høiegaard	7	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
Karen Clemensd.	7de gaard	16	- - -	Lydelig	Forklaring	- - -	Forladelig
Karene Pedersd.	8de gaard	7	- - -	Lydelig	Forklaring	- - -	- - -
Kirstine Hansd.	8de gaard grund	22	Cont. 1735	Lydelig	d 5 parter	- - -	Flydelig
Kirstine Jørgensd.	9de gaard grund	13	- - -	Lydelig	5 parter	- - -	Forvilling
Karene Mortensd.	Bedegaard	10	- - -	Stavre	Forklaring	- - -	Forladelig
Karene Pedersd.	Knudegaard	16	Cont. 1738	Lydelig	Fuld Cat.	Rosfelts Forklaring	Forladelig meget
Kirstine Jørgensd.	Knudegaard	16	Cont. 1738	Lydelig	Fuld Cat.	Rosfelts	Flydelig
Karene Jacobsd.	Torpe	15	- - -	Lydelig	Fuld Cat.	- - -	Flydelig
Karene Hansd.	Bybøy	16	- - -	A. b. c.	- - -	- - -	- - -
Kirstine Madsd.	Bybøy gr.	17	- - -	regnelig	Fuld Cat.	- - -	Forladelig
Kirstine Hansd.	18de gaard grund	11	- - -	regnelig	- - -	- - -	Forladelig
Karene Bonds.	19de gaard	9	- - -	A. b. c.	- - -	- - -	- - -
Karene Pedersd.	17de gaard	18	Cont. 1738	Lydelig	Fuld Cat.	d 2 Bøger Lentz og Palmer	Flydelig
Karene Jacobsd.	22de gaard	40	Vidt ikke vor sin Ungdom antogt		Fuldelig	Sr. Sens Christensen	Forladelig

	Gaard	Alder	Om gaaet til Gudstjeneste Bord.	Om Rand Tegn i Bog.	Catechismum uden at.	Meer end Catechismum.	Stand og Forhold.
Karene Pedersd.	23 gaard	44	— —	— —	— — —	— — —	
Karene Nielsd.	1 Hst.	24	aut. 1731	1 gl. Bog	Forh. Cat.	— — —	Huusmandsone
Kirstine Hansd.	24de gaard	10	— — —	begynder	Morgen og Aftenbønner	— — —	
Kirstine Holgersd.	1 Hd	15	— —	— —	4de Part	— — —	Tiener Pige
Kirstine Hansd.	24 gaards grund	14	— — —	Ny	Forh. Cat.	— — —	Forvalter
Kirstine Pedersd.	Spliidsg.	15	— — —	ufuldkommen	3 Part	— — —	Tiener Pige
Karene Pedersd.	26 gaard	10	— — —	Ord	7 Spørgsmaal	— — —	
Karene Nielsd.	28de gaard	20	aut. 1734	fremmelig	Forh. Catech.	11te Capitel	Tiener Pige Forvalter

Karene Larsd.	28 gaards grund	16	Conf: 1739	fremmelig	Forh. Cat.	— — —	Forvalter
Kirstine Andersd.	Biergegaard	35	Nidre ufuldkommen Forstanders Hiemmedkone	— — —	5 Spørgsmaal	— — —	Forstanderske
Karene Jørchilsd.	32 gaard	26	aut. 1729	fuldkommen	Forh. Cat.	7 Capitler Psalmer.	Huusmandsone
Kirstine Holgersd. Jørgensd.	33 gaard	19	Conf: Hostr 1737	Fuldkommen	Forh. Cat.	— — —	Tiener Pige
Karene Madsd.	34de gaard	15	— — —	Ord	1/2 part		Tiener Pige
Karene Jensd.	35te gaard	20	aut. 1735	— — —	5 Spørgsmaal	— — —	Tiener
Kirstine Hansd.	Hd	28	aut. 1727	— — —	5 Spørgsmaal	— — —	Tiener
Karene Hansd.	40de gaard	12	— — —	— — —	— — —	— — —	Fosterbarn af Compagniet
Karene Aristd.	Asballeg.	14	— — —	Ord	1/2 part	— — —	Forældreløs Tiener og Lemfældig Fosterbarn
Karene Larsd.	48 gaard	13	— — —	fremmelig	1/2 part	— — —	
NB Kirstine Pedersd.	44de gaards grund	6	— — —	fuldkommen	Forh. Cat.	— — —	Vanfør Lovvillig born

	Gaard Pllr. Tilsvarne	Alder.	Om gaaer til Gudstj. Bord.	Om Rand Tage i Bog.	Catechismi lecen ad.	Meer end Catechismum.	Stand og Forhold.
Kirstine Mons.	43 gaards grund	7	- - - -	Learlig me	1/2 port	- - - -	Lovelig
Karene Oles.	49de gaard	11	- - -	Sober	- - - -	- - - -	Vilefolow
Karene Jens.	49de gaards grund	18	Conf. 1738	Learlig me	Forh Catech.	- - - -	Ryfelig
Kirstine Jens.	Simlegaards grund	18	Conf. 1738	Vel	Forglemt	- - - - -	Dyder av forældrene meer hear hjelpt til at leve
Karene Jens.	Simlegaards grund	9	- - -	Vel	- - -	- - - - -	Forældrene at leve
Kirstine Peders.	Marve	24	ant. 1734	Vel.	5 porter	- - -	Ryfelig
Karene Oles.	66de gaards grund	17	Conf. 1737	Lydelig	Forh Cat.	Rostock Forklaring	Lovelig
Karene Lars.	66 gaards grund	20	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	Foreldig
Kirstine Peders.	Siegaard	16	- - - -	Lydelig	Forh Cat.	- - - -	Tiener Tro
Kirstine Diderichs.	Siegaards grund	10	- - -	Vel	5 porter	- - - -	Got Barnum
Kirstine Niels.	Baggeg. gr.	12	- - - -	noget ubet	1/2 port	- - -	
Kirstine Jørgens.	14de Vor mandgaard	11	- - - -	Lydelig	1/2 port	- - - - -	Got Barnum noget Forh. til Foreld.
Karene Hans.	13de Normand	21	ant. 1736	Vel.	Forglemt	- - - -	Tiener
Kirstine Jørgens.	11 Vorlund	17	- - - -	noget ubet	8 Porter Bind	- - - -	Foldig
Kirstine Lars.	Kirkegaard	11	- - - -	Vel	3 porter	- - - -	Forsømt for Forældrene
Kirstine Mons.	Ladegaard	8	- - -	A. b. c.	- - - -	- - -	For Vel
Karene Hans Daatter	6te Normand gaard	18	Conf. 1737	Vel	Forh Cat.	- - - -	Foldet for Alder. Ryfelig
Kirstine Oles.	7de Vor mandgaard	15	Conf. 1738	Vel	Forh Cat.	- - - -	Ryfelig

	Gaards navn Tilnavne	Alder.	Om gaaet til Gud. Bord.	Om Rand Tafe i Bog.	Catechismum uden ad.	Neer end Catechismum	Stand og Forhold.
Karene Nielsd.	Aagaard	21	Conf. 1737	Temmelig	for Rimelig		Tienner for Forældre
Kirstine Hans.	4de Vang	13		Vel	2de parter		Tienner
Karene Olsd.	4de Vang	23	ant. 1732	Vel	Forl. Catech		Ugift
Karene Hansd.	Ibd.	8		noget ulige	ere og afhørt		
Kirstine Mortensd.	2den Vang	11		Vel			Tienner
Karene Pedersd.	Brandt	14		Noget ulige	1ste parter		Ugift
Karene Jensd.	Mollegaard	12		Begyndt			
Kirstine Bendts Daatter	6te gaard	13		Temmelig	5 parter		Tienner for Forældre

Kirstine Nielsd.	Mollegaard	20	ant. 1736	Tiidelig	Forl. Cat.	2de Evang: Holmer	Ugift begyndt Tienner
Karen Jensd.	Ibd	9		Begyndt			
Karen Brandsd.	6te Gaard	16	[illegible]	[illegible]lig	[illegible]		Tienner
Karen Andersd.	Mollegaard	30	ant. af Hr. Maler	Begyndt	5 parter		Tienner hos
Karen Hansd.	Ibd	23	ant. af Hr. Elias		5 parter		Ugift
Karen Jensd.	Wallemark	14		Temmelig	5 parter		Tienner for Forælder
Karen Jacobsd.	12te Vang	20	ant. af Hr. Christopher Molder	noget ulige	5 parter	6te Evangs Holmer	Tienner hos
Lars Jørgensen	Krudbo	8		Begyndt			Tienner for Forældre
Lars Hansen	3die gaard i grund	23		Begyndt			Forlibt
Lars Hansen	Torne Kalle	13		noget ulige	1 parter		gaar ud
Lisabeth Mouritsd.	Ny Vangshave	18	Conf: 1739		Har glemt noget, sidste Gang vor Tie Confirmation		Har Moder og Fader Forælder og Tienner hos Præsten

Navne	Alder	Omgaaet til Gudstjeneste	Om Kundskab i Børnelæren	Catechismum læren ad	Meere end Catechismum	Hvorledes forholder
Lisabeth Lorsd. 21 gaards grund	6	A.	A. b. c.			Lærer Børn
Lisabeth Olsd. 21 gaards grund	17			5 Sporter		
Lisabeth Jacobsd. 22½ gaard	6		Kiender Børnelæren			
Lars Pedersen 23 gaards grund	15		noget vidende	2 Sporter		Lærer
Lisabeth Andersd. 36 gaard	13			Confirmeret		Forsømmer
Elisabeth Larsd. 39½ gaards grund	11		noget vidende	1½ Sport		Gaar ikke
Lars Esbersen Asballe gaard	18	Conf. 1737	Vel	Forglemt		Lærer Forældrene Børnene ikke saa vel som de burde
Lars Andersen ibd.	9			Confirmeret		Lærer Børnene gode Exempler
Lars Poulsen Asballe gaards grund	8		noget vidende			
Lars Jensen 47½ gaard	24	ant. 1733	Vel	Har Catech.		Lærer Børnene
Lars Pedersen Boesgaard	11		Ikke	1½ Sport		Gaar ikke
Lars Jensen Rifebye	15		Lidet	1½ Sport		Lærer dem
Lars Hansen 56 gaards grund	11		Vel	1½ Sport		Gaar ikke
Lars Christensen 69½ gaard	17	Conf. 1739	Vel	Har Cat.		Lærer dem
Lars Larsen 66 gaards grund	18		Ikke			Lærer
Lars Pedersen Kirkegaards grund	8		Ikke			Lærer
Lars Hansen Skarpe Hede	21	Conf. 1737	Lidet	Har Cat.		Lærer
Lars Jensen Biørneg.	31	ant. 1727	noget vidende	Har glemt		Lærer

	Gaardsnavn Tilnavne	Alder	Omgaaet Lectien	Om Kaars Kirkebog	Catechismum Videnab.	Meere end Catechismum	Stand og Forhold
Elisabeth Jensd.	Walle-march	9		Lyselig	5 porter		Fornuftig
Lars Monsen	62 gaard	17		Ziemlig			Fornuftig
Mons Larsen	Krubbe	22	Aut. 1725	Lyselig	Forstaar	Phaenid. Polmer	Pudselig
Margrete Jacobsdatter	Krubbe	11		A.b.c.			Taalelig
Martha Hansd.	Krubbe	9					Taalelig
Margrete Andersd.	5te gaard	11					Fornuftig ordentlig
Margrete Jacobsdatter	Højegaards grund	16		Ikke	Forstaar 5 porter		Taalelig
Morten Clemensen	7de gaard	12		Lyselig	15te port		Vel forsaavidt Nadveren Læst
Mads Olsen	7de gaards grund	20	Cont. 1739	noget videre	5 porter og Forrede		Meget vel
Morten Pedersen	8de gaard	15		Ikke	Lidt Confirm.		Tvivlsom
Martha Hansd.	3die gaards grund	8		Ziemlig			Taalelig
Marie Jeppesd.	Bedegaden	15		noget videre	12 porter		Leiver tro
Margrete Hansd.	9de gaards grund	7		noget videre	15te port		Forstandig
Mons Jensen	10de gaard	14		Meget vel	Lidet		Fornuftig og forstandig Ung Mand
Maren Jensd.	Ibd.	25	Aut. 1730	Lyselig	Forst Cat.	2de Locus Jens Polm.	Pudselig
Margrete Jensd.	Ibd.	6		Slet	Confirm.		
Marie Jørgensd.	11 gaards grund	13		Ziemlig			Taalelig
Mons Jørgensen	Ibd	9		A.b.c.			
Morten Hansen	Fynnekulle	22	Aut. 1735	vel	Forst Cat.		Pudselig

	gaarderen Tienarzo	Alder	Omgaaet liegl. Bord	Om Kundskab i Bog	Catechismum Udenad	Meere end Catechismum	Handog Forhold
Inger Mons d.	20 gaard	11		Ikke	4½ Forstaaer		Ferrer
Margrete Jacobs.	22 gaard	9		A.b.c.			
Mons Pedersen	24 gaard	10		A.b.c.	ringe og Catechismum		Forsvarlig
Mads Jensen	Spliidsgaard	28	aut. 1729	Lidelig	Forstaaer Cat.	1½ Boeni. Volme	Fornuftig
Maren Hans d.	Spliidsg. grund	9		Lidelig	3 Forstaaer		Gotvornum
Margrete Jens d.	Fyregaard grund	10		Vel	Catechismum		
Morten Hansen	38 gaard	21	aut. 1735	Lidelig	Forstaaer Cat.	2 Boeni. Volmer	Forsvarlig
Malene Pedersd.	35½ gaard grund	9		ingen Kundskab	Ringe og Catechismum		Forsvarlig
Mette Larsd.	39½ gaard	20	aut. 1735	ingen Kundskab	for Pinsel 25 gange		Har vorret for Mangfold paa 2de Aar over Bornelærer for Sognet Kiøbenhavn Bord.
Maren Hansd.	37½ gaard	7		Ikke			
Margrete Pedersd.	39½ gaard grund	9		ingen Kundskab	ringe og Catechismum 2 Gange		Ikke Lover vor sin Lidelse
Margrete Larsd.	Gornegaard	5		A.b.c.			
Morten Jensen	47½ gaard	26	aut. 1731	Vel	Hver Cat	6 Davids Volme	Forsvarlig
Mons Jensen	Ibd.	14		ingen Kundskab	5 gange	6 Davids Bf.	Forsvarlig
Margrete Jens daatter	Ibd.	12		tvivlig	5 gange		Gotvornum
Marie Jensd.	Ibd.	6		begynder	1½ gange		
Mads Hansen	44½ gaard	6					
Margrete Rasmusd.	44½ gaard grund	12		Ikke	Forstaaer Cat.		Godtbarn

	gaarder eller Tilnavne	Alder	Om gaaed til Guds Bord	Om kand Læse i Bog	Catechismum uden ad	Meere end Catechismum	Stand og Forhold
Maren Chri Aensd.	Skarpe Pade	22	aar. 1735	vel	Forh. Cat.	6 Bøger vel	Pliselig
Marie Larsd.	57 gaard	13	— — —	A. b. c.	— — —	— — —	Labtig
Margrete Jensd.	Simlegaard	13	— — —	noget lidet	— — —	— — —	Forsømmer Skolegang
Mads Pedersen	Ubd.	~~19 Conf. 1737~~	Conf. 1737	Vel	for Lidet for Cat. men gl.	— — —	For lidet for Bøger 2 gange mig. individuel gaar til Gudsbord i Hoslle
Maren Nielsd	Simlegaard gr.	9	— — —	Vel	— — —	— — —	For lidet Bø Scholan Begynder
Margrete Mons.	56de gaard	20	aar. 1735	vel	Forh. Cat.	— — —	Siuer Leo
Marthe Pedsd.	57de gaard	11	— — —	Vel	Spørg og Svar	— — —	Siuer
Martha Monsd.	57de gaard gr.	11	— — —	noget lidet	— — —	— — —	
Margrete Pedsd.	59de gaard	27	aar. 1730	vel	Forh. Cat.	— — —	Pliselig
Margrete Jensd.	Ubd.	21	— — —	noget lidet	1ste gang	— — —	gaar sinuur
Martha Jensd.	59de gaard gr.	11	— — —	Temmelig	1ste gang	— — —	Coimelig
Maren Catharine	Pil	7	— — —	Begynder	— — —	— — —	
Mette Hansd.	66de gaard	24	aar. 1730	Vel	Forh. Cat.	— — —	Siuer for Forældrene
Margrete Hansd.	60 Vor- und gaard	~~24~~ 25	aar. 1731	noget lidet	Forh. Cat.	— — —	Pliselig
Martha Olsd.	½ Vor- mads	24 7	— — —	Begynder	— — —	— — —	Labtig Pliselig
Mons Clausen	Thorne gaards gr.	8	— — —	noget lidet	— — —	— — —	Labtig
Morten Mortensen	1ste Vor- und gaard	26	aar. 1731	Temmelig	Forh. Cat.	— — —	Pliselig

Navne	Gaardenes Tilnavne	Alder	Omgaaelse paa Bord	Kan Læse i Bog	Catechismum udenad	Meere end Catechismum	Stand og For hold
Martha Pedersd.	Birkegaard	13		noget	noget af		Lidig
Karthe Hans.	Bagge gaards grund	28	ant. 1728	Temmelig	Ja Ja	Ja Dr. Pg.	Gift
Maren Rasmus Degaards	65te gaard grund	10					Ladig
Maren Larsd.	Sandager gaard	25	ant. 1730	Nei	Ja Ja		Ugift
Margrete Jørgensdr.	62de gaard	17	Conf. i Hosle 1738	Tiemlig	5 gange		Tienner
Margrete Bentsdaatter	62 gaard	16		Temmelig	5 gange		Tienner
Maren Jensd.	61de gaards grund	22	ant. 1733	Temmelig	Ja Ja	Rask forklaring	Enke Børn
Margrete Jensd.	Vallet	6					
Mads Larsen	65te gaard	14			Ja		Tienner
Niels Hansen	18de gaard	12		noget	1/2 gaard		Gaardmand
Niels Andersen	23de gaard	11					
Niels Pedersen	26te gaard	29	ant. 1726	Temmelig	5 gange		Tienner for Forældrene
Niels Andersen	26de gaards grund	12		Ja			Lever hiemme ansforældrene
Niels Madsen	38te gaard	7					Ligger ude
Niels Esbersen	Marve	20	ant. 1735	Nei	Ja Ja		Ugift
Niels Pedersen	Bagge	14		Lidet	af Ja		Tienner
Niels Olsen	66de gaards grund	11		Nei	5 gange		Forgaaet arbeider med sine Læser

	Gaardbruger Tilnavne	Alder	Omgaaet Lidgudstj. Bøn	Omskand i Bog	Læse Catechismum udenad	Meer end Catechismum	Standog Forhold
Nille Olsd.	Risen	20	- - -	Temmelig	5 Spørsm	- - - -	Taarvar tro
Niels Pedersen	14de Parts gaard	18	- - -	Ikke	5 Spørsm og Forklaring	- - -	Taarvar
Niels Bendsen	6te gaard	30	anno 1725	Temmelig	5 Spørsm	- - - -	Taarvar
Niels Hansen	Indlegs	14	- - -	nogenlunde	- - -	- - - -	Taarvar
Ole Jeppesen	16de gaard	13	- - -	Ikke	1½ Spørsm	- - -	Vanskjøt og Faatlig
Ole Pedersen	28½ gaard	21	Confirm i Aar Lour Kirke 1736	nogenlunde	Ikke Cat.	2 Boeger: Palmer	Ræskelig
Ole Bertelsen	38te gaard	13	- - -	- - -	- - - -	- - - -	For ofte Ladet Forsøm Lour Kirke Taarvar
Ole Mortensen	Indlegsgaards grund	22	anno 1735	Ikke	Ikke Cat.	- - - -	Taarvar
Peder Olsen	3die gaard	16	- - - -	Ikke	Forlidt 5 Spørsm	- - -	Taarvar
Peder Bendsen	Parts gaards grund	19	- - - -	nogenlunde	- - -	- - -	gotnemmen
Peder Hansen	Bedegaard	12	- - - -	Ikke	2 Spørsm	- - -	gotnemmen
Peder Hansen	Lyngkilde	15	- - - -	nogenlunde	1½ Spørsm	- - - -	Taarvar
Poul Bendsen	20de gaard	14	- - - -	Temmelig	2 Spørsm	- - - -	Taarvar
Peder Jacobsen	Splids gaards grund	6	- - -	Forster	Forklaring	- - -	
Peder Pederichsen	29de gaard	27	anno 1731	nogenlunde	Ikke Cat.	- - - -	Ræskelig

	gaarderen	Alder	Om gaaet til Gjenbord	Om Kand Lese i Bog	Catechismum vidende	Meere end Catechismum	Stand og Hvorfor
Peder Andersen	43de gaard	14	- - - -	Ikke	8½ Spørsmaal	- - - -	Tiener
Peder Hansen	Lade gaards gaard	7	- - -	- - -	- - -	- - -	Lydig
Peder Jensen	Linde gaard	14	- - - -	Begynt	- - -	- - -	Tiener
Peder Larsen	55te gaard	8	- - - -	Begynt	Vanskerlig	- - - -	
Peder Larsen	56te gaard	V	- - -	Begynt	- - -	- - - -	
Peder Jørgensen	57de gaard	28	aut 1729	Ikke	Ikke Cat.	- - - - -	Vanskjør Kone bør arbeide
			- - -	- - - -	- - -	- - -	

Peder Jensen	Bagge gaard	22	aut. 1736	5 gange	- - - - -	- - -	Ryddig
Peder Andersen	Ytzel Vormark	12. 8 10	(aut 1732)	Begynt	- - -	- - -	
Peder Rasmussen	58de gaard	58	Ikke ofte voor 8 Uger gaar over	Temmelig	Forstaar	noget lidet	Ryddig
Peder Hansen	Ytzel Vormark	22	aut. 1735	noget lidet	Ikke Cat.	- - - -	Ryddig
Poul Paulsen	Molle gaard	20	cont: 1737	Temmelig	Ikke Cat.	Rostock Forklaring	Tiener ikke
Rasmus Mogensen	½ gaard	14	- - -	- - -	- - -	- - -	Ey ofte Ikke at Kone vanskelig
Rasmus Jensen	24de gaard gaard	10	- - - -	noget lidet	Ikke paa	- - - -	

	gaardnes Tilnavne	Alder	Omgaaet til Guds Bord	Om Kand Lasse Bog	Catechismum Aaenad.	Meere end Catechismum	Stand og Omgang.
Rasmus Eilertsen	Hvide gaard	14	- - - -	- - -	- - - -	- - - -	Lidelig Forandelig
Rasmus Rasmussen	57 gaards grund	19	[illegible]	Vel	5 gange	- - - -	Christelig
Rasmus Hansen	65 gaard	12	- - - -	- - -	- - - -	- - -	Lidelig Sinder
Simon Hansen	25 gaard	16	- - - -	Vel og Ret	Hver Catech	4 à 6 Gange i Psalme	Sinder Christelig
Simon Pedersen	ibd	19	Conf. 1737	Lydelig	Hver Cat.	Rosbachs Forklaring	Lidelig Eftertænksom
Sophie Hansd.	Pynne gaarden	15	Conf. 1739	noget ulæst	Hver Cat	3 i Aar og 3 à 4 Gange i Psalme	Sinder Christelig
Sven Hansen	Loche gaard	24	ant. 1733	Lemmelig	Hver Cat.	2 Gange i Psalme	Christelig
Seigne Larsd.	33 gaards grund	7	- - - -	noget ulæst	Morgen og Aftenbønner		Lidelig
Seigne Andersd.	36 gaard	7	- - - -	Lydelig	- - - -	- - - -	Lidelig
Seigne Christensd.	Smedegaard	18	Conf. 1739	5 gange med Forklaring	[illegible]	- - - -	Lidelig Eftertænksom
Seigne Jørgensd.	Smedegaard	17	- - - -	5 gange	5 gange	- - - -	Sinder Christelig
Jøre Christensen	Knudegaard	20	ant. 1735	Lydelig	Hver Cat.	- - - -	Sinder Christelig
Valborg Larsd.	Skrubbe	16	Conf. 1739	Vel	Hver Cat.	- - - -	Christelig
Valborg Olsd.	Riseby	11	- - - -	noget ulæst	- - - -	- - - -	Lidelig Eftertænksom
Valborg Pedersd.	Bagge gaard	25	ant. 1728	- - - -	5 gange	- - - -	Sinder

	Gaarder eller tilnavne	Alder	Om gaaet til Gudsbord	Om Kundskab i bog	Catechismum viden ad	Meer end Catechismum	Stand og forhold
Halborg Hansdatter	Skarpe Skabe	23	ant. 1734	Vel	Hører Catech	- - -	Ugift
Lar Jens	Samsings gaard	19	Conf. 1737	Vel	Hører Cat	Kort. Forkla tring	Ugift
		50					
		19					
			Ligelig Kundskab og Flittighed i Arbeide anvises Drengene				
			Fæsterer af Sct Clemens Kirkes Præstegood d. 8 Julii 1739				
		1					
		1				Christen Opdal	
			1732				

Copie

Höy- edle og Velbaarne
Hr Obriste-Leutenant
og
Commendant paa Marstrands Slot
samt
Vice Amptmand paa Bornholm
Johannes Cronberg.
Høe-ærbødige og Højlovl. Landes-Throst
Hr Hans Hecher!

Paa de i Høe-ærbødige Hr Vice Throstens Imidler circulæren-
dens anførte 6 Spørsmaal, om Skolernes oprettelse, og Ungdommens in-
formation, indsendes dette hvad vedkommer de Byfogder

angl. 1 Spørsl. de Degne-Skolen paa i Clemenscher Vogn bygges at være
en 5 Fag, hvorfor de oppenut Tømmer hid Degne-Boligen.
2) Degnen, formedelst Vognens Indskrænkning, og den lange distance
imellem Gaardene, kand ikke erholde alle Ungdommens in-
formation.

27/4 1739

3 Kap. Ytterligare Pogum-Degn Jesper Lund kommer at förklaringt examinera uti alla förargångna Stycken, som Ungdomen, sedan den undervisning, den information, har sig vid sednare tid meddelt och upbördt. Hans vane skrivna, och ingenlunda utgiven. Den har befinner det övriga, som registreres i Förordningens 18 Artic: at skola-saldren, förrättar vid Prästen, vad den tagen under examen.

4 Kap. Skolar Lunds vid Cathedralen; utom i Staden Gamlebyn ligga så vitt adspredt i Manigfalden, så at Manigfalden ofta timat mindre eller för omgående Skolamästare, som den ägna sig i Synnerhet Lunds opfoedd för at undervisa Ungdomen.

5. Efter min anmärkning, Hans Pogum: om sin för gotspridda Sn: / anders i 7 Districter.

(a) Degne-Kolens district Lunds Cathedral af 7 Församlingar Gårdar. Den 1:sta Församlingen Gård, Björke-Gården, Hagården, de 7 Delvisa Gårdar de den 21:a inclusive, den 50:de till den 58:de inclus: Delvisa Gårdar. Simle-Gården den 11:te Församlingen Gård. Skola- och Degne-bolighus äro belägna. I denne Degne-Kolens district äro 140 Barn och unga Människor, som får undervisning förmodas.

(β) Till det 2:dra district Lunds Cathedral äro den 1:sta till den 6:te Delvisa Gårdar inclusive, så och den 22-23-24 Delvisa Gården inclusive.

I dette district ere nu 33 Gaardsnr, som gaa Vedkommende.

(9) Ere det 3die district Lunde Eggers Nu 25de til 33 Helgøyar-Gaard inclusive. I dette district findes 32 som cordon Exsaar.

(8) Ere det 4de district Lunde eggers Nu 4de Vormer Gaard, og Nu 34te til Nu 41de Helgøyar Gaard incl. I Grønd findes 68 som Vedkommende Exsaar.

(5) Ere det 5te district Lunde Eggers Nu 42de til Nu 49de Helgøyar Gaard incl. Saa og Nu 4de til 8de Vormer Gaard. I Grønd findes 43 som Vedkommende Exsaar.

(3) Ere det 6te district Lunde eggers Nu 59de til 65de Helgøyar-Gaard incl. Saa og Nu 15de Vormer Gaard, ved dette district ere 26 som Exsaar information.

(4) Ere det 7de district Lunde Eggers Nu 66te til 69de Helgøyar Gaard inclusive, Saa og Bagge-Gaarden. I dette district findes 28 som Saar Vedkommende

NB I Grønd district er og Vedbyggernes Vingaar Saa vel Bondernes Vedkommende.

6te Post. Vi ommeldte Saar Da, at Gaard St Clemens Kirkes Mandgaard findes 313 som Vedkommende Exsaar. —

St Clemens d 27de Apr: Aº 1739

Jeg forbliver
Deres Wel-Ædle Gunstige
og
Wel ærværdighedes
Vedbyggende Tienner
Christen Opdal.

Højædle og Højvørdige

Hr. Biscop

Hr. Peder Iversleb

Gunstige Herre!

Efter den Constituerede Amtsforvalter og Vice Provstens, Velvørdige Hr. Peder Rasmussens, ordre havde jeg med det Velige Præstestab forrige Aar indgivet mine Forklaring om Kolerens opkomst, Natur som forefaldne, at fuldføre min ved d. andre Provstes Forsamling paa Nebr. Vice Provstens circulair-Brev og d. derudi anførte Poster over Deres Excellence, vor Gunstige Biskop Amtmand, og Deres Højvørdighed til Efterretning. Da undertegnet imidlertid indsender Deres Højvørdighed denne Copie herudaf, som følger for indeværende Efterretning med Forbigaaelse af det Dags

Ungdom, som d. 31 Aug: nest avvigt ved Provst-
visitationen blev forvist Vice Provsten Hr Peder
Rosmusen, med begiæring at skulde nøie tegne hvad
at den var som forvist, samt overrakte den ene blev
Højærværdigste, skiønt blev mig avslegen, hvorom
mig for resolveret eie skee at overrække den for at vise
mine skyldighed at efterkomme Hs. Excellts ordre
ved og om alt, som forlanges, vaar gud forbyde sigen
og Kraften. Den 5te Sog som i Monito Synodi Joh.
4to Anno 1738 er ou Skolen tegnet at skulde blive
og skulle eie forvist vice Provsten, med begiæring
at skulde nøie tegne hvad i saad eie skulde skulde
da befindt ungdommen skulle ou Morgenstedt
skulde vogte at Peder over mig el vice versa ele.
mine dr blev dog ikke tegnet hvad, da dog forbrød
monitum Synodi eie skulde Provsten at med visitationen
Skolen ettergaa m ungdt eie for paa Landet; ei for
paa forældre og husbonder som sørger for deres
Ungdom qualificering i deres Religion
skrud el dem tegnet til Confirmation; skee over
m saa skriftlig ouskre, at skolen for paa opklares
som undersøges.

David Celius som for vore tid opholdt sig for mig,
og imidlertid mange gange, Sønder i mine lang-
varige Skrøbelighed ombrukt Dannen, lodt sig for paa
Predikestolen og nu agter sig til Kiøbenhavn at fu-
lendere Examen Philosoph. hvor jeg imidlertid at
tiene vore Over Højærværdigste recommenderet
og bønfalder som en for barn skyldighed, om Over Høj-
ærværdigste gunstigst vil forunde som et Stipen-
dium ved Academiet til saa Studeringens forfølgelse

Epstrdi sond er vil soltig Dom, og for vegru,
s. Gud vndvagru: / at soeck sig lie. I stoerre
vrst ved guddommelig vdsigelse eiendom bnr
jeg i dybest soemmisjon

Dorte

Hojedle Hojvordigheder

Sr Clemens Prostes
d 11 Octobr 1739.

Underdanigst Tiener
Christen Pedersen

Allerførst anmærkning at hr Christen Opdal har endnu ikke lient eller ret last leges distingvendi, i det stykke ikke observerer at udi een dag hoer dem ikke ret tremmede stridsgrating som ere imod hverandre, gielder dette: unius positio non est alterius negatio; Anmerkning udi hr Thomæ Trojels aftale giver klarum sht vidnes bigrud, som skiønd vel saaer fortient, for saavering skyld ikke stræbet noget til nogens vanære af dem som ere tilbage igiem. (2) erfaarer skiønd sig ofte den længer reise, som ere: efter skiønd skyldig:/ Sandhed, da det er ikke uden Rosp 3 mile; Indfalt hr Hans Marker til at giøre tienste i St Povels Kirke 1ste Paaske dag, skiønd saa vel skal at sige ligesaa lang vei til den reise som hr Opdal, dog dem (naaster) skiønd sattis ved halfsiettende vogn vidi, den gode Mand, med dag skiønd er een meget dyr Mand, giemdt sit officium i forvaaden; dreager andre iblant Præstemænd, som saa ved meget hengerende ved hr Opdal, de saa dog ikke indskyldet dennem, eng saaer ikke eximeret eng selv, i saa dag eng ere, skaar kaldning de saaer hr Opdal excuperet? som det nu falt i hr Opdals skyld ligesaa lidis endnu tilsamen offte skeldet for andre, de saa dog maat lade dem nøye. (3) skriver skiønd om adskillige forhandlinger som skammen saa ømbt siden skiønd kom her til Landet, skaar imod skiønd ingen assistence saa skiendt Gods sin forrettede Christlig Øvrighed etc. R. Ligesom dagen saa været til, saa saa og assistencen været, skulle skiønd dagvært god, da skulle saadan god assistence af sin:/ som skiønd skriver:/ forrettede Øvrighed, skriver icke de skulle skiønd icke skildret være med at angriben det for Kong Øvrighed; endog maatte skiønd at vorbaarne hr General Major West saaer dagat skammen i forsaar ind i een dag som eng skulle imod skammen skriebet at dennis Kongl. ordening skiønd vel forstaa, da giøre eng saa dags beskaffenhed tilstrænde, og ere det med dagen saadanne: hr Opdals formand, som døde hr Elias Pedersen og skiønd Christen, som endnu boer saa testamenteret til de fattige i Aarnes Kerkegn 200 Rigdr. samlede 200 rdr. hr Opdal saa dagt imod offte tilstede dalig caution saaer udi vorbaarne hr General Major West saa gaaed i løfte for skammen, at saa for udi samme caution og ere indført med nafne, ligesom eng skulle været imod at betroes
H: Opdal skiønd bemerge, det eng dog var gandske fremmed for skee siden hr Elias død dag saadanne skriftelig med nogen ding der i bøer, thi der var et kongelig confirmeret testamente, som forbød eng det, icke fuldre vidste eng noget at andgribe, som til dagen de fattige var testamenteret; endelig da skiønd, dem de hr General Major West omsider bekiendt at hr Opdal alt tilsamen saa i saa stoer een grad, at det skiendte den ovenbem de fattiges capital skuldpandet i visse, blev aldrig fremmed skeer til sinde at opsige den caution eg eng skulle den, men formedelst hr Opdals idelige bøn og begiering at cautionen maatte blive ved magt, dog den gode skeer det endnu i videre betænkning, som til eng og vidste eng at udi cautionen stod eng ligesaa vel indført som hr Generalen. Eng blev perplex derved det eng saaer at eng var indført for cautionist, da eng dog aldrig vidste det at være saadan, eng kunne der i, og eng saaer aldrig nogen sinde været med i den handel, da paatog sig den gode skeer vare at ville stue for det alt sammen, og som skiønd bemeldte eng for det, som eng ikke vidste, eng ikke skyldig eng var vel fornøiet; dette dets som hr Opdal skriver, at hr General Major West dog skammen i forsage. (4) indbemeldte gemeinde St. Opdal sit skrift paa den gode Breedres Vidner. hr C. Friderichs grundige betænkning og ligesom beskaffenhed at eng skulle skye andre omstændelser til det vacante Kald at saa konsumt, man efter hr Opdals ønske giør eng det ikke. Eng seer af gode Herr Jens Buchtrups

Skrifft paa dette Brev, at Jomfrue Ilse Cph. Buchhave for Mad. Trojels Børns
Skyld Skede paa tvende sig Tiuriste i St. Pouls Kirche paa samme Søndag det
forrenskede da Skede Dobringen Gud Tiuriste blivert forrettet der i Kirchen paa
den dags. Nu kommer det fiirste forefalder mit tiltrædelse ved det ovenste Derings for,
gangen aar 1738 in Februario skrev H. Opdal til om tilstrækkelig caution for de
tilforne ommeldte 200 rdr. Jeg tilbiudte penge, om Jeg dem ingen Inspector bør
at vide hvor de staaer, og Jeg Jeg forsichring der for forordnin-
gen af dato 1708 d 24 Sept: som det vaarde noget bringe førend Velbaarne Hr. Gene-
ral Major West ville tage sig paa, derfor at cavere, skrev Hr. Opdal mig til, saa dis-
som Deres Høy: ærværdighed af indlagde Gaver erfarne kand for. forderfolgje
kand det formaste) finnis at vær vel skeet, men naar det kommer til bøsset,
vel det intet andet end skade og saa vant sophistiske Ord, med complimenter og
politiske skrifter saa dis ordentligt, at mand kand klarligen see, hvad der
vi i Mynden. Deres Høy: ærværdighed mon dømme der paa, og vedde den som
ydmygelig ær. Jeg indskrever mig i Deres Høy: ærværdighed Gode og Velbevaa-
rede Gunstighed og forbliver med all velbefalelse hvorfor ydmygst ønskende over den
Høy: adelig Biscoperlig Familie

Deres Høy: eldre Høy: ærværdighed
ydmygeste tiener og bidsgiver
Hans Olufsen
M. M.

Rønne d
1739.

Høy, Ædle og Høy, ærværdige Her Biscop
Høy, gunstige og Naadige Herre!

Da saasnart som Fartøjerne vind seilede ind i Sundet de sidste par Dage vare borte=
seilede, ja fast i samme time de vind indløbne dette brev, i Hast lod ind skrive
to Mænd af Præstene, dem jeg saa ilde af mælte mig, at dersom saadant skulde
have sin gang, da var det bedre ad være en Svine Hyrde i nat som med Land,
vind at være Provst paa Borringholms Land, ind sender dersom det samme brev til
min Herr Biscop med mine erklæring, at Deres Høy, ærværdighed kund see, hvor
vi billig de to gode Mænd samtre med Deres Provst. Da Hr= Thomas Trojel blev
kaldet fra St. Povels Menighed paa Borringholm til Wisenbergs Menighed
i Sjinn, kom Skrivt til mig og gik tilbinde, at skrive Dominicâ Judica Bilde ad sig=
nare og taye sin afskeed fra den Menighed, som skrivt til datum skulde være Provst ud=
og nu laa paa Vinden, at paa hvilken time den bleste god, skulle skrivt være
de til at have med at skibe fra Sjön til Kiöbenhavn, bad derfore at jeg vilde
forfatte den almindelige praxin: Det saaledes lader, at den vacante Menighed ikke
skulle have nogat at klage, ellers nogen dags tjeneste, den Menigheden skulle for=
sømme, skrev paa jeg bad Hr= Jens Buchhave, som er den nærmeste Nabo=
Provst, at skrivt Onsdagen derefter, som var den 5te Octobr i fastes Bilde for=
end Gud tjeneste i St. Povels Kirke, skulde og blev afskeeden kundgjort,
dagen derefter, som var Marie bebudelses dag, skede jeg gierne kommet til
at giöre den bryllup ind skrivt for de andre Præster, og at giöre bön pro Successore,
men Gud bedre mig! jeg er saa skrøbelig, at jeg ikke kund gaa mit Fadervor gaande
kunne ud over uden jeg har en til hals, som jeg kund støtte mig op til, og bliver dog
ofte seignet der over, bad derfore vide Provsten Velærw Hr= Peder Rasmussen, at
skrivt det paa mine vegne vilde giöre, det skrivt og uden nogen tergiversation
gjorde, siden skulde jeg troer paa den sædvanlige vis, ja som det paa længere
dag skede skulde mig til dem i Menigheden at giöre tjeneste, da, at jeg ikke skul=
de være nogen til forargelse, lader den tjeneste ud vere uden forrette, saa at det
altsammen skrev ud paa bleger ligen. Da mit brev som denne samler kom til
Hr= Gerlach, svarer skrivt det saaledes op med, at det er skrømmeligt skrivt have
skal ofte til skrive mere end tie gange, ja om jeg sagde 20 gange da skede jeg maa
ske ikke sagt ud= sandt, ikke bestemmet mig med sin paaskrift paa brevene, men
jeg kund nu ikke bruge taalt det. For det første vedkommende, at jeg skrev=
Hr= Thom: Trojel som en god, ungengelig og trofast ordens broder, det jeg vel
maa skrive, thi skrivt har fortient dette attestatum, end skjøn skrivt Hæderlig Mund re=
spect u= prejudiceret, at jeg: som skrivt skriver: Har anbefalet Præsterne at forsyne
under den vacante Bord, dem vide har jeg ikke begjendt noget nøjt, men som dette mig
og formedes formaning, til ja adden til jeg kund mindes, har været trængt til kund jeg

11/
31739

icke introducere nogen uig stræk, uiden den gode Mand vil giøre saare mig
paa alle steder spørsmaal; at Hr. Thomas Trojel har mine Brødres daatter til Ægte,
det tilstaar eg, men at eg derfor skulle gaat nogit af stedet i det ig skulle stue,
det veed vel om Hr. Trojel det vidner Hr. Gerlach, det indsee, thi det maatte saare vred
gøre mig. At Gudz Tienisten i Rød Kloster Menighed paa den Helligdag blef saare for-
gr opholdt, at Mandfolden var ikke tilstæde vidne, det var ikke Hr. Trojels skyld
som paaden dag skulle forrette Tienisten i Rød Kirke, var icke Hr. Trojels
skyld, men den gode Mands, som vidne haand og mund skulle lovet Hr. Trojel det,
at haand paa sine vegne vilde forrette tienisten der i Kirken, vidne saa forgiæves
sit løfte, som dog omsider og giorde tienisten som haand skulle lovet, saa at tienis-
sten blef forrettet til Menighedens fornøielse; Endelig, giør haand forstaar imellem
at Ord som vi bruger kaldet Guds ord og det som vi bruger kaldet forrettelse
promotion, men ig kand icke begribe det monstrum distinctionis, skrev vi nogle
gange skrift saadan omskrivelig for gaa Landsmanden ingen kvæst for ig skulle
seg vidne den distinction; skrand Hr. Gerlach ellers skriver, kunde ig vel besvare,
men ig vil icke giøre stort væsen, vidnemaatte længer op hold; af det som
skrevet er, er klarelyst nock stand derer i Menigheden, ig holder mig til vidne
gode vennskabs Ord og, som vel taler mig i forsæde, og sender dagligen
til Gud udi Psalmen: O Herre frels mig og dømme i min Sag etc: ig vil gaa
fra Hr. Gerlachs Brev som vi skal til Hr. Christen Opdals skrifft, som vi nu-
der mere skrift, som vi at forgaa det sidste blad i dette instrumente.

a. ad n. 18.

Admodum Reverendi et Clarissimi Domini Pastores,
Fratres in Christo conjunctissimi!

Det re[n]skedrigst for alle dennem som vedkiendige og gaar ved at Gud Laa-
saa vel forsynet den gode Mand Her Thomas Trojel, at Hand saa bevaagent Con-
gund hiorte til at forkiøtte Hannem den ledige Cald som Hand kaldt fra
paa Landet sc: fra Povelskiersogn til et got Cald i Kiøbenhavn som kaldes Wissenberg,
om nu skiönt det vel maa erkiendes, at vi ikke ere vorde alle mistede ved saa gud, om-
gangelig og trofast Embeds Brodre, men som Davids siger: Det har Herren giordt
saa maatte og siger vi med Glæde: Hand giorde det vel at samme Fuldmegtig som
St. Povels Kirkes Cald den ene er blefven ledigt, saa ønskede Hand at det
vacante Cald vaad Landets Præstere vedkommende maatte blive forsøgt, indtil Successor
kommer, og at dette kand vinde, skeer til Hannem tilbørlig Tiener Stæder i St:
Povels Kirke at forrette, da vilde det saaledes indfalde, at den velædle Hr. Trojel
resignerer paa første Pinsemaaned Søndag, som er Dominica Jubilate, saa vilde Hand sig
vel, ærværdighed H. Jens Buchhave forrette Gud Tieniesten i St. Povels
Kirke Dagen der efter, som bliver d. 18 Martii. efter Hannem vilde
Vice-Præsten Velædle og Høj-lærde H. Peder Rasmussen forrette Tieniesten
i St. Povels Kirke Løverdagen d. 21 Martii, som er Maria Bebudelses Dag,
og giøre Bøn pro Successore. Palme Søndag tilhelder det H. Pastor Matth. Schor
til, i dette vel. Kirke Gud Tieniesten at forrette. Skeer torsdag H. Conrad
Friderich Gerlach. Langfredag vil igien selve vaade Gud Tieniesten der paa ste-
den blive forrettet. første Paaske Dag tilhelder det H. Hans Mar[illegible]
Paaskedag H. Christen Opdal. Anden Paaskedag H. Børge Rosenlun. Anden
Dagen d. 7 Aprilis H. Hans Mahler. Dominicâ Quasimodo geniti H. Friderich
Monradt. Dom. Misericordias Dom. H. Morten Lyth. Dom. Jubilate H. Chri-
stian Moskin. Den almindelige Bededag som indfalder d. 24 Aprilis H. Ja-
cob Brandt. Dom. Cantate Mag: Johan Rosod. Hvorunder tiden vil jeg tre[illegible]
ter at Successor kommer. Hvad som imidlertid forfalder under paa Alteret, tilbe-
vaad nogen Forandring, som ikke saa snart skeer i Kirken, vil Fratres lenge til Mad:
Trojels, som i Grunden Mands Hjemkomst dages der imod eg skee efter som jeg ligger
det som af ældgammel Brug. De extraordinaire Forandringer som skiøns til de nyfødende
Nabos Børn, som eg troer til, at de i denne Grundelse ikke skaver feil. Jeg vil
for mig selv Hannem samtlige Gud Naade troligen og hiertelig tilønske, med
all velsignelse, ester hvor vidt ønske, og forblive

Rønne d. 11 Martii
1739.

Deris Vel. Ærværdige Embeds
ærbødige Tiener
Hans Clausen
m. m.

Anlangende d: 13 Marty / strax fandt sig Regnor. Viser at forfordre Cand. J. Bülkaue

Mig Overret d 13 Martii Kl: 11 forsm: og strax der fandt

J. Rasmussen

Auditores d 13 Kl: 4 Eft: d 14 Kl: 12 berammet,

Poul Matth. Scavenius.

Ich Ihle Borg vrager Den Salige Sing / hj for sins Syge passioner og Omgang Den gode Provst Brun / saa / at Provsten Hr Thomas Projel / saa og / at andre Gode Der ad forskiellige Tider Vacante Kald / Dem Brødre. Herfra Ihle til Provstens Broder Paaskon Den gode Mand Før / hvilken vi Sand kom for de andre Roes verdig. Hvis Sager Ihle vedrør saa de Gilde Rec mangfod Gon vogte Haar sidden hj Gald nødig at gravere Dig / og Overret Dem i Skrifte at repetichande for den Gode Mands Side: Dglm at Provsten vil imponere Dem at Forsyne Kalet / og Ihle Cand Ihle forsyne saa Langvarig / Thomm Ihle Kunde vogne Rad / Loven / Ihle hj skal Forsyne it Vacante Kald, naar Mandum Ihle / som Gigter Kaldets Gudsom Sen / Ihle Der jo at Kalder en Mand ad Kaldets Gudsom Sen pro labore / og hj Jager it Skal Sand Fraster mig / saa en Ihlelig Sid Sandt igientem Gon at Forsynes Sangvarig til Dem / som Laser / og Kalg Sand giort Dem Lenhed eller Gade ved ellers skiekelig Forsyn / hj Ihle Overret Dmaldum at Kaldet Kald / og en promotion / ved Kaldet Kald Gør Hannem Fraskrev Forsyne Ihle Vacante Kald / men hj ved Promotionen / saa en Grad is Gaar / hj for Gar vered Fraskr. Forundrer Dig at Provsten nu vil gjøre Sour med os / Gvilket Sand sidden Gar giort / d 17 Dan hj Gar vered for / ad Sandt / hj Sand Gar hj gjorde / vredelst eller Forsyne Sandt eller Forsyne Kaldet Ihle vacante Kald Ihle Dag / saa Gvilken Sand til Singe Gor Sing-Fraviden Skee og Gor Installation / Ihle en Ihlelig Dag vel: Forundrer Dig at Sand vedtager Dig Kalg en Ihlelig Dag og Considerer hj Sendrer en Ihlelig Sid / Det Gør jo Provsten Gvilken Fraviden Gør / Gvem hj Sender / Thom eller Forundrer Dig at Provsten vil imponere Dem / en Vedkommende Sing / Sand vil vide Skjals Grund Dem / Thom naar hj Gvenger / hj Gvidde Dem. Det Gaaer Dig hj saa nøje an / ad en Gvieden / hj ingen til Dato skal med Gøje gravere Dig Gver Dine Gvangviskjend. Kaldet skal Gverken saa Gemmelt eller / v. D. / at Dig Forsynes /

C. Jes Jerlach

Wester-Maria Kirke

d 14 Marty kl: 4te - 125 min: pomeridi:

Anleder mig at afsende dette Brev til Mag. Hr. Barcher

Endnu jeg i Jesu Christo Herre: som i Begyndelsen af dette sit
Circulair Brev distingverer imellem de gode og onde Frugter for
Christi Aasyn: saaledes forholder Sagen mig paa nær ved,
Hvor mine Omstændigheder ikke forbyder mig, min Pligt
for mig og alt af mine Ordens Brødre, som ikke søger at tabe
for Mammon: Rom 14, v. 4. Σὺ τίς εἶ, ὁ κρίνων ἀλλότριον
οἰκέτην, τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει, ἢ πίπτει. Imidlertid maa
Christum vide, at jeg er af de Sind med alle Retsindige
Christne, at jeg glæder mig over min nærmeste Velstand,
men mest, naar det gaar Guds Kirke vel. Hvad
det vacante St. Povels Kirkes Sæde og Forretning er an-
gaaende, da refererer jeg mig ikke til den gode Broders Ve-
dermæle: Hr. Conrad Friderici Gierlacks ommeldte anden grundige
Forklaring over den Post, dat. 14 Martii nestafvigt, og er
af ligr Mening med Hannem, at Christum Vil
paalegge os en Bijrde, som Linder ingen Grund
og Hiemmel i Hans Konge Majts Lov, ja paa Begge os
plat impossibilia; ikke heller er det umuligt, at jeg
2den Paaskedag, da der baade for og efter middelen saa mange
Gudstienere, som ikke anden Forretninger efter Forrettet Guds
Tieneste for Hinanden, Landkrist 5 miles Vejs fra i Canet ikke
St. Povels Kirke, og kunne tilbage at forrette min egen
Menighed de 2den efterfølgende Dage. Christum maa og
ander os for Mennesker, og ikke for Bæster, som og Christi
Apostle. Derfornden er det ikke Christum vitterligt, at jeg ikke
af en Dyb Hiertens og Sjæles Forbindelse dagligt maatte
formedelst adskillige for Livedkjæder, som for mødt mig
saa store ikke jeg som en Evangelisk Sjæl ikke Canet
af andet Mennesker, og for ikke ingen assistence Timen
for mine Forsatte gifteig Vielsen for paa det sted mod
forudsætter, men snarer contrarium; Og hvor Velbaar
er Hr. General Major West ikke skyld tage mig i saa Paa
og Gud fornemmelig vorte med mig, da skyld det gaart
mig, som der staar Psal 124. Mennesker Hoved opsluger mig

6. ad N. 78.

Vrede og Velvorden Hr Provst!

Joh: 12 v. 3. 4. 5. 6. Da tog Maria et Pund af u-forfalsket meget kostelig nardus Salve og salvede Jesu fødder, og tørrede hans fødder med sit hoor, men huset blev fuldt af Salvens lugt, da sagde een af hans Discipel, Judas Simonis Søn Iscariotes, som sammen skulde forraade dr: hvorfor blev denne Salve ikke solgt for 300 Pendinge og given fattige. Men det sagde hand ikke, for hand sagde om sorg for de fattige, men for hand var een Tyv og havde Pengene, og bar hvad der blev lagt nidi.

Matth. 26 v. 14. 15. 16. Da gik een bort af de 12, som hed Judas Iscarioth til de øverste Præster, og sagde: hvad ville i give mig, og jeg vil forraade eder ham? men de lagde ham 30 Sølvpenge, og derefter søgte han lejlig tid at forraade ham.

Joh. 13 v. 27. Hvad du gior, det gior snart.

over dissé forbrunte trykte Bøger jeg dersom nø-
dvendigstes, må laaer mig nogle commen
tarier; derfor jeg må selv den eiendommelige pant
eller caution. Der er imidlertid ingen ingiven/ og
imellem de Løver, om ofte denne Maria
Lazari Søster, som der taler om Joh. 12 for vidt den
samme, som der meldes om Matth. 26. Luc. 7. og
Marc. 16, Er forsvunnen, dig og derfor ingen
gudfryggig grund, og for saavit at eiendom-
Magdalena. over Judam erfarer ingen
subsidium og commentarier i trykte bøger og
tydelig om samme, og viser at den omhyggelig-
ligste grund bør sig mærke med for de saadanne
Løver, som ikke er givet ansvarlig for de saadanne
Inspector over de saadanne pengre, men dyst
ge av en andelig og dygtelig. Grund
den gudfryggige grund synes samme og
gaar saa mester forbi, da saavel saadan
giort saa ingen allarm om de saadanne Jesu
Lemmer, i saa fald burde andre at tage
vare og for, dersom, mange brøder, at er
ogsaa klart at saa er grunden bremmelig

giørning tog anbefaling at søge og vinde Jesum
til sin egen velsign.
Dero velvenlige tegn ikke mine dispigr
tegning ilde op, saavit skal vistnok blive
vel modtaget. recommenderer mig videre Dero
fod naadige gunst og vist nor underdanige
respect for dem provisionen hvor ved eed
veneration Dero ydmyge tiener

Christen Opdal

St. Clemens Provstk:
d 28 febr: 1728.

P.S. for de 300 dl. Dr. som er deponeret
for mig og i goer lens ombet caverer the=
baade for Hr. General Major West, som de
ved sous caution er forsynet. a Dea

Velædle Velvornedige og Højlærde
Hr. Hans Anker
Provst paa Bornholm og Sog-
ne Præst til Rønne og Sl.
Knuds Menighed
Velbydelig
til Rønne.

Höjvärdige och Höjvälborne
Höjtvärde Herr Biskop!

Pan Bornholm var iblandt andra 2:ne Prester,
den ene af Pastor Maria Prov, med Namn
Conrad Friderich Gerlach, och den andre af Clemen-
tskiär Prov, namnlig Opdahl, som förmodar, at
jag förmedelst min incommodere Hälsa Höjvälborenhe-
tens som de bägge för närst sig stå närmare inom
den Pan Landet varande Foltz-Förstar, namnlig
Matthias Kettelsen, som för den förste, namnlig
Hr Gerlach, förnämnelig ådöst många Invecklader
och Chicaner, som de Foltz Förstarne pan samtliga
Prester för närvarande tillata och föga som den be-
gangen ölvrlig Ordning, som medföljande Do-
cument närmare utvisar, och strad den andre,
namnlig Hr Opdahl anbelangar, de för det med
sina närvarande Conduite denne Sammansättning:
at, de Foltz-Förstarne sände sitt Prestland Bruncq
vändte i Marken, och en stor Löb Hund, som
skulle som, advarade sina Bruncqen, at hon ikke
en anden Gang skulle störa vogna Löb Hund med
sig i Marken, som emot sina vilja gjorde

Land ifiel, skudt, hvilket Voltz Forsøg og betydde Kræfter selv, da fandt vogla Einar dannelser Kommunalt som en passant ved Hr. Maria Præste-Gaard og tilliga anmærkede, hvorledes det skal Daga tilkomme nu blevet publiceret, at ingen maatte have Lov Hunde gaaende i Marken, uden de blev ifiel skudt, og skulle Eyerne betale dem. Hvis dersom der skudt, men Præsten skulle dergaa Voltz Forsøg, om denne Forordning saa nøjelig var kommen, fandt saadan mel først og sidst, at Kat Mandens de gik omkring og skog Hundene ifiel, Voltz Forsøg svarede da allerede dertil, at seigt skulde i Kiøbstæderne, naar Hunde Dagene var, thi fand vilde, ogsaa Eyere for Præsten, ikke give sin Allarm derved, undskiønt der vare mange, som først dergaa, og altsaa gierne kunde have Present Hidnen. Men som det ikke var Voltz Forsøgs Tilsigelse, da fandt der saa lidet at have sagt, at skille Kunge paa Processen, for at søge Revange, dog og dem Kiender fandt Mesne, at fand ikke var Hund, der skal give

Aarsag til Examinerin, siden fand for tienst
mig selv nogenlunde daar og vilde at skikkeligst
examinere, Paa vaarladne til dend Høyaarwerdighed
nogle Skiönnunder, om ikke disse 2de Hæder Geistlige,
nemlig nylter sine merita, kunde faa Kortiant
om liden monition, fornyelser at holde dem i
dend Gudfrygt, og ikke at opkiöre dem saaledes,
at det skulle tiene andre til forargelse.
Hvorvaygt jeg med mogen Consideration skaffe
kaaer

Dend Høyaarwerdighed

tienstforgiemer Einer

Rieberhaven,
d: 1. Decemb: 1739.

til Hr. Biskop Hersleb.

Gyjodln og Gyjonnordign

Magister Peter Hersleb

Hans Kongl.n Mayt.s til Dannemarck-
og Norge p. Udvalgt Biskop over Siellands
Stifft,

Copia

Velb. Je: Contrateur Monsr. Hammer,
Monsr. Peder Svofoed Arnesen
Monsr. Jepp Jørgen Hiorth
Ernst Ernstsen Dunker
Morten Ebersen Duid
Herman Neuhaus
Monsr. Clemmend Hiorth

Som jeg paa min gantske ubillig og uformodentlig maade
er i vorgaars d. 16 April blevven overfalden med
Vold og bleven Pengene af Hr. Gerlach Bogen fra
Jen i Vester Havn Bag, da jeg paa mit Embede Vegne
i forbigaaende var forbunden til at vidne at
Landfoged Ziegs Viden over Jens ulovlige Hen Fog, med
Hvilken Ordre eneg, da vi ikke ved Vaabenmagt Let Hand
mine Kiendelige Erstatning til min samtlige Gods
Skade, at jeg vilde begiære at med den mig ved
Landskabelig Attestation om jeg ubillig bleven berøvet
og uformodentlig Ord, hvorved Jens Siemsen Ziegs paa Hen
gnist indmaalende sig paa mig. Jeg Ed. Equirerer
jeg at min i Landskabelig Ord at ville attestere, om
de vilde vise sig at saa Sandt.

1. at Jens Hansen mig med at ville stille mig ved
min Side Tilling
2. at Jens Brudtig bekiendt Ingen Monsr. Herkel
at Jens Hansen Jens Bud Ziegs for mig
3. at Jens bekiendt mig for at jeg Vaar bekiendt Jens
Jens Udbetaling for 1737 Jens Rougnen til Bord Jens
4. at Landsagen til mig at min Ven sig Lader til at Jens
mod vilde til at Ihugn og at Gallinn stod paa Vester Eyg
5. at Landsagen at jeg Dagen efter min Hest Bonden Jens
var d. 22 Januarj 1737 i Vaaben for at opsøge mit Embede
Sadel sidder og Kiendt mig og vandt Collen Hen Heidn
efter de vorvidenne Omstændigheder fra Vedkommende paa Vester
6. da jeg Vorfulgte Jens Ihre Forordninger, at Jens svarede
mig at Jens vil Gaae Ihre, imod jeg var nødt Ihre til
Vaabenmagt Vidne.
7. Dem de ikke saa at da jeg Stod og vorfarede Sidderne
at Jens paa min Vertrolig maade med Ord og Ed,
gnist og Jens Gebærder bestod mig.

18 som de sprucken ikke ikke første gang skulle ligge ubrugt
paa Kjed imod mig som saadan Eed blev kaldt mig til
prejudice, saa vog at jeg ikke kunde gaa videre
til at Assessen mit Embede i at vente videre
for usammenlign og forstandelig Eed, hvorved Jan
Peder angrebet mig.
Herr Landsdoctor Attestation herom kjører samme
simpelig requirerend ikke dem, saalenge som de ikke
ved Eed kunde ved Eskad Dannevirkes Brøde naar
undsvarent kjører, vil de ligge saaledes blågrøn Landsted
i det som Land gaar dem bevist, som attesterer ikke
de ikke kunde vinde. Rønne d 18 April 1739.

Kjettelsen.

Ao 1739 d 18 April var vi undertegnede
til de sandelige Kra Hjelmstierne, og for det første
gav Morten Pedersen Veed at de svar, at Land Herred
ved Kragsten sagde til Hjelmstierne, at Land var til
Lars Mogensens tilhørende Marin Lagu og var Eellers
Ingen steder, for det andet, svarede Morten Pedersen
at Kragsten til Gerlach sagde til Hjelmstierne, som
der Ladde sig lade til at vidne Land, saasom de lade
sig nøde til at sværge.

Morten Pedersen Baun.

Jeg J. Kjettelsen er min attestation som til Gerlachs
opmuntring ved og bekjendtgjør begivenheden som i vor
Gaards paa Eiendt Herredstad, da Land jeg i Samstedat,
testere, saaledes som jeg det ved og nu god Samvittig
hed vil bekræfte at.
1mo som første punct angaaende, til Gerlach sagde Land vilde
sælge ved Jan, og hvad andre Ordspleier som jeg
ikke saa stor Land mindre.
2do ang 3die punct angaaende, hørte jeg at til
Gerlach sagde til Degnen Mons. Hertel, at Land skulde
skjænke Hjelmstierne, og at Hjelmstierne skulde sagde
Jan tilbørligen fra.
4de post Land jeg ikke for videre
5te post. bevidner jeg at til Gerlach at Hjelmstierne
i Baden for sit Embede at forvarte, Land og smaaskud
til Lars Mogensen i hinden Gaarden.
6 post. angaaende, da saae jeg alle Gerlach med Hjelmst.
Embedsmænd drog og klagede Mons. Kjettelsen –

og som den 8de Post indkaldte hvad Øvrighed end som
Gr. Skattelsen allene kom atlaguerede med Gerlach
da var alle Land dog og Vasen fulde af grove ord og
Riuaner, uden ikke at jeg gandske tydeligen kand nu
indren Ordene som de forefalde. Dette er min
Gandskedelige Attestation som jeg giorde Post paa
Hvad jeg underskrigende som Notarius Publicus
paa Bornholm Anno 1716 Lugus sidst afvigte
paa Ronne Byes Ting, maa jeg for vel kiende. Paa
paa Impetrantens giorte Spørsmaal følgende.

1. Erindrer jeg mig icke som seigt Sagen vorde af Byfogden
Provsten Hr. Gerlach talt imod Hoegforesten ved
Ord med Skriften, saa som Skriften var sadt udgen Ord
til forne, og Dagen var Kongens Kongelig Ager tilsend
Forne jeg kom ind paa Ting.
2. Hvad vidt til sigt som mig nest forrige Aar
3. Først jeg Provsten talte om, icke at have bekommet
Ordrebeskrivelse i nogen Sag, som dog Dagen tilskrev
Ham, og af Hoegforesten Ryller vare benomte Prosten
Forfulgt.
4. Husker jeg at Provsten talte om for Skriften med som
Hadde sig Lov til at skiule, naar nødig til at Dagen
forrettede Inquisita Provsten 3de Gange om Landsted
med unnvik Gallien med jeg icke.
5. og 6. Hvad Vidner at have først Provsten talte om
Dag Klaring med Skriften, Mon som jeg nu Husker
da vel Ser paa Landet som og Ser mere Dag i sigtelse
ved jeg icke Hvad Provsten i saa Henseende Mente, eller
erindrer mig at Provsten sagde til Hoegforesten Land
Var nu Collerken Feiden, og Provsten sagde og tilligemed
at have Cost Procuren Forordning Ordene vare
Hoegforesten var Procurator Dør.
til 7 og 8. Erindrer vel vor Herr talte at tilligemed Ord af Pro-
sten med Skriften, men Ordentlig kand icke erindre
Samme med Nøjagtelig Character, Paa Embedets attestere
vis paa Forbemeldte Dato som mig paa Hvarnem
Er Eed Kand erindre, Ronne Bye d 18 Apr. 1739

G Hammer.

Rougr: Thi[s] Jochumsen Sagr Matthias Kettelsen

Hvrvid undertegnede Jens Wium Paa Vegne af Hr Kammerraad Jochumsen i Jens Bircherets Sted vilde vidne, og forklarede
1. Pos. angaaende, da nr 1mo som skrevet staar opført og forklarede
2. Pos. angaaende, da nr 2do som skrevet staar opført og forklarede
3. at Jens sagde at han var Lodseg Lodsen til at Bialm kunde
4. at Jens sagde at han var Lodseg Lodsen til at Bialm kunde
maa vædre til at Bruge, det Første forklarede og han Jos Fr. Gerlach
sagde at Gallien skal paa Hestens Bryg.
5. da nr 5te og sidste skrevet staar opført, at Fr. Gerlach paa-
skal Jens Klem tilskrive at Fr. Jochumsen, som Jens Jacob
Lost Mon forordninger at Jens Jacob Lost kan da Jochumsen,
som andre paa Vegne skriver
6. da nr 6te ligeledes som skrevet staar opført, at Fr. Gerlach
skrog og Redskaber Jens som forrige ordnen vorder skal
vedkomme forg ikke.

Dette sammesteds vidnede ligeledes forg og omjaa-
stod Ed vil bekræfte at det er Sandfærd.

Rønne d 18 April Ao 1739. Jeppe Jørgen Hiorth

Ao 1739 d 18 April for Kongen og Jochumsens Vogne, og for-
man Kongen paa, at Jens skrev sig, at Jens tilskrev skal som
vi ogsaa for Kongen, dette testerer vi med vore
Jens egne omsprunde Hand.

Andres Conrad Nielsen. Peder Hansen Staalle

Lauritz Emilsen Vaarede at kunde Mand Baal,
vide paa Beskrivelsen som vi har Jens Jens med d 18 Apr.
at der var 8te Breder Mand for det til at vider
dette testerer vi med vore Hænder

Ao 1739 Rønne d 18 April

Andrs Jansen Baaler, Andrs Conrad Nielsen

Copies rigtig Jnd testere

Ketelsen.

Deres Excellence

Velbaarne Hr. Baron

Hr. Nicolaus de Giersdorph

Stiftsbefalingsmand over Siellands Stift

og

Høyædle og Højærværdige

Hr. Peder Hersleb

Biscop over Siellands Stift og General Kirke-Inspecteur

Naadige Herre!

Ydmyge

Ydmyge

Ydmyge

Allerunderdanigst indberetter jeg herved til Deres Excellence, at jeg i Dag har modtaget Deres Excellences naadige Skrivelse af 19de ds. med Bilag, hvorved jeg har erfaret, at Deres Excellence har bifaldet mit Forslag om at faa Kirkebogen for Nylars Sogn for Aarene 1801–1805 indsendt til Rentekammeret for at kunne benyttes ved Udarbejdelsen af Fortegnelsen over Præstegaardene.

Jeg skal derfor i Overensstemmelse med Deres Excellences Ordre ikke undlade at indsende Kirkebogen for Nylars Sogn for de nævnte Aar saasnart som muligt.

Jeg har den Ære at være

Deres Excellences allerunderdanigste tjenstvillige

Nylars Præstegaard paa Bornholm
den 22de Januar 1806.

Jens Kofod

Og noor Hr Provst vaatager sig alleene i nt andet Herred at forrette
sine medbrødres vices, og siiden, med Forsyn til nest Raad, naar Provsten
skriver eller Visitatsen, som ofte er skeed, da Raad Provster meget ofte
overkommer dette saa vel i Skiger, som i Foged Provstens eed, da som
meget sagt: saaledes vor Lovgivere Hr Provst Jesper Rasch nor-
maal og opbygelig indskaerpet. Dette skriver, at Provsten for impos-
set meg impossibilia, da for jeg allerede demonstreret, hvor ude den ene
indlagde skiød, nemlig: at jeg Hr Provst maatte, som noor nordre paa Landet,
skulle, efter Provstens Forordning, Dom Søndag efter Guds Hiemfart
forrette i min egen Kirke for den ene Hjemmelst Raad i mit
Herred eller S:t Povels Kirke, og paa den Hjemmelst Raad i min
egen Kirke, da var det gandske umueligt, ikke for mig, som
ultra posse nemo obligatur, da vil jeg indrømme, at det ikke
Raad anseer for nogen grov Forseelse, at jeg ikke kunde efterkomme
Provstens ordre, som kunde: om det skeede paa bequem Maade
den anstaaet, at de ungdomme borede Præster skulle, da paa nogen Hverdag
dem indkaldt, forrette Gudstieneste i S:t Povels Kirke. Dog er vel sa-
da tilgiven mig formaaet, at jeg borde tilgiøre Hr anden Præst at for-
rette for mig, naar jeg skee ikke kunde kommer; men det Raad
vilde for gud, at jeg ikke vidste, at det for vanlig praxis, da
kunde jeg saa tilgiøre Hr Peder Rasmussen eller Hr Jens Buchdare
som for tiden Hr Kirke og Huus ministre ved S:t Povels Kirke, om
Spørsmaal det var gandske ny-viist, om de vilde paatage sig det,
Vor og den første vacance, som for forfalder i min tid. og nemlig jeg, som
tilkiendig af det Landsmaneer, som i denne Provstes eed er oplommet,
det var nok, at jeg lod Provsten vide med første forfald, at der skulde
kunde skiøre andre anstalter. Hvadsom da er skeed af mig vidtløftig, vil
jeg mindrødigst formode; at der skulde Hr milder censurere ved
det skulle Raadet Hr grov forseelse eller opsætsighed imod min Provst.
Jeg melder ikke sidst i mine paastaaet paa Provstens circulair skrev, at saa-
sagen ikke min Vogters eiendom er de adskillige chicaner, som er øvet
mod mig, siden jeg som Hr formand Loth kom her at bor, hvor imod
jeg melder, at jeg ingen assistence paa Landet af mine fire forsatte Sviig-
fred, men heller contrarium: Det Raad Hans Højærværdighed, min gun-
stige Hr Biscop forsikrer, naar de bleve afhørt i H:r Biscop
Worms Kirker, som indlob nylig for faae dage, og er ene Mons Rasch
bekiendt, at jeg mindrødigst for insinueret forskrevne H. Provst den
forsvaring over min Degn, som skeede efter min ankomst for ikke Raadet
blev opsiget imod mig, hvor paa Hans Høie eiendom Provsten, at der-
som det Kunde bevislig giøres, at Raad, nemlig degnen: som jeg skeed for-
anbragt: Havde omfiggert de første Ærender i min stue, og efter der paa
giorde lovlig arrest, for den sinde i sin gaard, foruden anden malitie
skeed imod mig baade inden og uden Kirken, det jeg ochsaa

Medrl Low-Kast Eingrindur Kvistr, som Eie Høystbem Dr H. Doctor Worm Herr overstudt, da skuer Jord Konst Suspenderes og Tiden kvart opsættes, men Jordherr Gr Joa underskrivt i sin og Kiæligsd med mig, at jeg nolens volens maatte forlad Dagen og Dage med Forlig, dog jeg for min ingen Laukr Joa Dagen refterede Jord mig i 2 aaer tid for ogsaa sig mypeerlegdig med mig. Jdr H, som eredt var, dersaar da min Forsorge med Kvistr, og dersom dt vorder ouerst, at jeg for skrypt min arv for Jaordt imod Formum, da beder jeg Konst al Kiærligst, at min allerunoadigste Kouge Pie af Hofkougelig Kiærlighed, at maatte Jordet eigen og forlad mig dt, jeg skal med gudz Hielp Joa forfolde mig, at min Superieurs ikke skal Joa aarsage at Kouge ouer mig. Dernest beder min underdanige bøn og bøiering Eie dt Høyr Herrer, Herrer Excellence og Hgr, at dt gunstigst Pie tale min sagtie dt beste for Majestæten, at jeg maatte forskaaner for den forhaabtige Kiøre Eie Landvoldt, Eie Vand ey jeg Een Vog maatte, der i dt forskyl. Sr Raed i Hans Kongl Majestets Kiøge, Hvor jeg i Jordet Joa 15 aar, for Eidsat den Tiden Tiesen, og maa ombær at Vogt Regnes, som og indlagde attest fra Missions Collegio, med Pietet, der for Eie gield bunden maatte i dyber Skyld med jeg nogensind Jaad Kiøbt, Joa dt ouergik jeg vjerst og Pjendes Vorder, ey paatsat, og jeg dr 3 aar jeg Hos Vaart Kre Joa Bornholm for Kiøbt Kuter af 500 Rdr Kiøbe Formedn anden Skyld, som jeg aarlig Kommer dyber nede, og Jaad ikke Kommen Joa vit, at jeg Kan Kiøbe Een Kvist Skiekning Joa Hovedholm; der for Kan jeg 5 Kader og ma Kiøbe Een Kvist Skiekning Joa Hovedholm; der for Kan jeg 5 Kader og ma der Kiøre med Hvis, som mest Gud for ingen nden mig at Jaald sig Kie, Kest for Joa at Kommer Skad, og dersom mig noget Kommer Kie, da Kører dt sig ingen Kiekjest. Jeg for da den Godige Kio eller min allerunoadigste Kouge, at Jaud Freder Forbarmer sig ouer mig, og i fra Kvadt Kie min Kouge travailleuze Kirurgi, Hvorved jeg for skyld min skibred, allerunoadigst for under mig noget eldoy, at jeg Joa min aldrdom ikke skal Kie nød, og da Een gield bunden maatte rud under min Kinder den glæder at jeg formerdst dens anklager ouer mig skal Kommer i Stor nød rud jeg allerder ey, Hvorfie dr Høyr Herrers recommendation noget Kind contribuere, som jeg underdanigst Eilbeder mig og mest ald gud dommelig Beskermelse Eiloystning Over: Kongl Kommission

Høyædelbaarne Excellences
Hg og adle og Høyærværdigheds
Allerunderdanigst Eiendr
Christen Opdal

Underdanigst Eiendr
og inderligt Forbeder for gud

St Clemens Præstegaard
d 1 Februarii 1740.

Efter Hr Christen Opdals indstendige begiæring
kand vi vi medvirke os vel at erindre vore samme, at
Biskop Hagerup i Trundhiem for omtr 19 Decembr 1733
medbrer Sollicitanten, forsaa sognepræst til Kiøbenhavn
i Østfinmarken, da skand giøre allerunderdanigst
indstilling om Frøstads Kald i Aggershuus stift,
følgende paaskrift paa skrivt gaar memorial:
Hvad Sollicitanten andrager om sin Ungdom,
forsømmelse af Finmarkens sprog og dersom
skandigheder, skal befindes paa i sandhed. Og som det
ladersig ansee, at skand kunde være vanskelig
og bekostelig for ham, i fald skand allernaadigst
blev forpligtet, saa vor skand ikke vedkommende,
om skand skandidatens med det vacante Frøstads
sognepræstekald skulde være tilfreds. Og kand vi,
at mandre os vel forskaffe mere lærd mand, og
mere saa mange kandidater prøver, som ydelser sagte,
modige, ydmyge og eftermodige christne som kand vinde
sin landsmænd og ellers kand opbygge i christelig
allerunderdanigst attesteres

C. Hagerup.

Christelig skriftemaade eilliger med memorialen som skid
af Sollicitanten er blev eiestridt, men i Cancelliet
vi blev indbragt, sidst Frøstads Kald allerede var
bortgivet, forrend saa allerunderdanigst memorial
er kom eie kand. Og i følge af saadan kandidats
Bispens gode skriftemaade, saa og sidst kand, saa vil
os vitterligt er, forskrevne kald bortgivet embedet i mange
aar udi missions districtet i Finmarken, og i samme
forskrevne ørkener eie sat sin fodbord, vi skulle formode
skulligdomme formaa at subsistere, med mindre

Deres Kongelige Majestet allernaadigst som anden
Steds befalet at laade; Da vilde vi os i dyb
somission * ei Deres Kongelige Majestets allerhøjeste
naade at recommendere brevviser Hr Christen Opdahl
i det allerunderdanigste saa, at saud i Hans
lic forordnede omstændigheder, naar det Gud og
Deres Kongelige Majestet kand behage, nyde allernaadigst bønhøring. Kiöbenhavn d 15de Augusti 1735

Holstein. IW Schröder. I. Steenbuch

Höjer. Woldike.

Efter Underskrevne Hr. Pastor Opdahls begiering attesteres at det er conform med originalen Kiøbenhavn d 29 Januar. 1740

Bronenberg

Copien saaledes for overeens i ligemaade
ogsaa forlanget af

Steenbuch

Høj, Ædle og Høj, ærværdige Her Biscop
Høj, gunstige og Naadige Herre!

Dagsen heilig skulum at sua bærer imellom Lybenhauns og Borringholm Indbyrde, ve ok ikke andum vel til skaden, sua bringer eig nu den heilig Fru som forrige Aar vor Generalmønster Ulrich Steen som nu ok de Herrer Commissarier som sidst Landet vor omkommer, vi bevordt til Lybenhafn at skriue, hvorfor eig og med samme forder forklaring paa Skrivelsen eg dog ikke ogsaa vigte vaar 1738: Anlangende sidstnu saadan forklaring af nogle Præster, og der for bliver den materie eg sat, sau at vi for ikke kand giøre videre paa denne tid.

Præsterne vi giorde am Dorig Lad, med omvey som mon. 3 Sogne i Fauris Provsti, hvor eig overhørde, og saa vis at ikke vel Kommer Dorig Høj, ærværdighed til skende; eig vend ikke at der sidstis nogen, i den allerøste for Hr. Gerlach; eig fører 4 yngre sagt bind til samen der om eig vaar inted kar forvidder paa, som kand vær til forandring.

Jeg sætt giorde Kongen siden Landsgiørelse paa den Dag imellem Dagen Præsten Hr. Gerlach og Dagman Samuel Hertel, man siden den person som eig skule forestaget til at vær Actor i Dagen, vi mig mig tykt, vær eig ikke kar eig stal paa nogen der til; eig fører sidst Landsk Hr. Peschelan der om, og fand vi andre i det sidste at fand skiele præsterne sig den forandring, vaar siden fand sagt bedre det sig nogen, kom sand til mig og ganske segnt sig der fra, da eig atter andre gang vendt sammen der om, fand da fand mig sat sær, som Dorig Høj, ærværdighed kar vær vidende og tilfredse vær bevor. Dersom Dorig Høj, ærværdighed sulde befinde sammen med vore ågaste ordre, da fører fand vel der til. Jen i Brøndt aalenbaard sønderskrift, som den vor indtil vum for i Herberget, vil eig sigte at fand maa sinde nogen vigtige vidt Dorig Høj, ærværdighed til Hirte, og Herberget i Dorig Stad, til det Høj, bispelige sinnelige sinnelige og ærlige gaven og skeds!

Rønne paa
nigt aarsdag
1739.

Dorig Høj, ædle Høj, ærværdighed
vindvillige tienere
Hans Knudsen

Vnderdanigen og skyldigen Hr Provst
Anime Venn og Velbiendem!

Naar min Hr Provsts Skrivelse af dato
23 Decembr var mig med nest følgende Sinn
skar. Da kal vore mig Lovligt skeet
vil nekte i ord eller Gierninger Kal
skindt Sinnstridig, nekten Encod
vnder Hr Vnderdanigen Hr Bisops
ordre Aar med min Embedsbrøder,
dgis Hr Provsts paa Bisoppens
vegne; Men at mig gandske fraa
gaar mig ikke at vore Victor i
den forrykede Sag; Er vist at mig
vil paa 14de aars tid mig saa vidt
sner paa Landet, saar at mig vanskel
liggen eller ageret vogne Sag
eller: are vore Hr: Provsts Skrift Lov
til, end nr den sag at saadan

[illegible] consequence, at [illegible] Geerlachs
[illegible] [illegible] Grund [illegible], [illegible]
[illegible] og [illegible] til at [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] allr
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Jeg Sagde, at jeg aldrig skal tørje vederfare
i den mig anbefalede Ting forrend
jeg kand gjøre og skjøl, men jeg vunner
at jeg giør mit yderste at jeg skal tilfaar
dem i Vanskandt, paa det den widerligen
Sag maa blive for Vanne Land vorde tilrunde
jeg wost nu Gud salig lest og velsignende
Nytaars Prædiken gaves skiøn Hr
Provst paa Hr Provstinde og lille
Jomfrun Ancher og Mons Ancher er
alle mine
Underdanige og skyldige
Hr Provst
Hans Georgius Asschelan

Hasle d. 30 December
1738.

P.S. Herunder følger Taxt paa Vognen
af Hasle og Rønne adieu

~~Af Hasle i Rønne~~ ~~af Rønne~~
Ober Arve Jacob til Rectorem Scholæ.

1/2 1739

Annd Ordzdiga och Högl:rd
Hr Hans Hycher
Wälvärdiga Comm: Bef: Herr Kone
och Kräldr: Samuel Prof:
Comm Borgholm
Timmb: d: 11 Kone.

Høÿ, ædle og Høÿ, ærværdige Høÿ Biscop
Høÿ, gunstige og Naadige Herre!

Med Anders Andersen som førere dend Land der strilede her fra, paa Kiøbenhafn reiser, den 12te December. fielst afvigte sendte ieg til Høye Biskoppen disse Documenter, nemmelig (1) egenhendig Tilladelse for Ancher Kofod og Else Mats Datter Nölthen og der paa begiert paa nyeste de resterende Høye Biskoppens fiorten Rdr. og saaledes til Rönne Hospital sammen bevilget med sambt nöiagtig regnskab. (2) Mag. Kofods Forklaring om sine Gield indkommen, og (3) Forklaring paa hvem den ene, som har sendt til Deres Høÿ, ærværdighed det underlige brev, nemmelig den Student som er kommen sid til Landet som en arrestant, saa vidt Niels er Simon Urban Reindorph, hvoms meeste skiuld saa vidt ieg kand erfare er, at hand vel giftis, men ieg understaar mig ikke i den Sag at bifalde, saa meget hand er en arrestant, og det som meer er, hand er ikke altid fuldkommelig i sine sager ikke paa det paa alle disse Documenter vore Deres Høÿ, ærværdighed bevendte. Næst følgende d. 23 Decemb. sendte ieg atter med Ulrich Steen som er Capitainen ombord paa den ene af de Norske Brøder, som ligger her i Reserva, mine skrivelse til Høye Biskoppen, hvor udi ieg erklærer mig, og bevidner, at mig er ikke skiuld den udi at Kvæstene her paa Landet ere paa frembedrifter med at forekomme portugeserne paa Deres Gield indkommelig, saavel mindre som ikke mere end vaare gaarde der om og sender nu den efterretning der om, som fiorten dage der efter kom til mig, nemmelig fra Høÿ Christian Nissen Degne til Kirke Sancte Marie Menighed, ieg forbeder ikke hvad alle billig kand til at være paa den dag var alt forbi, saa derfor ikke kand giöre meget der ved, saavel mig ieg vend ikke at den forbitte den nobitte sag nogen af Kvæstene uden alene nyste for Høÿ Gerdach, ieg sender saa ofte skiedt kand til samme dag om, og forbeholdt sammen Høÿ Biskoppen misbilligelse og rette ordre der om at ieg ikke kand giöre meere der ved, kand ikke sige, at hand ikke saa skiedt kand til at forsendige det instrumente, thi kand sender tvende Dage ved prædike udi, ieg mener at kand ikke sav meget end meget somme der af Hand og Pengen er kiøbet til, men ieg kand dog ikke at Landet tiener det er den anden, og derimod bringer den dannelse, at hand saa længe opholder det som kand forsøge ieg vil siden skulle saa expederet, det maa kand skiedes saa bal. Med denne billig skal sender ieg og Høÿ Amtsforvalter

7/2 1739

Schröders missive anlangende det paa stolet i Lista, som var copulerede, (efter ung lis mening) imod Loven, bleue forvaltrene og ing saa giverne, ad det maa den dag mere ther blive ved det dessverre efterkommen indtil i den dag vi begynder rejsen, og vore den dag skal ved Dom udføris, da vil det give en stor vitløftighed, som ikke kand faa ende i sidstighed.

Endelig sende ing og medforbem^te Generalmarcher Ulrich Steen, den anden reise som skeed giorde til Kiøbenhafn da skeed sidste Nytaarsdag 1739. beregning om skibe og dåde udi det aar 1738, saa meget som mig der var tilkommet af verthe efter den tabelle, som udi sidstholden St. Hans dags Landemode forfattiseris, og sambrem^te med denne beilig hed, og ing vend ikke at der skeede noget udi sad sie vore herre forsig har fremsendt det som skeed var pligtig til at sende.

Medden sammenkilig hed skeede ing notificeret min Herr Biscop skee besynderligt det vi skee ing at forskaffe vore Actorem udi den dag imellem Herr Gerlach og Samuel Hertel; ing haver skeed strevet Herr Pescholan til der om og da haver skeed vilde paatage sig det, men da skeed efterskee 14 dage der efter skeede meget betænke sig, skeed skeed skee det lidet, og som ing haver sammen til paa vij ij tang, giorde samtlig imodstridning saa vidt lidet, som Deres Høyædle vedkiende vel har sad udi deres beskaffenhed fremsendte til Biscop mig, siden skeed det ikke vilde, saa ing maatte det vore Herlig Mand om at skeed vilde tie: sig det paa thi ing vend at Mandag er vore Elskelig Mand og vi vel ønskelig skee gange dage, men skeed vindskylder sig ligevel: Der skal medlig veer vore Actori dages, may smilebre afskeedstaren ing nu vilde tilbage det siden Herr Pescholan skeed skee ing ingen ander til med det gode, og skeedsicht kommer vore Actor som vil gaa den vorte vej og har forstaar paa at føre vore Dag, da vil Samuel Hertel vist blive u=skichelig.

Monsieur Lange, som ing sende forsagning om, at skeed skulle blive Actor i forbem^te Dag, vi nu ved, skeed skeed skeed dages d. 24 Jan. Kl. 4 om eftermi og blive begraven Fredagen d. 30 Jan: Der maatt af skeed vinder som var ved saa den brev registreret d. 26 Jan: men ikke vi vil skeed blive begraved

Naadigste Herre! ing beder paa det allerydmygeligste, at De ikke vil optage det ad ing vinder blive ved det, som ing udi vor brev til Dem forskrevet, men mere at De pro imperio binder Herr Pescholan at skeed nolens volens skal dage sig det skeed paa; ing kiende vel bedste den magt, som Deres Høy, vore ordre haver given mig) trænger sammen til, at skeed vandret for Herr Biscopens ordres, vandret for sit bedste, skeed skulle giøre det, men som det ikke kand skee uden ved tilbørlig omgang efter Loven, med det forvolde vore store bekostning, og imidlertid skeed dagen kommer ind det vel kand taales.

Jeg ydmyghed/ saare giærne at jeg med forstaaelig[e] Linier kunde beskrive
Høyædle/ velædle/ gunstige resolution og skarpsindige overmaade passende
Ledere at skrive/ hvor vil mig sin ydige underdanige ærbødighed over
mine Herrer Hr Bi[skop] og Provst og beskaffen Høyædle og Biskoplige Jurisdic
tiones i alle forekommende Stand

Rönne d 7 Febr: 1739.

Deres Høyædle og Høyædelighed
ydmyghed underdanige Tiener
Hans Andersen.

Høj Ærbar og Høj Anseelig

Mag: Peder Hersleb

Biscop over Sielands Stift

og

General Kircke Inspecteur

allerydmygeligst.

Kiøbenhauns Bispegaard

Høyædle og Høyærværdige
Hr Biscop!

Vand søger gierne sine for sin, som kand sine, og
den mand troer til at ville sine, og naar mand kommer
til sin, som baade kand og vil, saa bliver mand sinens.
Jeg ellendige Student giorde min ydmygeste ansøgning for
H. Biscop Worm Anno 1735, angaaende Vexøe-Rectorat,
fuldte Embede. Jeg allerede kom vel ind i 2 aar,
da Rectoren, Morten Kofod Funch var i Kiøbenhavn
for at studere til sin Examen Theol., og skulde Jeg dog
saare lidet for mit store arbeyde, naar 50 Rdr. neppe
accord aarlig til dem vare betalte. Da denne
Rector Funch blev Catechetes ved Frelsers Kirke i
Kiøbenhavn, blev forne Rectorat vacant, hvilket
jeg da søgte, og skede med mig Høyen Provsten Mag:
Johan Kofods attest og recommendation for den nu
bogiævring fra det store Borgerskab, men alt for,
gieves; neppe som S. Wulffen, nu værende Rector, som
den tid var i nu sine condition for en Kiøbmand i
Rønne, skede Patroner, som recommenderede dem, og der,
for obtinerede samme Rectorat; Og da jeg skulde til
trade samme Embede, bad jeg mig Jeg vilde blive for
dem, og sinken som dette tvinge Embede at forrette: saa
som jeg af en stor hypochondrie var ungen den, den
jeg endnu sinker daglig undfød af: I denne Jeres
bogiævring samtykte Jeg, og har nu været for dem
paa 4de aar, og i alt haver Jeg som Vicarius forrettet
samme Embede nesten i 5 aars tid, og haver derved

10/2 1739

saft for umage og arbeyde; Jg siuer der ingen Skolen
i Nexoe, uden den Kommun, da vil de saa Børnene ingdom
baade Drenge og Pigar der til, saa der nye om Vinteren
skriuelen over Sindrede børn, og om Sommeren i det min
ste halfsindrede, saa at nogle lærer Latin, nogle læse
udenad Bogstaver, andre at stave, nogle læse uden ad
andre uden ad, og nogle lære at skriue og regne; Og
kan der for ikke 3 skilling om aaret af hvert Hus,
som kand beløbe sig til 24 Rdlr. om Aaret, hvilket nye
skaffe liden Løn for saa stort et arbeyde. Haaber nu
Deres Højærværdighed Considererer dette, da troer
Jeg vistelig, at Jeg i Deres Fuldmagtes bog kunne
vorde nyttig til embede, omendskiønt Jeg ikke har været
Skolen-holder i nogen Kongens Skole; Jeg skriver Dem,
at Jeg kan saft skrive arbeyde, om Jeg skulde være
i nye Kongens Skole, end Jeg i Nexoe-Skole har
saft; Og saaledes Jeg har forsøgt mig, skrom har
Deres Højærværdighed sendt de attester, som skulle med
min Memorial, angaaende S. Peders Kirkes Degne
kald, som Jeg søger, og derforuden kand Jeg faae det Sandt
Borgerskabs attest, om Deres Højærværdighed den
forlanger. Jeg vil nu ikke videre med videre indcommo
dere, men i forsten ydmygst og underdanigst undbede mig
dette, at Deres Højærværdighed vilde tænke paa mig, naar
noget degne kald kunne vacant, være sig enten i Sjelland
eller paa Bornholm. Er det saa! som Jeg haaber!
Jeg finder den Skade for Deres Højærværdighed, at
De vil skrive mig, da maatte vel at gaar gred derom
, det for er Deres Højærværdighed skrivelse til Kronen; Og
Jeg for ikke undersaae mig at bagiorn, at Deres
Højærværdighed directe skulle skrive mig til, skor
for er Jeg ikke for vrigt; Gud forlader Jeg

mig da paa Deres Højærværdighedz gode og from-
me, og forvente
Deres Højærværdighedz gode og from-
me Gunst og Naadigst Aar-
sorbliver

Deres Højærværdighedz

Secæ d: 10 Febr:

Anno 1739.

allerydmygste og
underdanigste
Tiener
Niels Pedersen.

Høyædle og Høyærværdige
Mag: Peder Hersleb
Høy-meriterede Biscop over Sialands Stifft
og
Kongl: Maj:ts Høybetroede General-Kirke-
Inspecteur allerydmygst
a Kiøbenhavn

Høÿ, Velbr og Høÿ, ærværdige Hr Biscop
Høÿ, gunstige og Naadige Herre!

Det er ønskeligt at vinteren med den nu forestaaende mildhed
maatte ad omsiis bortgaae, skiøn imod vi vantre skraaet at tilskrive
Dem saadant, og med det samme allerhaande Vindskabr og tilstandes fortgang
Hvi skad tilligemed jeg tilskriver gaar, gierne mig nøÿtte til at faae breve overstrøm
med, saa alt vexet af Kongens folck, af skulde jeg saare ingen Vindskab
Vindet ønskes, videre end de falck have sagt, at documenterne saare de bare,
ved i Hr Biscopens gaard, men skaar der paa er intet bekommet, eller noget
til beviis at bevaare vor eÿgen besværd; men nu Bjørno regne folck skulle,
vantre jeg at faae vis bestand ved dennem, men saa ønskeligt som det
første er, nemmelig om heiligtid at faae bud fra imellem saa gaar merkelig
er det andet, nemmelig at jeg skal ligge min Herre Biscopen i øren
med saadanne tidender, som jeg vred, at de saare u-gierne vilde høre, som
kand sees af efterfølgende mine beretning. Mig er i disse dage indleveret
en memorial fra Hr Gerlach, hvilcken skrad skrev begierende resolution paa,
men fordi den dag er mig ret arten skulig, vilde jeg ikke saa strax resolvere
der paa, eller gøre nogot derved, førend jeg fick conferet mine Hr Biscop
der om. Copie af den mig disse memorial sender jeg her med til min Naa-
dige Herres, og der fos paa et andet papir, min beretning i den dag, og
Mit skaar der paa, som jeg nøÿtedes der efter sendte til Hr Gerlach, hvilket
skeede:

Vel ærværdige og Høÿlærde Hr Conrad Friderich Gerlach!

Jeg skede venteds efter det som de sagde, da de skreÿen d 27 Februarii dage i
mit Hiem: at jeg skulle gaae om Estheldsfredam, hvor paa jeg skulle saare
sige min mening om de tapre folck i deris Menighed, som have daglig stand og
u-rolighed, om de (sige jeg) skulle annamme til Guds Bord, eller nej, hvorpaa
jeg klarligen svar, at de i denne deris forestaaende indet andet sigter til, end
at de ville have mig imellem Dig og Dagen, hvorpaa jeg dog icke saa fastelig

3/3 1739

Copie

kiende giøre / vor forvisning, vnder som ieg vnderen ingen Christelige fuer Dag,
inue haver fornummet, da vi vnit Dear paa Deris spørsmaal dette:
Da Deris Velædle Werdighed memorial af dato 23 Februarii sidst afvigte
angaaende den stridighed imellem Christen Frost i Vester Maria Sogn og
Jens Pedersøn Vhl=Væver Tiendte Bidstrup og Jens Pedersøn Ebstrup vdi
vor sidstlukte skreed (Christi me fallit memoria) tilsagen 24 Febr. Klokken 5 efter=
middag, fandte ieg den stræg til Velbaarne Hr General Major West, efftersom
som memorialen var skreven ligesaa vel til Hannum som til mig. Den
gode Herre vdlæste mig ieg vare mig, som Hand vel vel at ieg icke kand komme
nogen stæd, for mine alderdoms, skrøbelighed, Hæld, og vilde icke giøre nogot i
den Sag, vden Hand og sagde mit sitt votum, som til mig og gaf sin mening
tilkiende, meldende, at det som Hand i den Sag skulde at giøre, det vilde Hand giøre,
naar tid var, men betænkende, at Hand der vnder vaner Dignder saa sin vrig vilfa=
rende Hand skal forekomme Vielfra Liden, skiønde Hand med mig, at det var best
at partene som var imod sin anden, skulde møde i vor Hus og forklare
sig den Sags beskaffenhed, og blev da saaledis afskeed, at ieg skulde skrive Deris
Vel. ærendighed til med begiering, at de og wille møde, at vi kunde faa vel op=
lysning i den Sag. De anklagede møtte tilden forskrefne tid, Deris Velæreed:
Hoben og omsider, men de andre Dr. Kongsted, Baar mig meget kiendom=
merlige at bie, og de kommer icke, som det anstaaer vor Subalterne at komme
med tilsin Øvrighed, men som vor egiven Overskrever kunde komme
med - imod vor saltig Velingvent de stoerligen saadt forskrek sig, med sandes
vor correx, som var u=taalelig, og sagde, at ieg saadt skrevet dem for
vd til den tid, og til den forvisning, det ieg dag vilde vel at ieg vor for
sinn til, saa at tilbyde mig aff mine Medbrødre, men ieg vdi
mit Skrivebord til dem klarligen og vtvilligen bod, at de til den
tid vilde og saa komme, paa det vi kunde faar vor oplysning vdi
Sagen, fornemme der kunde vtvidis resolution derpaa. Velbaarne Hr
General Major Westes saa vel som og saa mit de sin vare dom, at vi dog
sigtede til at faar den Sag forligt, seilede da D. W-sønner, selvst der det
for vor u=vennelig ting, med dog ieg forvilde mere u=vennelighed vdi at
forlige dennem Sag, med det var imod den Sag imellem dem og deres Bøger,
at de Sagen var paa det allerhøieste kiendt den dag blandt forligt dem
Partierne saadt vidt, skiede sig der til Deris Velæreedighed bevaarde sig paa
den Kongel. forordnings strengeste og Scandaløse bedrifter. Den Kongle
forordning bør vi med disserste vnderdanighed at efftertenke, men det vog

Lovgivernes meening, at vi i Kreeste Embeder skulle omgaais som circum-
specte, at vi icke tillegen vidre nogen fra Skriftestolen, eller forsinde nogen
som ofte Gudelig tilreisende agter at ville gaa til Gudz bord, og at vi
icke skulle faare vild derudi, da siger os in actis Synodi Dion: 1736 hvorlen-
des vi os derom skulle forholde. Vore Velerværdigheder har gjordt en kon-
befalingsche for de omliggende, der udi vor Lovgn ofte skyldig og det er godt, men
og Lovens meening er ofte skyldig. De har skrifft de omliggende for Mad-
gerne selvelst og er Lov-formeget, men De har forglemt det fiorde, nemlig
at dersom noget vigtigt forefaldes, da skal Kirken og 2 næste Naboe-
stere dog vider, med raad og vidnisbyrd ved ting at forrette naar Kresten, det
af dennem begierer. Jeg formeder ofte meget tilfreds i mine Kiere Medbrødres
Lund icke giøre det, men ofte Hr. Biscopen er constitueret som adjunctus,
som icke forsømme dog naar saadt som tilfore vorder, og Kresten
med skammen bliver bedet der om. Endelig ofte ungaaende, at annamme
de bygfældede til Altergangen. Der om de samme blandt forligte, der
de vare for tilstede, med de conditioner som de samme blandt forrest lige
gode, da samme den dag dem med kundet vorder til vide, thi paa dennem vare
icke u-villige til forlig, men som Deres Velerv. vare der imod, blef
der intet forlig af; kand derfor icke selve nogen Resolution der paa
vente, førend jeg faar conferet mine Kiere Biscopen derom, skal,
skal og med første leilighed skal skee og de skal D. Vv. fore skrifven mon
beskeed derom. Adieu!

Rönne d 3 Martii 1739.

Deres Vel.-ærværdigheds
ærbødige tiener
Jørgen Kierkerup
m.m.

Jeg fører den tillid til mine Naadige Herrer at De med os vil være
mig bidrivende Deres bekiendtgiørelse i denne dag, at jeg kand vinde hvorledes jeg
skal giøre rede paa Hr. Gerlachs forrige spørgsmaal, og at jeg maatte bekom-
me attest om, at Knecker Kofods vilde bord er vel lovet, og mine Naadige Herrer
ville giøre en absolut befaling til Hr. Poscholan, at samme u-vedkommelig skal paatale-
ge sig at være Rector i den dag imellem Hr. Gerlach og Samuel Herbel, thi jeg vord
sendelig icke nogen i blandt Kresten bruge at være skikket der til. Jeg vil fører De-
mine Kiere ærværdigheder og det høye Adelig Biscoplig fører all Naade og Velsignel-
se af Gud tilønsket og forbliver

Rönne d 3 Martii
1739

Høye Adle og Høye ærværdige
Hr Biscopens
underdanige tiener
Jørgen Kierkerup

Copie

Høy- Adle og Velbyrdige
Hr= Feneral Major og Ritmt Mand!
og
Vel- Adle, Vel- Ærværdige og Høylærde
Hr= Provst!
Mine høy- Gunstige Patroner!

I Anledning af Hands Kongl: Majst: allernaadigste Ud-
gangne Rescript og Forordning om Scandalis, understaaer jeg
mig ikke at forvie det store Scandalum, saavel for vidt mig
vigtede; men med alle submission andrager det ydmygste Begiæren
de Deres Høiædle Velædle med allerunderdanigste inden
Ofold, at jeg for Landsbye Præst forfalden og Velplagede Mand
i sin tid Land vorde augen og Dagen Lys. Scandalum bestaar
vidt Land store Ulykke, som findes mellem Christen Frost,
Hands Hustrue, og Hands Tiensteu Hindre Bidstrup og Hands
Hustrue; disse Hr= sidste Locher sammen med Land første, saa det
er Forargeligt og det 4de Bud udi vores Catechismo, samt Loven
6te Bogs 5te Cap: at vorde for ugiftelig og mageskabs Ulyst
Hustruen Ondskab og modsin mand, saldes med Mandens
Tieneste, som skaaer sin Husbonde og er Pligtig med
ad Ulydighed af storre med Faderens Villie og Lage mad det
Modsatte imod Faderens villie og mindre Lod overlader sin
og ej mistolde Land Contract, som Land for indgaaet d 9de Januar
og Cadet kongelige D. 16 Dito 1738. Medens Hr= Frost d.
5te Decembr 1737 imden Kongl. aflagde det andelige Medta-
mael med sin Kone om sin ulovlige og forkerte, skiendelige
ning for nødvendigt at mentionere, med Examen derover Land
sagen lyst oplyses. Bidstrup kom for nogen Tid til mig med
Begiæring, at jeg vilde paa Embedets vegne vorde Mediateur
imd Imm skiendige Ulyst mit Embedes Pligt gjorde jeg dem
vom Hr= Forsøgelse efter Loven, og inviterede dem sagen; men som
alting var forgiæves; Hr= jeg skulde Mancha forgiæves, men Kanen
Strid, saa og Kanen med sin Hustrue, begav sig mig derpa og skiel

paa Sammesteds at høre af vor Herres egen Mund, at Sand ydmyglig Lærer
skal Biskop at skaae sin Herskabs Christen Tro, saaledes som vor
ung: saaledes jeg og mundtlig hos respective Deres Velbr saasom
Deres Kaldmagtig: / Hvorpaa jeg lod det vogte dage Forsøg i
Forsaaning, Det skulde blive sidste og jeg mere oplyst, men som Herren
kom nogle gange til mig med Raade paa Sind, saa lagde jeg dagen
og skiød at reise ud igien: Sidste, saaledes vel maatte Kaldet
Christenkirke: Derpaa Herr Provsten giorde sine Propositions
Hvilke, Hvor Biskop og vor, som: som ovenfor staar: / communicerede
Samuels: vej Profeten Samuel, som var vor vidtberømt Mand og
vor Herres siden Død: men Gud: sin Tidstid sig til at mane
fra den Conge 1 Sam: 12. v: 7 seg: men til Vester-Maned Samuel
som, ifrommel Sand siger: Hvi troede og bønner dydig ei:
ingenlunder med nu saa en saadan Samvittighed / tal Gud sig det
saa det er dem allemeste overbevist og troster tal overvinde
Sorg, og Sand: v: D: tal faa at forgaae Vers prag: 1001 ord:
Zdi: / og naar de tilsidst og vilde bryde Bor maaske, vedbeje
med / Ske dem, det som jeg med Guds ord, min Naade Lov
og Formaaning vilde opbygge: men som Sand dem rejicere
og Guds Sand troede sidst sit andslag, lod Hiertet sig tage,
en til communion paa Sandagen Corpo Mihi: da jeg saa dette
lod jeg dem vide paa sin at komme til mig i mit Huus tvende
gen tilsammen; men Sand medbar til om Lørdag aftenen, og
som jeg fandt dem overvaad til saa fuldig at vandre, formaa-
nede jeg dem at antfolde sig mod Gudom Lid Orsag: derpaa lod
jeg dem samtlig, nemlig de stridige Punkter i andledning af dem
for mig vare ved Dagen indkaldt, de mødte, men jeg anbyg,
ved Forgiæves sidde lod jeg dem atter for mig ud Madstalor,
vor, overvandelse indkaldt, de mødte, men alting var uden
fruegt; Ikke som Hiertet igiennem Cadt sig tagne med sin Fiendsa
om er sagt-saa sandelig, og jeg ikke gudelig Forbarmedelse
for Corpet at almanen, men for alt Lagt det, uden Sunde
Mand maae følge med til communion. Falder derfor min inderligste
Bøn og Begiering, til dem Høiedle Velbr og naadige Velbornehed
for at skulle mig saa nidkiærlige Forbindelighed / siden jeg Sammel
at drage med / som og for at Sinder Raadet skiøn-
ner og Forsamlinger, som uden Tvivl paa Forstaaelse med Cadet

Jeg Kiedum vil forsikkre, vedkommende Sted og Steds
modtage et gunstigt Høytideligt Svar paa mit forfald: thun
Jeg Mig, som med al veneration og Estime Deres

Høy- Adle og Velbyrdige
Hr. Generel Major og Kompt maands
Adelig, Velvorden og
Høy Lærd Hr. Provsts
Ærbødigst Tiener
C. Fr. Leland.

Wester-Maria d. 23 Febr: 1739

Copiens rigtighed testerer
Hans Arnfast.

Høj-ædle og Høj-ær-vørdige,

Høg: Feder Herslib.

Min gunstige Herr Høgfrd.!

Ehrbahre undertænigst insinuere jeg mig min
Herren mine ringe Obsequier i saadis Høj-ær-
digheds gode affection, tjenstl. befalendes: saa dog
Vidtløftige ahrsager maae jeg mig saadis ringe
Person at communicere mig ikke Westen ma
rie Kirkis Degn-Kald paa Ahr stedens tje
nende vedkand, Vørdighed, som nu sal
Kaal, saa vidt at tiltræde. Jeg tal forsikre saadis
Høj-ær-vørdigheds for, at jeg, som nu Degn,
skal forvalte stedet saa vidt, saa bedst mig
muelig at vaaltage, og ahrsarsage skal saa vi-
dt saadis Kirke-Skik noget ehrligt og tref
en-Kirk Ahrsag kis mig. Og vil ahrbø
dsage saadis Høj-ær-vørdighed at forsmaae mig ikke,

20/3 1739

Saa vil jeg vidhandsrige Hr Praast, at anm[odn]e
Kiöbenhaffn blifver destineret Kongl: Dampt Skoln i Ron
ne paa Bornholm, saa vil Vilch Indsagn at mask
rige Hr Vilchenfeldt skrimmer ny Hr[n] Landsdom[mer]
Hr Assessor Lindegaard Indsagn med flere Lem
mogne extraviter skal opagte. Nu gud bevare
Landsdom[mer] Hr[n] sin Salige Villin Vil
Capitain afrunig, sam forblifver

Landsdom[mer] Hr[n]=Assessor

Ronne d 20 Martij
1739

underdanigst Tienner

Holger Ronnevold

Høj-ædle og Høj-ærværdige Mag: Peter Hersleb.

Min Høj-Gunstig Herr Biscop og Fader i Herren!

Jeg maa paa Gunst Naadigst anbefale Mig og Mine
sig ingen Studentere: Min Dreng Nicolai Bistrup nu Studiosus,
uden attestatus, haver saa vidt jeg nogen Tvistighed og
Ostridighed imod mig, som formodelig og Magelig i sit Embede, saa
imod mine consenter tragter sig en Substitut, søgt mange Gange
derfor intercedere for samme at Læse i Vognt om Vinteren, paa det Herr Broder ing saa skulde
faa, da haver dog derfor saa vidt Rude Mad, som iden i saadanne
givne Dage, ej skulde faa saa kort at kommer
saa lang og daglig vej til Sivrud om Vinteren, og af den aarsag
maatte iden gandske saa ofte ingen om Onsdagen, naar han
skal Læse for dem, haver jeg givet mine Herrer Studenter:
Dog tvivler jeg ikke paa sig sætning saa snart for forandring som
saa vil det beste, siden jeg blev Indviet Deres Høj-ærværdigheds
Monita Sjæl: Salut: og saadan mindre til Eder min Gud, for
blivende med største Veneration

Deres Høj-ærværdigheds
Min Høj-Gunstig Herr Biscops

ærbødigen og forbundne tjener
Præsten og medbroder i Christendommen for Gud
Hans Christian Larsen Mahler

St. Ols Præstegaard d. 20 Martij 1739.

Høj- edle og Høj-ærværdige Her Biscop
Høj- gunstige og Naadige Herre!

Forstrygnelse paa Headbygden og andre Studentere, som ikke vare in officio, samt forandring der i lov og lemed befindes, findes ved vedlagte tilbørlig fund, med Præstevidnes underskrivelse og attester, som i Sysselmandens hænder ved dato 11 Junii 1738 befales.

Hvad hjemmeal der er falden paa Præste- og Degne-gaardes grunde ind i tiden aar 1738, findes og med det samme og findes efter Præstevidnes attester ikke nogen steds for paa landet nogret hjemmeal at være forefalden, som kommer Præsten selv at forsvare med; men for i Rønne er det skeet at nogen opsiddende person, som i forgangne aar 1738 tiente mig for Capellan, Peder Hansdatter ved navn Karen [illegible] af den Carl den ufuldbyrdige Majestæt som og tiente i mit Hus, skøn gik af Husets tjeneste ved Paaske tid 1738, og ingen vidste af Husets Degnegaard, kom igien 4 dage for Pinse og afbrøde Husets Døre i den ene Pinse Helligdag. Efterdi bemeldt Karen paa grundag Aftening og den hjemme Pladsen afbrøde hvad ved Husets nye Kiøkken var til bygningen, og da fandt 4 mend for afbrænding at all Husets gierden paa 16 Fag. De 12 Fag deraf afstaar hun gierning om muur de holde de øvrige 4 Fag. Hun beraaber sig paa den Kongel. Forordning dat. af dato 11 August 1725. Dand som der med skjer, det vedkommer Husets mand ikke mig; thi naar jeg faar quitering for de bevarede 3 Rd. Sp. og instrux, om det skal vare dand forbliver da forlanger jeg intet mere. Der skulle og nogle meldes om Kirkernes tilstand, men som det nu er paa tiden at Kirke Regnskab skal holdes, da bliver det best, at Præsterne de tilsammen angiver deres Kirkers tilstand, hvilket vice-Provsten Hr. Peder Rasmussen fører med sig, naar hand reiser til Landemodet.

Gud lade min Naadige Herre længe og i fornøielig tilstand herover hjemsøge og

Rønne d 2 Aprilis 1739.

Deres Høj- edle Høj-ærværdige Naade
underdanige tienere
Hans Rasmussen

Hvorfor de Skal betale af den Carl den ufuldbyrdige Majestæt som og tiente i mit Hus, og for Boder for dem som de Præsten forsømme

N: 29 Desember 1738

Efter vidnisbyrdens beskaffenhed afsiger Kammerretten for ret: Da Christen Jensen for mere end halvandet år siden for sine egne Børns Moder, da Ekteskabet for Guds Ord og Kirkens Skik var indgået, og de havde levet sammen i 10 år og Nogle flere end 6 år, som er i alt 16 år, samt havde sammen adskillige Børn, hvoraf Jens Nielsen boer paa Mandø endnu 4 levende, til hvis Underholdning Christen Jensen ved Skilsmissen blev dømt at betale aarlig 12 Rdl. Courant, og Christen Jensen derefter har indgaaet Ægteskab med en anden Kone, hvorved han har forbrudt sin Ret til Børnenes Arv efter deres Moder, saa bør han ogsaa nu, efter at have ladet sig skille fra sin anden Kone, ikke have Ret til Arv efter sine Børn, men disse bør arve deres Moder, som de ere komne af, og deres Arvinger, saaledes som Loven bestemmer. Saaledes bør Dommen at være, og Christen Jensen bør betale Sagens Omkostninger for Retten med 4 Rdl. Courant.

Frederik Ramsey
Johan Hammerich

Jens Christensen
Egen haand

Jens Nielsen
Egen haand

Efter velbetroende, ærbare Landsfogdens,
Hr. Hans Aucken,

Til mig sendte Ordre, med Tilsigelse, at jeg
skal Tilsiges den udvalgte Mands, som Gud til-
sender Mand, efter Eder; Igaar Tilstede og forelæste
Deres Høie Velbaar, Kiære Hustru, af Ordonnans med
sor Ungangen Tilsigelse, med Tilsigelse til Regi-
mentet, hvor med vandrede Compagni, efter Hvil-
ken den Gode, Hr. Landsfogdens ordentlig
Tilsigelse med 8 Dages, efter Eder, paa Guldsmed
Hvilken dens Middelste Alder i Morgen følger, og
efter gjorde Mandtalse Eidsvold, paa Tilsigelse med
dagen d. 31te, som og Mønstring følger, Tilvid-
ning, efter Den Udgangen Kongl: Forordning
af 11te Augusti 1725, som alt Tilstillet, Eder
Tilsigelse, forklaring Ordnung Ordnung
Hvilken dens, af den Tilsigelse Mandtlig Min
Navneskrift, Tilsigelse, Eidsvold, Tilsigelse
Grönne d: 29 decembr: 1738, Hallum
Sr. Mandt:

Höy= Eller og Höy= Ærværdige
Hr Biskop!

Den Skrivelse, med hvilken jeg ved næst
verige Aar i November Maaned, blev
nødt til at incommodere Deres Höy= Vel=
Höy= Ærværdighed med, vilde jeg i Naa=
de maae blive optagen: Herren
er mit Vidne, jeg vred mig, hvor jeg
kunne i mine Forhindringer, saa
vidt jeg mest Guds Ferd, og mine
Höy=Ærværdige Fords gode og formaa=
rende interession for mig hos
Majestaten, at dette skal skee

4/4 1739

Gud tilsee: og vsskriving vsskre mit
vnderdanigst ydmygelige forlis thu-
rum for de salige Gamere / og
alle gode Christne Brødre: for-
dre jeg min ydmyge bøn og skyldig
vnderdanighed, at Deres Ed-
lerværdighed vil saare thu Raa-
de og Gud for mig, at forlegge
mit lagde Skipliges gamle Le
Kongens: Af Naade for Chri-
sti skyld bidder jeg dyrgaa mas
reflecteres og resolveres: Gud stor
Lov altings ve skier og forbliffe
for paa Landet, saa dit mig
brøst: Gud-Lever Fæ- Hæl-

stor ung forlader mig ke i Herren, ud=
skiuder ung ej saa saadt den Naade og Fyl=
de i vores unge person at vore nav=
vornede de dog for Christi skyld og
for sin dyrekiøbte skyld forbyder
min bryderiung. den allerhøyeste
Gud velsigner og bevaar dennem,
dette ønsker af hiertet i skyldig
reverentz

Deres høy= skyl=
fridg

Haslev præstegaard den 24 April 1739. Simon Urban Reindorph

Höj= fölr Hr Biskop
Höj= gunstige Herre!

Forlad mig naadige Hr Biskop! at jeg mo=
lester Deres Höj= Ærværdighed med min
underdanige Bøn og Begjæring til Kon=
gen, jeg veed vel at Deres Höj=
Ærværdighed har Frihed at dispensere fra
andre, og derfor beder jeg i underdanig=
hed Deres Höjærværdighed vil som en
gnæd Mand mildelig lade mit Andragende
blive Kongen forelagt. Hr Børge
Pedersen, som jeg for alle Præster be=
dre lærdt vorder har ombetroet
med, og i saa Måde har dette mit
Andragende hans Billigelse. Mand adspörger mig med Raad
og Dåd, og Gud allemue maae vider

6/4 1739

om mich forfølde: Herre mig ikke, for ingen
ting Troes! Ikke vil Ingen Kald, som vor
gaar, saa vil jeg med glæde tiene min
Gud; O! Herre mig dog, som saa ær=
værdig Præsten, og underdanig bliver

Høy= Eder Hr Biskop

6

underdanigst tiener

Rønne d. 6 April
1739. Simon Urban Reindorph

Min Studiosus Simon Urban Reindorph efter sin bøn
og vores i mit Sinde, da kand jeg ikke sandelig
sige andet sandt med testimonium, end hand
sandt urbane et prie sin opførsel, jeg ønsker at
hand maatte i maade approbere.

Haste d 7 April 1739.

Bagsheden.

5/5 1739

Høyædle og Velbaarne
Hr. Obriest Lieutenant Commendant
og Amtmand Hr. Johan Cronenberg
samt Velærværdige Hr. Landsprovst
Hans Knoph.

Efterdi som Jeg ikke længere kand
indfinde Mig paa Dagen, saa seer jeg mig nødsagede til
dette Mine Excellence Høy og Velbaarne Hr.
Baron og Biskop Befallingsmand, saa vel som
og Dem Høyædle og Høyærværdige Hr. Biskop
formelder at nyde min Løn aarlig 200 Rdr.
som jeg blev antagen for 1696 og dog mig
imod Lov fra 1733 i 10 Aarig og Ved endel
og mere saa nøds for min Person siden
aarlig 24 Rdr. efterdi formelte antagning
saa jeg paa Stæd de 200 Rdr. men efter
Høyædle og Velbaarne Hr. General major
Wedel Jarlsberg min indre Dannig Fordragende
for Lei de Høye Herrer angiver, og der
efter dets Resolution jeg de 200 Rdr

aarlig, skiller nøiagtig Dyd og troeskyldig Hr.
Provst ret bevidst, og kommer saaledes, fordi
Hans Højærde og Velbaarne Hr. General major
Wedel Lieut. Obristinne, det saa mangfoldigen
igjennem paa de tvende aar 16 Rdlr. Og for ung
kommen af Kirkens Penge 8 Rdlr. Lorentzon
24 Rdlr. Hvor om fordres min gjældsting
paa saadan maade igjennem dig ofrig Ved
min Ven Kirkeværgen tab mig vidre nøiagtig
de Resterende 16 Rdlr. Jeg kunde ikke
undlade igjen dette min underdanige Skrivelse

Friedrich Blaser
organist

Rome d. 30 April
Anno 1739

Jeg underskrevne og klager Højærde og Velbaarne
Hr. General major Wedel for berørte
ret følgende:

Rigsdalerens anlægning bestaar i Land Rod,
Rome Kirke ret i gode Land, og bestaar
ikke gjeld for sidste otte Aar for 112 Rdlr.
Hvormed for samme Kirke en Capital

saa 600 Rdr. som aarlig forrentes, og paa det
ikke herefter skeer Regnskabet med aarlig
af Kirkens indkomst, naar dem bliver for
sin gierd, om ikke da 16 Rdr. da det Gaar,
siden Land Ødelaggelig forrettes til Embed,
og det Kand vorre gandske Lidet, Skiedt
som Kiøbs til de Høje Herres gad befinder
Kiøbenhavn d: 20 August 1733.

Mallevet

Efter Landet Hr: General major Werders
gierne opløsning Landet i naar Kirken
er Kiøbt gierd, organisten da aarlig naar
nyder de fuldt Gaster 16 Rdr. Paalegger
Kirken det Land dadle, og nyd derfor Corre
i gierd, Kiøbenhavn d: 2 Novemb 1733

Glersdorph = Herlev=

Herr som organisten Friderich Kaas sig har reverseret
1711. at Være forundgiet for rester und 2 Rdr hvor
om fra Segilsen Landske Kirkebøger Mag: 44 indført,
og det da Mennd Kirkens Forsvar nu Cal: Balbaarum
General Maior Reedtz, samt Land Skriver Mag: Henrich
Hiort Verificeret, aarlig at Være forundgiet, om skiøt
Landstil som var antagen 1696 for 20 Rdr, og Kirkens Tilstand
ikke tillader efter Høy Ordrendige Biskopens ordre, at legge
saa de 16 Rdr tilligemed saa saa fuldt Colmadighed til
Kirken Cammer i Vedre tilstand. Rønne d: 30 April 1739.

Bjørnerberg

Kasmusen

Kongelig Majt Brev fogts imdr Rönne
Sr Baron Lorentz Rosenkrantz til Lerchenborg Grefvinde
Lehn Gaard giörre Sr Baron og
Herr Assessor Hans Gerdorf Assessor
den 22 April sidstl. Landvæsen Belangende
Hvis Saglydende til Hans Kongl. Maj.
om Hvis Kongens Casuite Ballroms og
Sr Lensmands Ombud Indkommende
Gienstand Hoy Kongl. Resolution
Ex Rosenvinge Justitz Secret. Maj

Rönne d. 1 Maj Anno 1739

Robbert Robberts
Hans Poulsen
Kofoed
Bornholm

Høyædle og Høyærværdige Hr: Bispop

Høygunstige Herre!

Jeg tager allerydmygst for dig Naadig
anledning, da Herren for dig Landt,
som og dend ung mangefarigt Honor mod-
tager, Recommendation, skrifter dig Hr
Hans Mahler Borgermæst dig Hr Ole og Alle,
linge mennigfort, for Borgere og for Jens
heris paa Landt Borholm, Hvem
som dem Høyærværdigst vel skey mueg,
gunstig ermindre, eller og af min allerydm
nigst andgiven Ansøgning paarørt dig in
Julio eller Augusti Maned forgangen aar
dig mig forekommende Mikelj Jacobi 1ste
aars Skatpenge Pension dig godt for
faldne Hr: Mahler, a Aar 20 Rdr dals
og i den maade i alt dig skeed dig 70 Rdr
saa fær jeg dig Dato og mere afkundt
70 Rdr: ydre mogen bøn og anmodning
dersom, paa det at erkomme med Rdr Hr:
den mig af samme Ciorst i dag Elev
Engerneck, med forermelding at de og
Land saar dem derligst af Allerne
mennigfod som de skaar i sag med,
da jeg dog for min dre vi ingelde mere
med Hr: fore ofterdag af det Sogn
og da saaledes dig eller intet Kiendt Rapsodi
ere mig dig opfolde. Og dermed vilste Gud

Høygunstige Herre

Deres

Allerydmygste

Tjener

Jens Foed

Mahler ingen vidtlig naaer dersom d. 16 Aug.
for dem var at erlange, og gjennemsee Cod. Ju-
ridicum, at stod til vores gode om at erlange
dette mig med Pension længer ud og i Sælan-
ders Høiærværdighed en erklærede at ville
Mag: Søren Schade til min daglig Forrettes
den dømte dagen for sin dødsdag, saa skal
han dog af for naadig Assistents Høiærværdigh
da vorrede vil H: Hr: Biscop Worm Herr
saa Medeseret at være Successor Hr: Cornelius
Møller accorderede mig Pension, som og ikke
naadig afsl: Hans Mahler vil faa den
indgaad, og saaledes i mange Aar, saavel
min myndig Arfold af Hr: Mahler, som Cabale
dagen d. 16 Aug: til for paaanket:
Til vores Høiærværdighed min Allerydmygeste Be-
modige og Naar Guld sød og som, at mig
Kiælger Cunk dog for Gudt og Verden Ære maat
for vores Høiærværdighed Naadige Assistence
til vidt Omfang, vores velfærd, da jeg aner
og Erfarenhed Euder ellers aldrig vorder mig
vunden raad til Brødets midler og Credit i
Krigstiden, om jeg min ikke ellers kand betale
min Fosfrue gjorde Gebet. Og som
jeg selv for Biscop Worms Dødsfald ligger
Naar Retten for paa Landsdommen Hr: Hans
Jar Feldtvedtog Hr: Landsdommer Hr: Hans
Stricker vil muntlig forstaa mig. Alle saa
mine Øyne paa Naaden hun orde saa vist
Høiærværdighed skrive, som da for mine Fod
Livstid haer mig hun stort vigtt, som og i Dag mit
i denne tid endnu jeg kand vedblive muntligen for

Hr Lbr — Jr: Mahler, saa vit og ei ligr maad til,
dets Højvørdige min Herr Kyndt bor,
om dimer Post som mek Rud allers
Høyeste Gud som sørr og vord min Sorr
trang Erodgr dett Højvørdighedz
Høy Grefl: og Herr Carr sørat til
indrelig medlidenhed med mig Fattig
og hu Feldgr Enke, og Hjertel: Crave
og Opfatt dett Højvørd: og Høy Fami
lie med alt Ondt og Aandrel: Hel
Signelse, i Jesu Navn Amen.
Die Festa Aandfang Carr

Dett Højedl og Højvørd:

Bornholms Slot
Rønne d 26 Jan:
Ao 1739.

Allerydmygst
og Herr Kyndt
tienerinde

Cl Br Catrine
M: Schaade

Verte

P.S. Siden ovenstående er skrevet: Hans Mahler modtog 10 Rdr
og saaledes i alt 30 Rdr, men som min debet er
meget større end dette, saa vil jeg vente Anvisninger
fra Dem om videre Forskud. Jeg har daglig
Leilighed til at afsende Breve og Pakker til Eder,
enten med Skibe om vinteren, saa skrev jeg Eder
ofte hans Vedtægters Udvikling, som jeg ønsker
Anvisning om at erholde, saasnart jeg kender dem
at være fyldig til Eders Tilfredshed. Jeg vil
og om Muligt ikke forsømme at anvise i saa maade
som jeg skønner mest hensigtsmæssig, idet jeg
dog formoder, at vi ikke skulle komme til
Kjøbenhavn.

Byfogden over mig vil af Landsforordningen
Kongelige Befalinger skulle modtage Kaldsbrevet
under Forsegling fra Deres Højvelbyrdighed
som Biskop for Vendsyssel, hvorom
jeg da og vil erholde Underretning. —
Saa vidt om dette for Mahler Augaard. —

Som i alt Fald Memorialet afgaaet fra Eder
under 26 October saaledes som meldt
Augaard, maa jeg for Mahler alt nogen Tid
være, men Dagen for hans Arrivement
kan jeg ikke vove at

Høj, ædle og Høj, ærværdige Her Biskop!

Med dennerlig sød fromsindig Rönne Skolis vrygtelser bøy, med forlangende om Deris Høj, ærværdig sods decision der udi, jeg kunde icke finde dennen medfølger, er dertig sag med vice provsten, thi jeg vend, at sand selfstalere med Deris Høj, ærværdig sod, og dersom sandis dette, tilligemed de andre medfølgende documenter, det giør mig ont, at de folck som her fra har fört mygt brev til Hr. Biscopen har mod lesteret min Herre med bygtning om, som mand kalder det, dette prygt de har det icke af mig, men af den gierigsted Aand som er i dennem, og det er mange gange sandt, at naar icke nogen af Byens mygne folck har fast den commission, men jeg havet vendt mödet til at finde det fornöden med andre, og dersom jeg finder den saa gavnlig udi een saa mage tienistagtig som kand være at bede at brev fra Stromben til Biscopgaarden, da skal jeg vel vinde at være mig for den Lucas her efter. Her kom, mer nu 3 aars vrygtelser paa een tid, aarsagen er, at da jeg tænkte med den förste heilig sod dennen at overfinde, vare heilig fader alt overgaaen, förend jeg kunde faa mygt derom skreven, förend det endnu mygtelse kunde forfattis, vare Biscopen död, og endelig siden ere ikke forfalden heilig sod, som jeg kunde faa min tid til, förend nu, saa jeg vil saadan til, at min Naadige Herre skal for mig det til gode. Skolen har nu saa vel i behold, at forenden de förstkommende Hl. dr. jeg den dager vender af, er endnu een god Summa til dager, som mand ikke saa sikkerlig kand faa udsatte, at mand kand vinde at vere dennen vis, om saa skede, at Skolen kom i nogen trang, jeg sagde og dersom, med dem som conforterer med mig udi Skolens prygis indbegt og indgifft, udbedet prygene til Disciplerne paa det allerthuggeligste, som ske kunde; thi Skole sönnet er mygt brøstfældigt, og der vil een god del penge til, vender skal kommer i stand, som den bör at være, Rectors stille salde den med ligge efter Loven, men paa Rectors ere saa svar brøst, at den skal besörges mere at skaffe udi andre mend den har fornöden til at skaffe til, end Skolens med ligge salde, uden nogen anden ting, Rectors sal indtil mere i behold end 600 Hl. dr. af hvilke penge skal den salde med ligge capitalerne man intet bruge kand, saa ere skal mand de saa nogle til Skolen, Huse ere den skadelig og ilde forfalden Kirkegaarden, skal altsaa er paa Rectors prygis, end den sal nogle at skaffe mand, at den kand kommer ret og skikkelig i stand; vil mand an-

21/5 1739

for borgerskabet her i Byen
melde vogt som hielp til Skolens vedligeholdning, dater det, som mand
stræk dem i nøden med noen brød, og saaer intet andet Korn, end at Skolen maa
holdes med sine egene penge efterdi den her saa mangel i beholdt. Jeg seer dersor
ikke Skolen at kunde blive hielpen anderledis, end at indfør de penge, som Sko-
len nu har i beholdt, foruden den paa rente staaende capital, maatagis 10 dl. Rd,
som ved 4 mends siun her af Byen er paakommende at den ene mand kund være
hielpen i dette aar, da kund det øvrige staa, saadant som det ney indtil stør-
re trang gaaer paa; Her af seer Deris Høj. ærværdig hed min mening der om
saaer jeg beholden ved vidi, dater det fornødigt og got paa alle sider, men seer
det skulle staa feil, da kund jeg intet andet dertey end at forestaa dette
Borgerskab, det Gud bevare mig fra at finde vidi min tid! Næst alle
velsignelse ønskning over Her Biscop ens hiun og familie forbliver
jeg

Rønne d 21 Maji
1739.

Deris Høj-ædle Høyærværdigheds
underdanigst tienere
Hans Knudsen

Høyædle og Høyæruerdige Herr Biscop,
Høygunstige og Naadige Herre!

Sidder endnu intet nærmere imod den Dag imellem Hr. Gerlach og Degnen Samuel Hertel, end det tilforen sidder nerch Hr. den person som er forretlagt, nemmelig Peder Kofod Ancher indstillet sig, at som skuld være udi condition for at forklare sig forstander for i Byen St. Herman Bohne Mortensøn og informerer saa den Morten Bohne, og vil nu med første leilighed følge denne sin Disciple til Kiøbenhafn, for at dimittere sammen, (om Gud vil) til Kiøbenhafner Academie, saa vel skuld naade tage sig den besværlige pine, at ligge ud nogen, som Actor i denne Dag, og skrive Lober der fra; naar saa nu kommer til Kiøbenhafn, tale saa (under trivial) med Deres Høyæruerdighed, og vore saa der staaer sig der til, mener sig, at Dagen kand ende saa for sig selv.

Den Dag imellem Hr. Gerlach og den Mand i Hans Dag, Lars Hansen med sin Kone som Hr. Gerlach i saa lang tid har holdt fra Sacramentet, for (som skeer sig) at de ere knyst med hinder, har sig nu i lang tid intet givet nogen om, saa for sig indbilder mig, at de maa ere forligte, thi førend denne person blev tilkiendt at de maatte bedrive aaben skrift, lober de mig dag ligeover, og vil længer den sidste skildt ved alle det samme maa vare sig i lang tid intet givet nogen sin anden.

Jeg saa den gotfl. Christen Frost af Kirsten Marie Dagn, og fandt Kone, saavel Døn og Dønnekone sammen, i agt at saa dem forligte; Dønnen Hindrik Bidstrup og hans Kone, og Moderen som er Chr. Frosts Kone vare meldte skuld med at vide gaa forlig, men Manden selv, Chr. Frost vaarsaarend som en Langemand, anden saavel saa det i sin natur, eller anden saa sat det i sammen, kand ig ikke vide. Moderen var i skrifte saa kraset mig tvende memoriale, som ig saa med sander til Deres Høyæruerdighed, og der af kand skiønne at Manden sc: Chr. Frost saa stiver stiv ved sinen. Frost paastaar at Hindrik Bidstrup skal skyde sin gaarden, og sige sand, naar

22/5 1739

saa stoer, at Bidstrups forsiumer sig ikke paa ren anden stad, da vil Gud
indgaae derlig; Bidstrup bevare, at Gud ren gang med det allerfürste ville
flytte der fra; for Kinds Dag kunde det ikke skee men skulle dog stoer strax der
efter, naar det da skeer, saadan ing til, at den Dag ey saaer ende.
Jeg kand ikke andet, end at ing endnu maa recommendere de to Hæderlige
Mend H:r Gerlach og H:r Opdal til det, som de saa fortient; ing kand ikke saa
snart forbunde H:r Gerlach, thi det er saa med Gudde art og natur, at kand at bra
i stand og trette, og saa gaar og forbroder Brøder (ing bruger Mandens ord,
ne ord) som haver lidet for sin gavmildige bekiendelse udi sin time og skrifft
paa mit bord, hvis exempel H:r Opdal og har efterfulgt, paa stundum det
som kand ikke saa ringe straffes til; den er ingen gud Frest, der saa mis-
bruger Guds Ord, til Guds Naturs vanhelgelse, som been H:r Opdal haver
giort i det sin opskrifft paa mit bord, thi det kand jeg ikke med Guds Ord,
er ikke i lofter og ærbødighed, ing vanter, at Deris Høij: velædle Høij: vern
mer dennem bruger, saaledis, at de ikke skulle giøre det mere.
Gud lade Deris Høij: velædle Høij: og for Deris Høij: Adelige Børn
og Familie io mere og mere at tiltage i Naade for Gud, og velfornøie i mange Aar!

Ønsker af

Deris Høij: edle Høij: ærværdighed

ydmydelige tiener

Hans Aagaar.

Rønne d 22 Maji
1739.

Velerværdige og Høylærde Hr. Provst
Velerværdige Hr. Hans Ancher

Dersom der er Rommer nogen Christelig Omtale mit Mand og mig som
ing da ikke anderledis Vel at vorre skyldig til, end at ing Ville lyster
vor Vår Herre Gud vor sand vor saa opsætsig imod mig, og da strax skreffter Vaa tog
min Mand til Prosten, og Klagede mig an derfor og bayde mig skulde
vorre sandfærdigen derfra, og sich Vogne Prosten Velerværdige Hr. Jerlock
til at klammen mig mange store ord som angaar
mit ære og Velfærd, og Jeg Vilde ikke tie Hafver vorret trængt Vrag
og naver min Mand in Justum mindste paa de maatte at Land skal
mine vidste og forhaanen mig og mit Vår dette Vrøste som Land
og Vogne Prosten Velerværdige Hr. Jerlock Vilde vil efftre min Mands
sandfærdige beskyldninger fra folk og det Høyærværdige Alterens Sacra
ments, Hvilket er Aarsag der ved at ing sattig Rommer ikke Hafver noget
at vorre bort mere skyldig maar ing vorre Aarlig afvist, da indstiller
vor vi til den Velerværdige og Høylærde Hr. Landr Prost, at Land da
Endelig for Guds skyld vil vorre af den godhed og giøren Landen anstalt
at vi sattige og fattige folck ikke længere skulle blifve fra folk
fra det Høyærværdige Sacramente, Dersom vor Sälle Børner og Vognprost
ikke Hafver nogen Borgere i nogen maade til at kommen til det Høyere
bemte Himmelske Maaltid, Mens er da Vår efftre en maade sand
færdigt, som er saa indgroed imod Had og Bitterhed imod mig og min
Vår Vaa sandicke beskyttre Vi saa andet End at gaar efftre Vår ord
klardgiørelse skeer, og saa Instigerer at ærerlist og forargelighed
ymt, og skadelig forgaar Vår børn mindste for Evigheds, Vaa det ver
mygt og Vidtsigt imod mig, fordi det Hafver ikke andet af skeet saa dag
lig dage mit glæde og Fredelyst mit mangen Sövnelige ord, Vaa at den
Allerhöyeste gode skal vorre mit Vidne derfra at ing sattig Rommer ikke Haf
ver Hafft andet mit ord til tale og beskiemmelse af Land, Vilde det forsyn
ne, at ing Rom i Christenbrand Land, og tog Land derind paa gaarden i
Mens er min ydmyge bön og begiering til Velerværdige Hr. Provst, at
Land da Endelig for Guds skyld, vil tilskikke min Mand Herrem Prost
at kiøre ofte sindelig og venlig kiørt, Vaa skal der mindste Guds Hielp
icke fallner findis andet Fod mig mindste og venlighed og tilforladen

Ey ieg for Dieknt om at mine Pon Hiinste Kiistene giiverne til for
liiger mnd Jamyom Jand ickens vil lade Dig dragen ud til,
Jnrpoa vnttre vi nA gott og Endkligt Vaar og Sigerfenne
Datum Nørregaard
d 2 Maius 1739

Velerværdigen og Høylærde
Hr Landr Provstenne

Allerydmygeste og ringeste
Tienerinde

Jiirtrud OCF Gerstenn
Provstiz

Velærværdigen og Høylærd Hr: Provst
Velærværdigen Hr: Hans Ancher.
Høygunstigen Sr: Landsprovst

Haver længst alt for mig fattigen Rorø Landing nÿ
for bigaar at andrage for min Velærværdigen
Hr: Provst for saa vnde Sandi maade vil andføre denne
mine Velmeenigen Klagerjandgaaende min vandhefuld
Herren Provst Rom nu er berørt saa forgiordt at
Jeg Vaart ikke Sand saaen vor for Dem dag aller
tid for Sorst Mænd og Kvinder og alle gode Christen
og god forligelse som bønder at bestrive iblant Egtefolk,
dersome gaver ganske vnder, og ing fattige Rorø der
efter af Dørig vrsagen maa gaae i Grøfven, Hvor min
vnderdanige bøn og bigiering til Velærværdige Hr Provst
at Sand da vilde Dette i dette paa dem Dag at ing da vaar
pligt vor i min alderdom, gid skal vor nit siden dertil
Haver længst alt for mig en siden ing Rom i Egteskab med
min mand Herren Provst nestbor som Sand vrsagen idelig
og altid blasphemer og bagtaler mig iblant folck og der
forvden anklager mig for vorig Provst med en falsk mund
vsandferdig Sag, og for di ig vilde giøre saaen regne

1

Lyst og stick jeg vorn bön, Paa somme mue gandske
og stolsign imod mig fordi ich förmer saa mange ond ie
uyttigaord ofte dris ogsaa saadr som mr for vitloftig for mig
fattig Lone at opregne, og vbeskrifue mr min mand
saa ond og falsk imod mig og imod min Dön Hinds
Bidstrup saa at sandru mudr som at vor jeg dorde
vor sand raad, og skiene min mand Gerstru frost
angiffuer for vores Dgne frost en stor del usandferdigh
og loss saa som aldrig kand bruges aller gott giorde
mue mr er ikkun af at ondt ingiorde sad og ayind
af min mand opmuntret fordi sand siger mod sald
af frosten, jeg skiener mig saa saa til at vil forsalde
ob at Hyrevordige Altrems Sacramente hyldigst vr
min ydmyge bön og begiering til den Welowordige
St: Landsprost at sand da surdelig for gods skyld dessel
reerer saadant paa dnne dag at vi saa tig folck maar
leister dlagtig i at Hyrevordige Altrems Sacramente
og icke Assisterer saadan ond falsk i dris usandferdig
hed, gud vil St: frosten igiennem for saadan vorder tyngeligrun

Jeg bliver
Welowordige St: Landsprostis
Allerydmygeste og tro gieste
tienerinde
Gierlend Gerstru frosties

Dattum Norregaard
d 6 Aprilis 1739.

Velædle Højærværdige Hr Biskop!

Jeg nogen tid haver haft Ordre fra Kronsten paa Bornholm at gifve Min Betænkning om nu Skolens oprettelse paa Fæstningen efter Hans Allernaadigste Kongl: Forordning af dato 23 Januarij anno cur: ; Allignaal nu for Fæstningen Skoles nu Skole for Ungdommen, som nu paker propter 90 i tallet, der allerede nu begynder til at tage imod Undervisning, saa haver Jeg nu, at Hans indrettelse kand staa efter omalte Forordning, fundet nødig, af saadan Beskaffenhed som paa Landet; thi der nu intet uden nu bar Mandskiøn, Jomfruer ingen Skoler, agter jeg mig nu, uden alle Lærde-Midler maa haves og dyre betales fra Bornholm og andensteds, og Mangfoldige bestaar af nogle faa civile Betiente og resten Officerer Betiente og Matroser, nu Garnison paa Ungefær 100 faste Mandskab foruden Koner og Børn, og haver saaledes intet vist at vænder sig og Hvis med, uden Hans traitement, Hvorpaa gifver Dem, saadan er saa ringe, at ingen gandske faae Deraf Brød gifve nogot til Skolelæren, og vil Majesteten nu af særdeles stor Naade saa vel for Dem som andre Garnisoner paa nye Besætning selv skiefte og endelig fold nu Skole der, hvis ter jeg dermed nu bliver noget af: Hvor dersom Underdanigst, Hvis Højærværdig: Gud dermed vilde conferere med det Hans respective Vor Etatens General Comissariat, der: af denne Fæstning dependerer, og om saa behager, fornaar de deputerede Skoledi

23/7 1739

at tilstille Commendanten ordre at forsaame sig med Skibet paa Bornholm eller
Mig udi Skibets forsendelse der at ombytte, forskaffe nu Vand saa paa basse Maa
Kund optages, saa vidt dertil behøves og formaaet skal kund kost etc: forbydt kund
vorsendes til Commissariatets og Deris Høystærværdigheds gotbefindende og yderm
recommendation. Jeg forbliver, Deris Høystærværdigheds bedre ukiendte tjener
tro og til fornødenhed sig mig recommenderet udi Deres grace, da jeg med alder
bredigste rest gudelig velsignelse forbliver

Deris Høyædle Høystærværdigheds
Underdanigste tiener
F. Tom
P. L.

Christians Oe
d 28 Julij Ao 1739

Høyædle og Høyerværdige
Hr Biskop!

Vores allernaadigste Konges allerhøieste
Lysten udgangen Forordning af dato 20de Januarij 173
Kongeriget Norges og Holmens Skolehold ud
Landet Danmarck, som skriv videre forhaling
skal begynde og endes udi Aaret, findes ing: som u
skrifter aar 1738 d 25 Junij blev bekiendt at gaae Høj
ærværdighed til Hænde paa Vedkommende Christians
Amtmænd, at give dem tilkiende: hvorledes Enighed
som paa nye paa Vedkommende, til at underholde Kong
stemme; Er saa skeet og Dem paa Vedkommende
begyndte Jng nestes eller nærmeste Løsten til Jan
Høyærværdighed, skrap at holde Skole, hvilken Sko
hold blev endelige Jndtegn holdt fra Julij Maaneds begyndelse,
indtil midt udj October Maaned, da Børnene som var
10 til 50 udj Tallet, uvidende for Vinterens Strængelse

Kjeld forlade Kolne, saa som de Jorne ingne Lon
nelne kommer til at Contribuere noget til Brunde,
saa som de ere alle Sattige, og Jng Land iche bedre
dre, Ei mue Jage os saa lidne, at ingne Bestimme
Jne ved Kaden Jorne mueden Lage Middre, med Jng
som Kiger, Ei Kongen giorne mig ire Kne 67 Kjr nt Jorde dag,
for Jeiche Jng skal holde mig skadig, Jorvore dre Land
ingne Kiger Klien Jne noget Lange, Ei dre dar mig
ligt fra dre for mig, som for Mine Kormend, at Jorn Korn
opsold for dre Lon, dersom andre Kirkelige Sold Jne paa
Kaden iche gas os sin Kaas, Jeiberst de sidrundtal Jar
giort imod de ploje Kirgen, Og som dre nu os
Korne allernaadigst Kongens Kilkin, at Kolne skal op-
rentne idj alle Kedre Jnor dre nu for nodne, og Kilige
at Kigmanden skal holde Kolne for alle de Bone, som
nue idj de, dem mystkiggende Kedre, og som dem til
dels Kolen Kiene anvise, saa Kil sig allerydmygst
bede, at Jans Kojerværdighed gunstigst Kil Jorn dre
Kaade og Godhed for mig, at nogle som Jne os paa dre
Kosdning Kierkelinstike Bone og dronne, som Land fogt
Kolne, for Jeiche Jng som Kigen Jne paa Kedne,
kune udgangen Konvoiering skal Kose, og idj alle maader
medvirke, mig da tillagde noget mere Lon, Jnvorved Jng

Land Subsistence og Foder vorder; Ej der nu mangen regne Dage, som paa saa store Engdom: for mindre Rudskov, end som at me, Herrerne, forie Feg, Og som det nu Hands Maj:tts allernaa, digste Befaling at Prigerne skal for dette Hvis Skov, Hold: forunde 6 Td. aarlig: Foder den 30 Din part af alle slags Creatur imod Præstue, Ihre som regne Creatur gierne Hver paa Gaarden, saa vil allerydmygst Bede at Hands Høje, verdighed, gunstigst Ville forfinge mig til, for Kongl. Soldiers vogn, Hold, at nyde Tredin Part ue imod Præstue, som skar 10 Td. Haarmt: og tillige Foder den godhed for Øvrigt, saavelsom for mig, at vi til Forstaaende Vinter, og saa fremdeles, Creatur maa Græsse til Skoven, paa det Feg der saa vel Creatur kunde Conn til vogne Perfection Storrelse underholdning. Eiby Lustring Hr Bysten: at den gode Gud: til sin vogne dyre Aabenhelse: stedse vogn Hans Høyærværdighed Hinden, til at bede ydmyg om, forvig for, at vi underdanigst: efter Hands Kongl. Maj:tts allernaadigste Forordning, skuldig Hver Creatur saa nu Skal medtage Skoven, Hvilket Præstue og Prigerne Hver Gaard i mangen Aar Forføgt, nu til dato saaer ny Creatur ovenfor, Hvorunder ring med Underdanig Respect forblive:

Høje Eder og Høyærværdige

Hr Biskops

Christiansoe
d 25 Julij 1739.

Underdanigst
og Lydige Creatur
Poul Zacharias Grønnevold

Højædle og Højærværdigste Hr: Biskop
over Sjællands Stift

Jeg under skrevne saadan Kongelig Høystlovl: Collegii ordre af dato
Kiøbenhavn d: 20 Nov: 1738 til Sjællands Provster Hr: Hans
Mikkelsen, dog var saa tydelig at jeg ikke
med Kiendt ikke vidste hvorvidt og mögt i rimelig
Tider Pensionen maatte gaa fra Paaske 1738 og til
Dato da saadanne tid jeg allerede indtil hos Hans
Høy Velbaarenhed Commer, som var 1/4 Aar a 10 Rd 4 ß 16 ß
til næste Michaeli beløber sig for 1/4 Aar 2 Rd 5 ß 4 ß:
Hvilken Summa Jeg nu formeener at nyde og
vaar sagt at Jeg vel kand nyde sin Rettighed af
Allinge menighed som Jeg i lang tid har stået og
vil, Da dog ikke alle Menigheder Contribuere
Rede: Raad: og det af Ærbarhed til min Pension
Hvorfor det er klart at der stem gives af Sk
Old Sogen som Jeg i Paaske i sag med,
Og Hvad følger det saa er eller nej, ydmyg ind
stiller mig derfor Høy Velbaarenhed, saadan det er mig

12/8 1739

Hvad kommer ek lik mangel under Lands Forest
Sysn eig mogen kummerlig nu i saa lang tid kan lide
vanvord er Skyen undragen, saa eig daglig trongre
ok ydkommer som i vorunde tid kan gjore mig Vor
og Asistente; Vaa er til vors Højvorndige
um mogen Bemodige og kaarfulde Con og Ingiven
ek mig ved vors Højgunstig Consultation og Raade maa
ydre kaare vors Høje Asistente ak eig i sidste Con
Annaar Pensionen fos Hr. Hand Mahler maatte an
giers gier og vedbehagelig Vorundund fos saadan
ydre Ligning kunde nyde Godhørse, og ik saa mun
som mig sidst ak er skred ved sig ogsaa lik mod
Hvorom eig herved under Lit: A: B: og C. til kun naad
ydre gier Consideration mig til ak Insinuere kun lidum ved
vor de Materier. Med alle høje Agt som
er Landsens Vomme og Vor Con vaar, Hr. Gun
for sig Vaade Vands Højvorndighed og Høje Kam
, lie med fuldkom Forbehold og til dette Corpus

Højvorndige og Højvorndige
Hr. Bisops

Kiøbenhavn
Vnd 2. Aug:
Ao 1765

Allerydmygeste og pligtskyldigste
Cancellie

Ehsr Catharina Dr. Mejstrup
Förvarer Pladen

L: C:

Velærværdige og Høilærde Herr

Hr. Hans Jensen,

Jeg takker Eders Ære gandske ydmygelig at Forandstem Vilde i Jesu Navn vilde sinker mig med at skaw ov til dig Copnu Eders som jeg saaw en vindt Aar blime nu til Mikkels Dag Ere Love ov saw mig til disse at jeg maatte saa dette mig for jeg vil nu ou gud vil Eder sige disse Eders som jeg ikke saa vilde at sige noget Kart i mod saa Ere gode gud saw nu Eders saa Vilhelm Jesu Navn Rigelig Belön nu, Ere ou jeg og vil Eder saw Ere Velærværdig Hvis ydmygste Tjenner inder og jeg saw da nu Daa Fått vör Barnagrande Ere ou Sirly saw vör!

Eders Catrine Schades

Rönne d 12 Julius

A:o 1739

Undernævnte sattige Præstefolk vor böjligen at bekiende ofthandt Mandens, saw Hans skulle saaw det ved at saw som sine skulle saaw til Eders opfød, taut imod sin ydmygelig saaw og Eders saaledes saaw Hunder sig, at sin enig mesten i to aar saaw sat indet nu gud saaw for saamen, og sin, det sattig menniske saw ikke retten til at indkalde sine velbyrdige sin landsdom, saaw og ingen, som sine kand saaw negen sinke af i negen maade. Kand sin Eders Ære Love og sinke for Eder Biscopen, da maatte sin vel den til saa det flittigste eccommenderis. Rönne d 3 Augusti, 1739.

Hans Andersen

L: B:

Copie af accorten.

Underskrevne Degne Kraft til Allinge og St: Olst: Menighed lover herved
Pr: Mag: Schades Enke, af Tiende Korn de 2de Aar
nemlig 3 Rd — ß — ß
Fire Tønder Korn — — — — — — — 4 ß — ß — ß
6 Tønder Havre — — — — — — — 3 ß — ß — ß
af Hørren — — — — — — — — — 6 ß — ß — ß
6 Faste Kultisser — — — — — — 1 ß — 3 — 8 ß
4 Lam — — — — — — — — — — 12 ß — ß — ß
5 Gies — — — — — — — — — — 1 ß — ß — ß
Her giør i alt — — — 20 Rd ß 3 ß — 8 ß: Cl:

Til Kirkekommende Midtsommerdag 1729. da skal hun have 10 Rd 1 ß 12 ß: og
til Faste der næste 10 Rd 1 ß 12 ß: rigtig at betale, og Tiende vorde lige
Tiid Maaneding ret ved det Tiende og hun lover, at Continuere aarligen,
medens til Stede eller hvor hun der om Commission giver at Clarere det til
og til afvigte Faste indeværende Aar stunde hvis Kirke maatte forrøjes, da
og om disse tid, skal Gud Naadelig forbiede, indfalde maatte, skal ingen mine
Skrivelse til skade af 4 Novembr 1720 det ret kiende.

Dette til bekræftelse have vi begge vore sædvanlige underskrifter

Olst: Præstegaard d 14 Juny 1729.

Elsse Catrine E: Schade
Hans Christian Lassen Mahler

Efter Commissionen contract har Hr Hans Mahler mig contenteret til Midsommer
Dag med 10 Rd 1 ß 12 ß hvor for jeg herved quitterer

Elsse Catrine E Schade

Olstier Præstegaard d 14 Oct: 1729.

Højædle og Højæruædrigste Hr: Biscop
Over Sielands Stift

Min Høy Herre

Som Jeg sidstgiver havde Ære til St. Olavi og Allinge
Menighed paa Bornholm i lang Tid tilbage
med Kongel. Naadigste Ordre, Aarlig paa Høyæ
Lord: og Tilsigelse Dat: Cbn. d. 17 Martii 1737 da Høyæ
og Høyæruædrigste Dat: Hr: Biscop Worm Døde
Sal: Ihukom, Hvorom jeg saa vel som Kongel.
Befaling ad Cbn. Kongl. Cancellie Collegium
Collecterede Rede, omgaar Hvorpaa Dennes Exhalning lagde
som egenlig Aar, til Landsens Indbyggeres, Hvorpaa
jeg saa dieb Aar allerunderdanigst Svar nyder:
Da som det nu skeer Høyæruædrigste Tilkiendegivelse
Erindis at jeg nu til Michelj d. 11te Aar ad gienge
allerunderdanigst Andragende nyder noget Gods Hr: Hans
Mahler ad Caldet og Sencionerie, og dets
Rar sag for min Høylig nød og Trang Skyld maa
det mig for tie ad bespare mig Ærbødigst,
Saa er Tilsiger Høyæruædrigste min
ringeste Ærbødighed og Taknemlighed Gud Aldrig
Erkiendis ad min Ædmod og Taknemlighed er
saa Høy og Høylig Bad at jeg ikke saa mig Raad
eller Anledning nogen Tid kand eller Tænger skulle
nu mon jeg Ærbødigst Contra med mindre nødes
til ad opfylde mig paa det Ligeledes Ved, ei Fal-

14/8 1739

kand skaber sig og som kragts til Lyksalighed ing synderlig med
saa og ellers maade for mig mangfoldig og nødvendig
til Sjælens Frelse, og kunde vær saa lykkelig
og ret saadan noget af mit Hjertelig Jagtende for at melde
Brødr, som mindre mulig maatte ikke ellers andens indgang,
ing mødes længer kand Menige, ing da slig Com-
munion og Communication og Con-
federation af sig Christelig
mende paa Guds og Herres Vegne af stort Fryd,
synderligt ved mig ing er for af ikke ellers andre
mindre maatte ligesom for at kan skee for disse til
gode Jagtende Aar, som sidste igien om at nogen sidst
kand saar tilgavt da for vel kommende igien kand
dagers, og sidste daglig maatte som saa ugent skee lidt
som ikke til Forsoningen naadig stund Indgang igien
kand til mig ligesaa saars.

Endvidere ellers store Fryderigt vel skee umuligt
at ugent noget vel Skrev af dig tilgavt Jagtende
Aar, medan ing ellers gjengjæld ind Ønske mig ikke
ellers andre naadig Nærværelse af Skaberen
saligt Ønske Ydelse, at ing kand
indgaar at Ingen mere mig selv, ellers ikke gaard,
til Gravs: kand til vandre, da ing dog vel
skulle kommende at mere saa vidt, ellers og for
Professores og Dagmødestuen for øvrig, naar at
At store Fryderigt og ikke samtlig Ære ved
at omgaaende Christi Exempel, kand saa mangen
Hjælp at ing ikke tid lang kand Subsistens endelig
indtaabt ligt paa Fædrenemark min Aftale for
Evigt Dagmødes Vær at ret Sabbat. Ikke ellers,
Højeste gid veer for ikke og Fader Synderlig Vel,
gjerning store Fryderigt skal og mangt
Fader Christi Fortjenst for ing daglig Skal
sige og ønske til Gud for store Fryderigt

og Sagen Familie, og til min Veiledning Sera paa
Stedet maatte jeg ansøge Sera Gerlig og Hustru
Sinds, dette om en maadig Resolution. Som
indtil videre

Deres Velbaarenheder

Ærbødigste

Kiøbenhavn
den 14 August
Ao. 1789

Velbaarenheder ydmygste og lydigste
tjenerinde
Else Cathrine Dal:
Magist: Søren Schades

Høj, Adle og Høj-ærværdige Her Biscop,
Høj-gunstige og naadige Herre!

Efter Deres Høj, Ærværdige respective Ordre ordre af Dato 29 Julii, sidst afvigte, haver jeg tilforordnet Hr Gerlach Deres Eminences Villie og Befaling til Forretning, anlangende Christen Frost og Hindse Biskrup, samt begge Deres Gejstlige Pers af Hensyn, at som de udi gode Mænds overværelse i nogle Aars tre Vanskjøtsel vel forklarer, de skal stand nu ikke bruge Soldne fra Sacramentet, men dermed, naar de det begjærer, uden nogen modstand annamme; men Hr Gerlac bliver ved sin gamle Vane og giør, som stand efter har skrevet. Naar jeg skriver alvorligt, da mener jeg det alvorligt, saa giør stand og udi sit brev til mig udi skjelket stand først flatterer og holder det ene tres- respective Misive mens sidste kommer stand til sin gamle Vane igjen, og fordi jeg havde forskrevet mig paa een halv Bogstav, i det jeg havde skrevet Biet, i den stund jeg skulde skrevet Bijen, giør han foranledning Scholia deraf, at jeg skam mer mig ved det ubetydelige, stand holder det ikke blive der ved, men om stand kand komme over at finde et brev for sig, som jeg havde skrevet, da om ordskiont brevet intet meere formeldte, end alvorligt stand det dog paaholder, at naar det kommer for mine øjne, da vilde jeg gjerne selve at rette stand ned igjen, jeg troer ikke at den Mand have god, førend stand have een Humiliavit. Jeg kunde efter mine Hr. Biscops ordre begjære een anden Præst til at bestemme de Gejstlige, efterdi Deres egen Præst giør saa store mindstad, men fordi jeg vel vidste at Hr Gerlach nu vilde opponere sig, havde jeg ladet det blive og efter at jeg har fundet Deres betænkninger der om til min Hr Biscops Tilling nu vel optaget min Naadige Herres Skrivelse, Overværelse jeg ikke skal skade med at giøre mit der til, saa vidt jeg kand giøre. Jeg vil have min Høj-gunstige Herre og det Høj-adelige Biscopelige Huus al velstandelse af Gud tilønskt og forblive

Deres Høj, adle Høj-ærværd:
underdanige tienere
Hans Anchers

Rønne d. 24 Augusti
1739.

Prostantissime et Doctissime Dne:
Samuel Hertel!

Eo dagze vffver at Monsr. Hertel dar fisket sig fra paa Biö=
benhafnver vaasen vaarvig ind löben for Hr. Gerlach dette
indlagde brev, som mig ellers tilsendt vnd ved ving Carl af
Monsr. Hertels fiendskab vnder det vaasen, at berørte Jud hold
anyaaret Forbundet, og skal strafver vnd Dagmar bekodvig
som og vdstrikken paa barnet vdvirket; ing saa giorne at Hr=
Biscopen kunde faa barnet at døbe at Hand der af kund
kunde det vinde som er indgaaet i Hr. Gerlach. Hand kaldede
mig vor dessentanum senem, og giör sig den phrase nöttig
af Festo, hvorvnd mennis vor som venter propter delirium
eller for ü=dygtig for eller anden aarsag skyld er removeret
ab officio, hvilket Gud naadeligen forbyde at det vogen
tid skulle vnd Vandsind kunde siges om mig, som og vanter,
at Gud vil snart kalde og forløse mig fra alt ont. Hand
indförer mogen vit löftig ord om Monsr. P. Kofod af Svanicke
hvilken Jeand icke vil lide at betroede Dagmar Nolen, eller
nogen tienste paa Dagmars Vegne at giör, ing saaer adskillig
imod Deres giorde samvem paa det brev, som Jeand vnd Monsr. Her

Sind og Calfel Mennisker, som mand kastede
vel afsted med; Thi naar saa=esdes, skal
Han Dem sende af disse saa sagte Skarne; Og
vi for det Gamle vore. Dag Haver Sadde

taler bud fremde mig, thi jeg skrifvede forat jeg skulde reise fast
forlöber mig, jeg er bange for den Mand, som forrige Sommer
Personen negere skulle bespises tilstaar vaer een perpetuerend
Substitut, der kunde Hr. Gerlach icke negtis den nogiedig bud, som
Hand saa fort paastaar, og skulder sig saa tael Lov, til forordnin-
ger og Signedelsig og alt det hand kand opdrive, saa mand maa bli-
ve bange for at der skulle vaere stroet noes steen forfarelse, naar mand
igiennem saa alt det hand beraaber sig paa, men jeg tror icke
Hr. Gerlach at vaere bemyndiget til at examinere een person
som paastaaer sig i 2 eller 3 Aar at vaere absentis Diaconi vi-
carij, og den person som har forpligtet sig til at giöre Regnskab
for hvad der Sammen skee kunde, er saa dygtig at hand kand
leese for den Mand som Hr. Gerlach vilde have der til. Tael beskeden,
jeg vil jeg bede Monsr. Hertel Güe til bestrevne sine befalede
forbliver

Rönne d 5 Junii,
1739.

Deres
pligtige tiener
Hans Olufsen

at Landet med Lov= Bogstav, saavidt Examen
Forordning at antage slagen Substitut uden
Hin videre at Examine, publig at Dr=
Hjelmstrøm: efter Hin Biscops Konst: Sig: dog
tilsidst Dagum for Landets Forsvarelse, vakte Lidt
at Tilstille Hig Hin vakte gudsvordnade Berg om Com=
municanterne, som Hig Hig Land undsee, paa det ingen
Hjorden skal stor ved Mennisken. Da som
Hans Kongl. Majt. allernaadigst Hig Hjemsted Lands Ho=
Landet: Hig ingen ude, om Land er en Theologus
en Jurist, en Artillerist eller Soldatist. Paa
undersaaen Dig Hig at Lade Sam Kommitte nogen
Civilist, med mindre Land produceres for Hig Det
Testimonium og Dr= Hjelmstrøm. Ordre til Hvit
Forsvar, Om eind, Dig undsee Hig uden at Sold
gemsiig Svar, og skulde Dig Hig Paa det med For=
Forabning, undlager Dig paa Dagmars Conto en
en Dearium, ved Hands Forsvarelse uden
Hig Forlov, uden Dig en Dag. Ved Lade
En vaabenfuldmægtig, Dr= Hjelmstrøm. Dig Lever

Vester-Marie Præstegaard
d 4 Juni 1809

Devis Hjelmstrøm Hjelmstrøm
Landsdommer
Hjemmehørende Provst
C. Fr. Gerlach.

Høj- Velb Høj- Hvorvidige
og Høylærd Hr. Biscop!
Min Høj- Gunstige Velynder!

Jeg Undertegnede tilstaar herved, at jeg af Hans Kongelige Majestæts allernaadigste Forordning af 5 Januarii 1739 har faaet Tilladelse til at reise til Island, for der at forrette Præstetjeneste, og at jeg til den Ende har faaet Pas og Reise-Pas af Hans Excellence Hr. Stiftamtmanden over Island, Velbaarne Hr. Magnus Gisladius Stephensen, hvilke Pas og Reise-Pas jeg ved min Ankomst til Island skal lade Hans Excellence Hr. Stiftamtmanden forevise, og derpaa begjære, at det maatte blive mig tilstaaet, at jeg maatte faae Lov til at reise til Hr. Biscop Finn Jonæi Residentz, for der at lade mig examinere til Theologiæ Candidatum, og derpaa at reise til Hr. Biscop Hr. Samuel Stephensens Residentz, for der at lade mig examinere til Theologiæ Licentiatum, og derpaa at reise til Hr. Biscop Hr. Hannes Finnssons Residentz, for der at lade mig examinere til Theologiæ Doctoratum, og derpaa at reise til Hr. Biscop Hr. Geir Vidalins Residentz, for der at lade mig examinere til Theologiæ Professionem, og derpaa at reise til Hr. Biscop Hr. Hr. Jon Arnesens Residentz, for der at lade mig examinere til Theologiæ Professionem, og derpaa at reise til Hr. Biscop Hr. Hr. Jon Thorkelins Residentz, for der at lade mig examinere til Theologiæ Professionem, og derpaa at reise til Hr. Biscop Hr. Hr. Jon Thorlacii

Høj= Stifts Høj= Ærværdige og Højlærde
Hr Biscop!
Min Høj= Gunstige Velynder!

Vilde naadigst pardonere Den Cautza, som med alle Submission indtrængelig forstaaer Deres Høj= Samuel Hertel
Hr= hujus, Dens Sinds Ved paa den Tidt, til sendt med
Ord Brev at bortrejse Dra vaabnet Hvad imod Kgl= pag. 320
art. 8de, paa Hvis Overtrædelse Dig at falde Processen Fiskalske
Tiltale Dig vel bekiendt, dog efter Dens ringe Standes
Vor / og Skrs= Kosted at Søge Dem en at Dig Vederlandt
Person at Faae Lov og naadigst Dig Hands Vices Dem at
meddele Dig Copie af Hands Breefle. Dette / Tilstat ifølge
Dem Dem Høyærbødige Pligt, Dem Hand
vil agte Dem Sub= ordination / Dig ikke argumenteer a
Majori ad Minus, se: / Dem Dem Proces er ikke Dem Dra
vandt imod Processens Overdommer Overdommer / og ikke
Processens Ordre, Tidtskrift Copie af Processen Forfat
ning til at Forvalte Dem Dra vedrørende Processen Vices, Dem
Da Dem Dem ikke Dem Forordnede art: ikke, Dem Dem Ex
pres verbis meldes / Dem Processen Nr. Vidtskab og Forstand
Dig Fær Dem Dem Dem Dem / Er det Forstridigt / Dig
Fær Velbemeldt Min Provst 4de= hujus Dem / Dem
intet Vær Vindt at Gøre. Derfor Dem 3die= hujus com
parerende Dig Skrs= Kosted, min Skrs= Hertel, Dem Dig

Vel-Ehrb: Vel-Ehrwerdige og Høj-Lærde
Hr. Provst!

Vores Vel-Ehrb: Vel-Ehrw: tres-respective Missive d: 11: Hujus er Mig d: 13 Hujus af Hinde Præstekald allerunderdanigst indleveret, Hvorudi Vel-Ehrw: Jer Vore Pr. Provst af Vest Øen Christen Frost med Dem Contrapartie udi Provstis Forretning d: 24 ejusdem maneds Dem af Kiøbenhavn: pr Follo skal ved Dagen sendes, imidlertid Jer Vel-Ehrw: Mig Hvad Jer derudi vedkommer, naadigst Communicere, Hvilket Jeg Jer derpaa underdanigst vil svare, hvorved Jeg Jer Vel-Ehrw: Mig Hvad Jeg Jer Vel-Ehrw: Mig Hvad Jeg Jer Vel-Ehrw: Mig Hvad

Høy = Ædle og Høy = ærværdige

Mag: Peder Hersleb

Biscop over Siælland Stifft og General

Kircke Inspecteur

allerydmygeligst

Kiöbenhauns Bispegaard .:

Velædle og Velbaaren Hr. Hans Mahler

Naar jeg erfarer, at Hr. Mahler til mig ind-
til pietter Ladning nogen Tid er mig allerede
af min salig Fader Jacob Pedersen 150 Rdr.
saa vel ex Obligo, som Summarisque, skuld
for min i Anledning af Pedersen efterblevne
og skraa Tilbud Debet, saa og skuld Penge
Hans Credit mig af vedkommende skrev pligt
til Betalning maatte tilkomme, da beder
for Hr. Mahler jeg ydmeligen og Respecterer,
Hr. Mahler mig da forderlig i Alt Hvis mueligt
skaar for vaa Landet, blive sat i saadan Ufred,
skuld, som jeg aldrig kan forvente,

Naar nu i saadan Fald Procedurer imod
mig skeer med Executions Forfølgning
Hvor da Velædle Hr. Mahler Ingen Forbøn
mand der maatte til Overgang Penge tilsende
kand med skylde jeg Ikke Hr. Mahler, men vor
Hr. Mahler vel vorde paa Kraft Landet
for Tab og Skade for Tid og Ulejlighed
skuld Hr. Mahler nu kan see efter Ordre mig af
Enke med skuld Obligo Jacob skal Ophør
for min salig Fader 30 Rdr. men nu 150 Rdr.
Hr. Mahler Ikke Penge og i alle Maader Jeg
saa at jeg aldrig for Ordre Betaling
eller Skrivt for skuld til Paaske
1738 til Michelj 1739, da forstaar formed,

2/10 1739

Allernaadigst Arve- og Eneherre

Naar Deres Kongelige Majestæt af Deres store Naade og Miskundhed har behaget at forunde mig Tilladelse at indgive min allerunderdanigste Bøn- og Klagemaal for Deres Majestæt, saa er det min allerunderdanigste Pligt at gjøre det, og jeg haaber, at Deres Majestæt ikke vil tage det ilde op, at jeg, som er en Undersaat af Deres Majestæt, ikke kan undgaa at klage over den Uret, som mig er tilføiet af Deres Majestæt selv, og som jeg ikke kan undgaa at føle, saa længe jeg lever. Jeg er nemlig, Deres Majestæt allernaadigst bekjendt, en Enke efter Sorenskriver Jens Schrøder, som i 30 Aar har været Deres Majestæt tro Embedsmand i Sorenskriverembedet Nedenes, og som ved sin Død efterlod sig 5 umyndige Børn, hvoraf det ældste er 14 Aar gammelt, og det yngste 1½ Aar. Min Mand var ikke i Besiddelse af nogen Formue, men derimod behæftet med en Gjæld af 1500 Rdlr., som han havde gjort i Deres Majestæt Tjeneste, og som han ikke kunde betale, fordi Deres Majestæt ikke vilde tilstaa ham den Gage, som han havde Ret til at forlange for sine Embedsforretninger, og som han ikke kunde undvære, for at kunne underholde sig og sine Børn. Jeg har derfor, efter min Mands Død, maattet søge om Deres Majestæts Naade, at jeg maatte faa Lov til at beholde Embedet, indtil Gjælden var betalt, og Deres Majestæt har ogsaa allernaadigst bevilget mig dette. Jeg har derfor, siden min Mands Død, bestyret Embedet, og har ogsaa, saavidt jeg kan skjønne, bestyret det saaledes, at Deres Majestæt ikke har havt Aarsag til at være misfornøiet med mig. Jeg har ogsaa aflagt Deres Majestæts Embedseed, og har ikke forsømt noget, som jeg har kunnet gjøre for at faa Gjælden betalt. Jeg har ogsaa, saavidt jeg har kunnet, søgt at skaffe mig Penge til min nødtørftige Underholdning og til Betaling af Gjælden, men det har ikke villet lykkes mig. Jeg har derfor ikke kunnet undgaa at blive i Restance med Deres Majestæts Skatter og Afgifter, og jeg har ikke kunnet undgaa at blive i Restance med Betalingen af Gjælden, som jeg ikke har kunnet betale, uagtet jeg har gjort alt, hvad jeg har kunnet, for at betale den. Jeg har derfor, efter min Mands Død, bestyret Embedet, og har ogsaa, saavidt jeg kan skjønne, bestyret det saaledes, at Deres Majestæt ikke har havt Aarsag til at være misfornøiet med mig. Jeg har ogsaa aflagt Deres Majestæts Embedseed, og har ikke forsømt noget, som jeg har kunnet gjøre for at faa Gjælden betalt. Jeg har ogsaa, saavidt jeg har kunnet, søgt at skaffe mig Penge til min nødtørftige Underholdning og til Betaling af Gjælden, men det har ikke villet lykkes mig. Jeg har derfor ikke kunnet undgaa at blive i Restance med Deres Majestæts Skatter og Afgifter, og jeg har ikke kunnet undgaa at blive i Restance med Betalingen af Gjælden, som jeg ikke har kunnet betale, uagtet jeg har gjort alt, hvad jeg har kunnet, for at betale den.

Eidl: 1712 Tilstaaer ing nafn mit saand og Loffn at vorre
Hr: Mag: Peder Schades Rudn skyldig til mit afvigte Midsdag
skilden pruga saa snart mit lyglegst kand blifue skal rigtig bry
Dalen og vidner pruga gield vard ing idn at vorre skuld
skyldig, pretendere skal nunne saa saar som skal at bevise

St: Ols Præstegaard d 3 Oct: 1739. Clahler

Høj" Ædle og Høj. ærværdige Her Biscop

Høj" gunstige og Naadige Herre!

Det giør mig hiertelig ont, at jeg skulde den fortvi-
vlelse for Deres Høj" regne folck, at Hand burde
Dem skal vælge imellem Deris Høj-ærværdighed og
mig, førre De ikke saaledis nogen fremmed at Her Biso"
penn kand beskienne denne ydme Widnesbyrdighed, eller
jeg vaffolde skrive der paa, som formelder os; dette giør
vel den aüri sacra fames, som de vore siige ofs, thi
jeg vænd at jeg vaek haver betænkt det ümage, som
de haver mod at brug at fremføre, at de dog maa kiøn
de vaere formøjende; men til denne ü-hemper at re-
medere haver jeg nü skreven til mine Høns Søn Hans
Archer, som nü er paa Academiet til sine Studeringers
fortgang; at Hand vilde underrette Hr. Broder jeg til
Deres Høje ærværdighed skriver, til hand befinder og hvor
vor paa sit vette Stæd, og liger saa skrifter mig Deris Høj-
ærværdighed Resolution der paa; men dette Vaver
icke længer end til faste Lüne, thi om den tid agtede
Jeand at antage condition paa et andet Stæd, og maatte
det skee, vilde jeg for mig ons anden heiligsted til beste
mit befordring.

Dem Høj imellem Her Obriste Cruse og Her Gerlach
ehre fornemmen Hr. mit skiønne Tienstlygen dg 10 Decem

14/12/1739

bris af Vice Provsten Hr. Peder Rasmussen og de to
Præster, Her Börge Poselan og Her Porel Matth. Schor.
ing var ikke med i den Ting som forefaldningen skeed i
sidstvigte Pinse og ikke vidnede sandt det ikke besynderlig
mere forrammelig sandt mine Øyne forsindrede mig.
Dagen gik saaledis af, at Hr. Gerlach vilde ikke indbyde
den forpligtsom skeemen blev forvarslet; mere for om
tiden ing ikke paa at vice-Provsten io giorde Deris Høj,
Ærværdighed tilkiende hvad eller der hos passerede.
Rygtet her for og gaaer at Hr. Gerlach skal forflöttis til et andet
Sted: er det sandt, saa vil ing sige: Lykke paa veien! Her er vor
brave Mand i tieniste med mig, som er vel. ærværdige og höj
lærde Her Laur. Friderich Hiort, som saavel vel ærb. Capellaun
her paa Staden i 9 aar, saavel sjæleligt giorde ed nyde Weste.
Marie Byes Præstekald, om det nu bliver tvivlsigt. I
hvor nödig ing vilde vedtage med den gode Mand, saavel ing
ikke veed sammen imod, men vil ønske, at saadant
nyde det saavel skeedes efter, og ing er vis paa, at Lysaker
saavel saavel giorde godt op byggelse her i byggedistr. Mand sker
der, saavel det og der ligger saa skelgiør. Gud lade Deris
Høj, ærværdigste og den Høj. Biskopelige familie altid
vare i velstandelse, sundhed og altid med Sirstens adskillige
Fred bedis til Gud af

Deris Høj, ædle Höj, ærværdigh
Lud
underdanigst tiener
Hans Archer.

Rönne d. 14
December. 1739.

Höj Ærde og Höjærværdige

Herre

Mag: Peder Hersleb

Biskop over Siellands Stift

og

General Kirke-Inspector

allerunderdanigst

Vidensgaben

Høi Ærb. og Høivørdige Hr Biskop,
Høygunstige Herre!

Da jeg uforhindrelig ærligst gaar til Haands med mit Grandist, tjener, Ende, etter underdanig pligt, jeg ikke vil forsømme, allerærbødigst at refererre mig saldt i den Forretning anlangende H. Gertach som du af mit nådigste gunstige Befalingsbrev. Siden [illegible] derlach mit ikke vidt skiøn Ære Høyærværdighed Ære, at aflegge i Protocollen, naadigst allerhelst mange jeg grund mig, at forskaffe saa, den ønskte ingen Reformance giort, og, at giør saamme saa meer forsvarende, Copie, hvorved jeg ikke underdaa mig de ikke dette. Grund saa vidt indolente ord angaar vil ikke stemme, skiøn mand sig selvig kand forsømme in terminis, der skal ellers mange andre naadige e.g. de skulle skiøtte, det var mig vitterlig, og siden du dagger skaffe mig ikke for, glade de seg, sagde saa: var det den vrange Ebrik Krone skal være? Hvad skal saa de saar, der gloise. — Forunden saa saa i logement i egen i gaa skee paafør saadt vorde sig af: alt det anbefaler sig for saa Gunstig, Hvorom bruger min Dual! mens at refererre sin Sinneviser saasom de Underskrev kunde for nemlig, der skiøt midlen at paa af skaffe mig, var og bevom saa saadt saadan at saade.

Jeg har herved ikke paatænkt forskyde eller mangle, saa min skyldige Høyværd, vil der nogle forfølt, der der underdanig mig ikke bevogner. Jeg befaler Deres Høyærværdighed og gandske saa i den Hellig den Christi inderlige Beskiærmelse med underdanig respect

Deres
Høyærværdighed

allerydmygst og
underdanigst tiener

Rasmussen

Min Høygunstige Hr Biskops

Aalborghuusgaard
d 11 Decembr.
1739.

Indl: A. Biskiebrev og Befaling.
B. Udtog af Protocollen.
C. Grund. passerede Sag Regnskab.

Copie

Til Hr: Conrad Friderich Gerlach, til Vester Marie Sogn paa Bornholm.

Velerværdig Hr: Pastor

Vores Kongelig Majestæt allernaadigst Rescript til mig af 8 hujus, hvoraf herhos følger vidimeret Copie, allernaadigst befaler mig, at kundgiøre Eders Velerværdighed, at mueligt er true, ved Indtrængende til en mangfoldig anden Eder indkommen Klage, ene fattede Forsæt, imod alle at reassumere, saa har deres Majestæt, af sær Kongelig Naade, allernaadigst conferered Eder Rye Præstekald i Aarhuus Stift i Nørre Sylland, og allernaadigst indskikket Eder Deres Hustru i Rye Kald, Hr: Ernst Halsen, til at være Sogneprest til Vester Marie Sogn paa Bornholm; saa har jeg ikke skullet undlade, ydmyg allerunderdanigst Pligt, saadan Deres Kongelig Majestæts Befaling at efterkomme, og herved Eder Velerværdighed vil at tilkiendegive; og at Eders Velerværdighed nu skal kunde tragtaa, at skikke mit Brev og Eder indfordrigt, have jeg fundet vel til Deres Velerværdighed, Hr: Hans Archer, tilligemed Lignelsesbrev Copie af skikke mit Brev, og af samme erfaret, at Hand vilde lade Brevet Eder videre laste lemme, og forlange af Eder Copiens Paategnelse, at vel os Eder erindre, til min Precaution. Bud giem Eders Velerværdighed Naade til erindre, paa det Hand hoos sin Deres Majestæt har fundet Eder, at vise al mueligt vederlig, erindelig, troskyldig og christelig Pligt, til Menighedens Opbyggelse og Forenelsesning, med Sjelesorg paa Bornholm, efter alle indkommen Befalinger, os vedkommende.

Jeg forbliver i det øvrige
Deres
Kiøbenhavn d. 16. December: 1739.

tit: P: Hersleb.

Rigtig Copie bevidnes herved

P. Hersleb

Dette er mig d. 29de Dec: 1739 leveret af Hr: Sal: Hrr: Sr: Deres Matthias Archer, begrundet Skiøn: Hersleb og Bonden Torchel Pedersøn: Velsignet være min Gud, som har begavet mig til denne Dag, siden min Fader og min Moder, min nye Herre forlode mig! Velsignet være min Konge som til dato har holdt Naade over mig. Han ere Lover, at taste paa al mine Modstandere, og de endnu skal være saamed, og min Kreaturer de Skal undvige til Gade mig som Jesus Barnlem at forsvare mig for allevonde Fiender og Ulykkelige Forbrydere.

C: Fr: Gerlach

Vester-Marie Præst
dat: ut supra

xxvi

Höyeste og Höyærværdige Hr Biskop
Höygunstige Patron og Fader

Jeg H. Provstens Ygaar og i Sanc Sagstu: Hi nu vr Sand, siun Sax dage for Trind, 12
ganske sangtiggiennem, kiendis De Höyærværdigste underdanig den ære Gerlach
paatrengende Egne. Juleceptum fald Som stiedt med Herrnum, Dd Trind dag
fik og Brev og Bud fra Provsten, Dt vrigt ing Drøm, Dt bedst Hr Gerlach forkyn-
dt, som prior at paaskiften, Ct vrigt Sand med en Vandbaar, som stiller sig Kyrkens
Gr afsunt nogle Matroser, og sagde Hr Provsten sagt sig, ikke at ville faae mere
med Præster M: Dald at bestille. angaaende Brev saare giort af mig, ved Embedets Brev, Dald
at besørge, Sand Ingunn strifftlig adverteret, at dage Lectiones saar og nagler dertil
og paske altingevæk op i Sor Angermanns Catechisation, og giorde ing der præsidies Dom paa
Circumsi med Sen Hr Gud, ofterdrum, om nu gaar godt: Der vil vel ellers falde
Dissud ovellem Hr Gerlach og Successorem, ikke saa længst om Aaudsmes Aar, Dt Hr Gerlach
vil vider, som en skyldsgaardmes Bygning; Kirkens Hr Gerlach af sin formands Corpse
rov Eder Brøst, som saar stil vrørt og ingest paa Bernholm, vil Sand dog vel giøre sin
dersom ikke Liden, Sverom ing ongtede De Höyærværdigste Höygunstige Overhoved.
Hr Ødals Embedets Landmaaler Saar ing og Sverandsat til Hr Pastoran
og Hr Mørdrad, nem dog at Kir J: D Langsvedag Sorbi, som og da med Sorste, vil
gaae, skal Eder Sorsamtligst relateret Tabelle over Sadd og Død etc:
Sandis Allerærbødigste, Provstens Sadder, De Höyærværdigste med Saar Vmgang vaar Sre
vilgiæld med den Sand saar indsmidt, Sand lovede vel, efter min anmodning, at
Forfatte en rigtigere, men Eftersom Brev saa sildig, at der Best ikke af: den
Dvad vaaret, som bedst og bekvemst vaar, for øvrigt, men trøster ost Skriverne
vaar saa langsame vem, at indsende Breve, Lister Tabeller og Gjørninger Eder De
Höyærværdigste Eder optagen ydmyg, at de Dem undskylder, og vilde Eder giøre
Sejr Embedsbyrder vaar anbefalet: dog, at Det Eder vr mere Kiær, Sand
bekiendtgiør sorst af indlagde med Circulaire Foranlednings Brev til Dem i god tid.
En øvrige regierende Relationer om Kjørnemel, om Skibelse etc: skal og Sorsaar
eigst Sorskaffe. Gud ofte Dem Eders Kiære Hr Gerlach og gandske Huus
med al Gvdelig Vel Aar i Vor Herre Jesu Christi naadelige Barmhiertighed.

Höyeste og Höyærværdigste Hr Biskop
Dr

underdanigst og allerærbødigst
Tjener
Hasmussen

Dat: Skiælskiør Sprovstgaard
d 7 Jan: 1740.

Kaw

Amodum Reverend: Dni Pastoris,
Fratres in christo dilectissimi!

Hans Höj Ærværdighed Hr Biskopen har befalet, som Dem bekiendt er, at de tabeller paa Fødde og Døde etc: skulle fra Advent de Advent indsendis, og som det nu lader til den Termins expiration vil forsinke Forsendelsen, om de skal bekiendtgiøres, efter Hr Biskopens prescription, at forsendes og mig inden første Advents Søndag indsendis, i fald mand kunde faa dem overskrevne der Pastor. Dersom nogen af dem skal for gott, at tegne paa nu blanke sidde og forsynet, ligger i Consistorio Tabell, skal Dem hiemsendis Exemplarium, dersom, kiøbe, saa vil Dem kunde selvo paa, paa det nu gode Efterretning.

Den Barmhiertige Gud ønsker dem sanct: mund aet Lund, i vor Herris Jesu Christi Naade og Velsignelse!

Deris
Velærværdighedens
tienstskyldigste
Tiener i Herren
Ramussen

Aaes Kirkeskrivergaard
d 9 Novembr:
1789.

Ankom d 10 Novbr Kl: 10 formidd:; d 11te bortsendt,
Ankom d 11 Nov: Kl: fallaasen Sat og Drags bortsendt
Ankom d 11 ad aasten af C.P. Gerlach. Poul Matth: Thorup.
og bortsendt d 12 om Morgenen Kiærsager
ankom d 12 Nov: Kl: 4½ om aftenen og strax
om Morgen d 13 bortsendt d: 14 Nov: Chr: Opdag
Tilsendt Kommet d 13de og bortsendt d 14 Nov: Ira Lahlberg
Ankom d 18 Nov: og strax videre Thiele Jørgensen
Mig indsendt d 18 den afvigte og d 19 videre besørget
Bekommet d 19 Dito bortsendt d 20 Dito Jacob Pedersen. Christian Nielsen
Mig tilsendt d 20 de Eodem Peder og strax videre besørget
Kvittering d 22 Nov: af Stolgerbeck.
Summen skal afstemmes og skal med første indberetning af Bückeløe.

Copier

Nr 1

Ærværdige og Forsigtige Hr Pastor!

Jeres Velærværdighed og Eders Høystærede Kone har gjennem mig skriftlig ombedet af 17 November: nu anden gang indlagt, at jeg Eders verificerede Copie af min Naadigste Kongl: Majestets egen allernaadigst Befaling og Reskript til Landmaaleren under d 13 November: skulle meddele Hr Obriste og Commendant Kruse og Deres Velærværdighed: Da indseer jeg ikke andet end at jeg maa efterkomme Deres Velærværdighed, at møde forbemeldt Hr Obriste og Commendant tirsdag d 9 December forestaaende Dato 2c: for Landsfogdens Embede i Kiøge, for at assistere, i fornemt Forretning Deres, Jeres Kongelige Majestets allernaadigste Villie og Befaling, samt og, i allerunderdanigst Følge af samme, Jeres Høyærværdighed Hr Biskoppens skrivelse, saavidt dem vedkommer. Underskrevet d 4 December: 1739

Deres Velærværdighed ex:

Nr 2 Hr Gerlachs svar in Originali under samme dato.

Nr 3 Vogndrgumes skrivt in Originali, paa gjorde Registration om de Forstrevne i Hr Gerlachs brev af 5 December:

Nr 4 Ærværdige og Forsigtige Hr Pastor!

Eders forlangende, at der skal berammes en anden dag; hvorunder da kan Torsdag d 10 December: forestaaende Kaldes 10 paa samme Ted og med samme Constituerede. Kandes Eders Deres Velærværdighed fremdeles gjøre fig, samt med mine Kære meddelere mig skriftlig svar. Underskrevet d 5 December: 1739.

Deres Velærværdighed ex:

P. S. Det er Jeres Kongelige Majestets Villie og Befaling, som

Eder forhjemler.

Nr 5 Hvad svaret Landsen gik, som af samme Mand er affortet og underskrevet. af samme dato. paa den anden side.

Nr 6 Ærværdige Hr Pastor!

Da jeg intet skriftlig svar fik med min Karl i Søndags d 5 December, ikke heller i gaar, Mandags d 6te, som jeg Landsen

Hvorfor mig
kierlig ønsker:

Bør mundtlig Formand, skriftlig og vist Forsk vundet og
vide: Det er Hr. Bispens expresse ordre, at jeg skal møde paa saadan
dag og time jeg indkalder Dem, som da nu, efter min sidste, paa
Kiers egen protestation af 4de December. om en anden dag, bemeldte
d 10 December formiddag Kl: 10: i Provstens Huus. Hvilket paa dagen
er det ringeste mine Villighed, skiøn jeg, ikke Gud selv, skal
finde Dem længer og mindst ondt. Vil saa dog; til paa sidstbemeldte dag
jeg samler Forretning. Gud giør mueren og Fordirgang: Dette
Hans Kongl: Majst. egen allernaadigste Villie og Befaling, som skal
efterkommes. Actum d 8 Decembr: 1739. Deri Ærbødighed.

A

Efter Velærværdige Hr. vice-Provsts Indbydelse Skrivelse af 8 dennes
tilsiger undertegnede Landsognes Præst Andreas Hørl Sandemand, som
nest Provsten i Herredet Sogn Hr. Gerlach: Tilstede var saaledes som følger:
At Sandemand Lauridt Andersen for Hr. Gerlach, som spurde ham ifra sin
Medfølger Velærv: Hr. vice Provsten, Hvilke sagde Hr. Gerlach til Landsmanden: Skal vi ikke snart fare videre, Landsmanden sagde: jo skal
vel gjøres, Hvorpaa spurde Hr. Gerlach igien: Er skal Provsten
saa mage skal vide at jeg nu kiørt og skal kiøre mit Embede
ene Løsrev dagen. Hvilken sagde Skal til Landsmanden: Vilde skal skaffe
Hest, til skal din til Morgen, Og Hvorpaa vend Landsmanden sig gang
Efter Lauridt Landsmanden, da skal Sandemanden noget spørge ham, som
skal og skulde bruge til, at skal noget ikke Præsten sin Fra Kie-
ben og forklarede at Hr. ikke skulde være ved 2. til Kirken. At
dette saaledes er vigtig bekræfter Frederich
Hakkerupstrygaard d 5te December Key Sognemand for Hakkerup Menighed
ao 1739.

Lauridt Lisgaard

Velærværdige og Høylærde
Hr. Vice-Provst,
Min høyagtværdige Velynder!

Efter Deres Velærværdige ordre, angaaende
Notitie om de omhandlede Ting, da er Mig
inøiagtige og sandsynlige Forklaring derom
disse: Dimittatis Fredag Formiddag Mine Høyæru-
dige Gaste, om der, til Gaste Følgende Dag, som
da skal være d: 2 Decembr: skulle Gifte Maaneds Bøn-
dag, Mine Hænder komme, saa er det ej Gifte der
Tale, men Bøn-Dagen, som Præsten skal forrette
der, at Hans Maaneds Bøn dag ej d: Dagen skal
Omhandle til i Morgen Gifte til Maaneds Bøn-
Dag, men Dagen; er Mig vel Kiendt; at der paa Landet
Dag skal holdes nutten Confessionelle Communion
Hvor ej ligger af at sige, Hand ej heller Vide hvem
uden Mindre Hand skal, Mine Høyæru-dige Gaste, da
saaver sat skjøn at communicere, som og er Mig
vel bevidst; heller Vender ej ligger at Mine Høyæru-dige
Gaste Morgen for formiddag til paa Landet
Gaste Mine Medre og Mine ijdmyge Hilsen til Deres
Velærværdige, Høy-Høyæstimerede Familie Kreds,
og samtlige Kiære Børn, Børne Børn og Gode Naader

Hr Pastor!

og alle Respective Interessenter tilkiendegives,
Deres Excellencer og
Mine Høigunstige Herskaber

Kjøbstæd Mandal
d. 5te December 1739
i Haast og Mod Kaldelsen,
som De Sigter til.

underdanigst og ydmygst
Hannes
S. Hertel

Ex

Høi- Ærværdige og Høilærd
Hr Pastor!

Med Hiemkomst af et Brev, som kom Landt
ing Fiemme 2de Mand, som bode ved Mig at Brev
fra D. Val Ærværd. af Hele Sundhed, at vi saa Vidst,
begynde Eders Reise imod Øst Rønne etc:
Da Kiære Hele Efterretning, at Dem Alle er ind
gemmed Hiem vellyket, Eg Ingen Ubehagelig Skal ing: v. D.
saa snarlig at communicere, som for saavel
Vaaned som anden Dag. Vale et Fave
F. J.

Wester- Skarica d. 4 Dec: 1799

C: Fr: Gerlach.

Hela Stockholms Högl. Consist.

Hr Peder Rasmusson

Theologiæ Professor

Aarhuus

Uddrag af dend Geistlige Actor Protocol.

Anno 1739 d: 10 December var af Vice-Provsten, Peder Rasmussen, Sogne-Præst for Ods-Herred Menighed Sand og Hr Børge Posselon, Sogne-Præst for Rødby og Hasle Menigheder, og Hr Paul Mathias Schor, Sogne-Præst for Vilde Menighed, holden een Forhør i Hr Land-Provstens Huus udi Rønne, i Følge Dend Høyerevordigheds Hr Biskop Hersleb Geistlige Ordre under d: 17 November: sidst oversigte, med derudi indslagte Copie af een Dend Kongl: Maj:tts allernaadigste Rescript til Forrørte Hr Biskoppen og af Samme verificeret, dat: dato 13 Novembr:, angaaende, alvorlig at reprimandere Sogne-Præsten for Vester Marie Menighed, Hr Conrad Friderich Gerlach, for Sand unyttet giorte Overtrædelse mod Hr Obriste og Commendant Krüse i Dend Comman=do med videre.

Hvorpaa Eders Copien af det Kongl: allernaadigste Rescript blev fra ord indført Stilling med Dend Høyerevordigheds Hr Biskoppens Verificati=on.

I forrørte Hr Biskoppens Ordre meldte Hr Biskoppen ikke andet, end at Hand, da Hand og Provsten var vare sammen, skulde giøre Forsøg, Hvorvidt, ihvad Hand ikke med dend Overtræ=delse vilde bekiende, kan til Sagens vide Vice-Provsten, at Hand skiedt, med Christelig Undervisning, videre at indskiærpe Hr Conrad Friderich Gerlach at indstille sig for samme sidst Sted, Dag og Timen, for at høre Dend Kongl: Maj:tts Villie og Befaling, og naar Tiden kommer, da med Tilstagen Vidner i Proto=collen indføre, samme til de maae forfølgende, og indføre i Protocollen dend fra dend Kongl: Befaling, og derefter extract af Hands Ord, og naar det nu skeet, da Hr Gerlach kommer ind for sig, for Hans oplæste

Lund Longvig Bataling, Frichs Lund i
Protocollen til nøyagtig attestere, at
det er sin forskrift og vedlegg i skrivens
Vice-Provstens Peter Lihn til vedtr.
og forseglet sin Lunds gyldne Forsegl
Hr Gerlach compareede, hvor Klæ
gen sin opleste. Hr Gerlach be-
gærede, at maatte sin gat vorne Pro-
ces mundtlens Copie i Hr Lund vilde
demonstrere sin Ret, sin vilde Lund under-
skrive, hvilket skeede. Forlenden passeret.
at saaledes Rasmussen. Boescholan. Poul Matth: Schor.

Copien vidtig test: Rasmussen Boescholan Poul Matth: Schor.

B

Forrige Gior. Protocollen indført ve
Gald & Gerlachs ord, som følger:
Da Gior. Protocollen skulle indføris, var af Viceprosten indført, best
& Gerlach forelæst, og da Gand kom, sagde Viceprosten: Vil i ved sagt-
nedskr Gør paa dtt, Gand svarede: ja.
Derpaa blev altsing oplæst og da i extracten af & Bispens Brev best
ugyldt dt ord: Viceprosti, sagde Gand: Gen ve ingen Viceprosti, men
som Viceprost. dt ve Gdres egne ord. Gdres Brev.
Der Viceprosten da, efter oplæsningen, sagde Protocollen Gen Gand, sigen
de: Vil I nu vove saa god, efter & Bispens ordre, at adlystere, at
dtt ve Gen Gdres oplæst, svarede Gand: Jeg begiærer Copie af dt, og
vedtage mig efter Christi 2 theses 2 — 2 forbeholder ih Gen mogt Brev.
Der Gand best svarede: dtt ve & Bispens ordre, at I skal: Proto-
collen egenhendig adlystere, at dtt ve ordre Gerlingdt; men ve ikke bevi-
dt at giøre Copie, svarede Gand: Jeg begiærer nuden Copie,
jeg vond vi nutten dtt ve Gandt eller ligger som I siger.
Vice prosten svarede: Der staar 2 gode Mend: Gdres nutrumdt
de dtt, at dtt ve saaledt: svarede Gand: dt lader mogt og Gor
mig paa andet end sidste, som Bispen selv mogtede at vove saa,
og Gen best vovede paa, at dtt aldrig best skrives paa Bispe-
gaarden, saa Gandt dtt og vove ligesaa vend dtte.
Der Viceprosten ingenlunde ønskede gjennemlæse & Bispens ordre.
sagde Gand: giv mig Copie deraf; Hvi jeg troer intet paa Gdres
ord. I stod intet ved Gdres ord sidstgang, og da mogtede I at giø
mig Copie af dt, som da blev oplæst. Viceprosten svarede: Der ve
intet Gen mig requireret om mogt, vor dtt skrift, skiøt jeg vel vend
staar dt Videre sagde Gand:
Jeg vilde Gen ønske, at Gen maatte Lemur ve fiscal ind ved
dt skrift, der Gandt fiscalisere over os allesammen, saa skulle der
snart blive nt Zoar ut nt Sodoma. Viceprosten sagde: dt
ve besluttet: I skal vindskrives, men ikke besluttet, at I skulle faa
Copie, jeg gaar intet videre ordre; Gand svarede: naar I intet
vil vedstaae Gdres Gand, og gaae mig Copie af den Lovlige be-
falning, ve dtt ikke sidste besluttet, at jeg skal Gjøre.

Jeg skal og overbringe Obrist Krøse sin skrift for paa Landet: min
Dreng er Skytte, en Skytte har ingen Gage for paa Landet, en Co-
poral dræmmer sin gage, uden Corporalens Fader Cammer og Drabere for
Obr: Krøse, saa er sandfair, og naar jeg faar Copie skreft skal jeg
reflectere Langmo og Rostrupen dertil. Jeg skal staa ved Sandru
og svare ret til, jeg har giort, og underskrifter mig Langmo Raadt
og Vraadt, Dette skrift ord regelrede sand mage gange.
Allerførst sagde sand: Vil I min skrifte mig, saa kand I skrifte
mig saa mange I vil, jeg vil give Eder 1 Rigsmark. Vice-
Prosten svarede, Fand Eder 1 Rigsmark, jeg har skrifte mange og
ingen Skilling faaet, sand svarede: At er Pudsig for paa Landet
Eder alene bare Ost Smaaal. Vil I giøre mig Copie af
det som er oplæst, at jeg kand for: At er Langmo befaling, saa
skal jeg giøre Eder mange dreier. Vicegrosten svarede: sand
mange I Vil I under skrive: sand sagde: Nej, nårn jeg
faar Copie: saaledes i alt sandfærdigheed. Rome d 10 December
Ao 1739.

Rasmussen. Bloschotan. Poul Matk: Schor:

P: S: Der falt mig mere ord og tal af Le Gerlach Mund, Glemt andt: Jeg
har giort min pligt at passe min Officiers ~~ind~~ Eed lidt; men ikke
videre, men som ikke alene saa mange Land mænder, saa det vor
ret.

Rasmussen. Bloschotan. Poul Matthias Schor:

P. S. Hr Gerlach var saa ufortænksom, da vi
sammesteds Forsamling d: 10 Decemb: sidstleden
talte saa i Hemmet, at Jeg spurte iblant andet:
Om Dem lyst noget og for mig tilsendt
paa sidste, som jeg ikke fulde dit copie af,
Jeg saa var skrevet, og ligesaa Kand ikke
vide med vished. Hand sigtede med dennem
Dem til de propositioner, Herr Grijpenhoff
hafde givet til Forlig imellem Hans og
Hands Hustru, Samuel Hertel, som mig Herren
tilsendte for tilfandet paa sidste. Men
Gud vee mit og ikke Mands sidste,
Jeg vilde gierne saa i Hænder, for at forbinde
paa dette Forlig, at ikke nu Tvedel om
det Dem oplast for Hans, med Hjælp Herre
Grijpenhoffelighed selv kunde Konsent og Ratification for Hannum at stifte opladte
Gud Herren vind sin Naade og Velsignelse altid i det Høje bistandes
ingstrenden af

Rönne, d: 1
Septbr.

Deres Høj-Ærværdighed
underdanigst og ydmygst tiener
Jonas Amsler